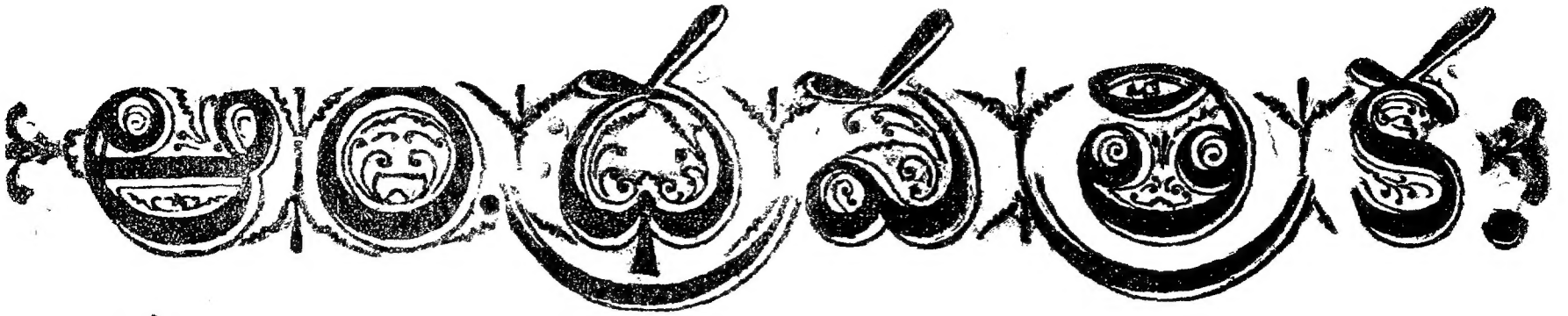

Register No. M. 1118.

Post Box No. 212.

విడి పత్రిక 1-కి 0-1-6

Telephone No. 544.

310961

ప్రతి దినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 11
సంపుటము ౧౧

చెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ సెప్టెంబరు నెల 9-వ తేది మంగళవారము
శ్రీ రక్తాక్షి నామ సంవత్సరము, భాద్రపదమాస శుద్ధ ఏకాదశి ౧౧.

No. 135
సంచిక ౧౩౫

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు! మంచిమందు

గాఢ గొప్పవారితో వేలవ వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. సంపాదక చీటి కూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము న కలవిద

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పొట్టనొప్పుల బారదోలును, పొట్టగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
వగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

నొప్పులకు సంజీవివంటిది

ఈమందును రుద్దగానే డెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి యహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేసును.
విదేశములలో కూడా వాడుచున్నారు.

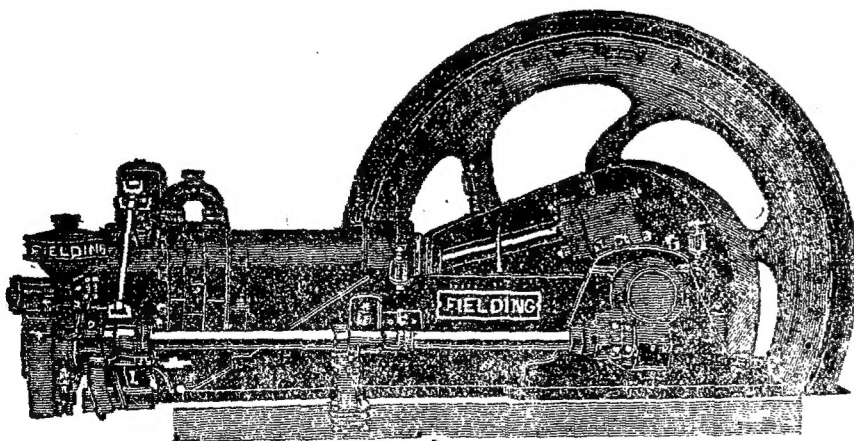
చక్కనిడబ్బితో నహా పీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 0-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టిపీథి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

“ ఫీల్డింగు ”

ప్రసిద్ధి కెక్కిన క్విక్ స్టార్టింగు

వేటెంటు శమిడికల్ క్రూడు ఆయిలు యింజను

STARTS IN TWO MINUTES FROM COLD

యీ యింజను నుమారు రెండే నిమిషములలో వేపరై జరు చుల్లని స్థితిలో నుండగనే
ప్రార్థన కాగలదు.

యెటువంటి క్రూడు ఆయిలుతో నైనను అతి సంతృప్తికరముగా పనిచేయును. క్రూడు
ఆయిలు ఖర్చు బహు స్వల్పము. యీ యింజనును నడిపించుటకు యెక్కువ సామర్థ్యమును,
యెక్కువ అనుభవమును అవసరములేదు.

పోల్ యేజెంట్లు:—

తెలెఫోన్

నెం 690 రు.

డి. యల్. శాస్త్రి అందుకో.,

12, తంబుశెట్టిపీథి, మదరాసు.

పోస్టుబాక్సు

నెం 203 రు.

(953) వెల్లింగుటన్ సినిమా

6.9.24 శనివారమునుండి 12.9.24 శుక్రవారమువరకు
సాయంత్రము 6-15 ప్రదర్శనము 2 అటలు రాత్రి 9-30
శని, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము 2-15 కూడ గలదు
2-వ వారము-8 భాగములు. యూనివర్సల్ గార్డెయిన్ సినిమా
“ది బీస్టు ఆఫ్ పారడైస్”
(కూర మైన అడవిమృగములు ధీరులైన విల్లియం డెస్మాండ్
డి ఎలీస్ నెడ్డివిక్ సాహసకృత్యములు చూడతగినవి.
నూనె, కాషిక్ కూడ చూపబడును.

ఇ పీరియల్ సినిమా
హైరోడ్డు, తిరువళ్ళిక్కేణి

6.9.24 శనివారమునుండి 12.9.24 శుక్రవారమువరకు
సాయంత్రము 6-15 ప్రదర్శనము 2 అటలు రాత్రి 9-30
శని, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము 2-15 కూడ గలదు.
మ త్యేంద్ర (1565)

కాస్టన్ కెడ్డు శిరియల్, ఎడ్మిస్ట్రో కడవటివారం

డబ్బీ 1- కుష్టుకు తైలము య. 0-8-0

ఈతైలము పొడలు, బొల్లి, తెలుపు, నలుపు,
కుష్టులకు రాయుటకు ఉపయోగించును.

కఫహరిచూరము

ఇన్నెడబ్బీ 1.కి 0-8-0 (8 డబ్బీల మందుగలది) 1.కి గ్వు 2-0-0
ఈ చూరము కవమాలికలచే వేయబడినది.

కగ్గు, ఉబ్బనము, కాషిక్, శైత్యజ్వరము మొదలగువానికి
యిగుల ఉపయోగించును. దీని వెంటనుంచుకొనుట మంచిది.
అమృతాంజనము డిపో, మదరాసు - బొంబాయి

కాకినాడ

(స్వకీయవితరణ)

దాదాభాయి జన్మదినము

పెద్దెంబరు రి:—దాదాభాయి నారోజీగారి జన్మ దినోత్సవము నిన్నను ఉత్సాహముతో తాలూకా కాంగ్రెసు కమిటీవారి యాజమాన్యమున జరుపబడెను. నారోజీగారి చిత్ర పటముతో పట్టణమున ఈరేంపు జరిగినవివర సాయంకాలము 5-30 గంటలకు పురమందిరమున సభ జరపబడెను. సభా కార్యక్రమము వందేహాతరము పాటతో ప్రారంభింపబడెను. అంకరాజు శంకరరావుగారిచే మాతృప్రభుత్వము చేయబడెను. వివర కార్యదర్శియగు నుండపాక రంగయ్యనాయుడుగారు చావలి రామసోమయాజులు బి. ఏ. బి. ఎల్. మ్యూనిసిపల్ కాన్సిల్లరుగారిని సభాధ్యక్షునిగ నుండుటకు సభవారి తరపున కొరికి. విదేశీయుల పాలనలోనుండి స్వేచ్ఛయందాసక్తిలేని పరిస్థితులండిన యాదేశములో దాదాభాయి నారోజీ స్వేచ్ఛ యందు కాంక్షకలిగించినాడనియు, స్వరాజ్య మనుపదమును ఓంకారమువలె ప్రారంభించినది ఆయనయనియు, ఓంకారము బ్రహ్మజ్ఞానము వీనినిగూర్చి యెంతవ్రాసినను చెప్పినను లేల వందనుండనో యీ స్వరాజ్యమును గురించి నిర్ణయించి చెప్ప వీలులేదనియు పెక్కు నిర్వచనములు దానికవ్వబడు చున్నవనియు, ఒక్క రాజకీయమైన స్వేచ్ఛయేకాక ఆధ్యాత్మికమైన స్వేచ్ఛకుకూడ స్వరాజ్య మను పదము చెందునని కొందరు చెప్పుచున్నారనియు, నారోజీగారికాలపు పరిస్థితు లనుబట్టి అప్పటి ఆందోళనము స్వరాజ్య ప్రయత్న పథకులు ఒకరితిగా నుండినవనియు మొత్తమున విత్తనమునాటివారు నారోజీగారినియు సర్వకాలములందును ఆయనను స్మరింపవలె ననియు అధ్యక్షులు చెప్పిరి.

కాకేజీలో లాజిక్ ప్రొఫెసర్ గారు ఎ. ఆర్. సాన్సు స్వామి అయ్యరు ఎం. ఏ. గారు నారోజీగారి జీవితచరిత్ర యందలి ముఖ్యోక్తములను రాజకీయమునకు సంబంధించిన

ముఖ్యవిషయములును సంక్షిప్తముగ చెప్పిరి. నారోజీగారు ఇంగ్లండును వెళ్లక పూర్వము ఈదేశమున జొంబాయి ఎల్విన్స్టన్ న్యూలులో పనిచేసిరి. జొంబాయిలో పాతకాలల స్థాపించుటకు, విద్యాసంస్థలను, వార్తాపత్రికలను ఏర్పరచుటకు, ఆయన పెక్కు ప్రయత్నములుచేసి దేశసేవచేసెను. ఇంగ్లండునకు వెళ్లినప్పుడు అనేకసభలగావించి హిందూదేశముయొక్క వాంఛితములను నితిగతులను అచ్చటిపజలకు బోధచేయుచు వచ్చిరి. మన యొక్కముక్తి బ్రిటిషుపార్లమెంటులోనేయున్నదనియు, మన వారు ఇంగ్లండులో వుండి మనదేశముయొక్క మోక్షసాధన మును చూడవలెననియు ఆయనకు మొదట నమ్మక ముండెడి. తరువాత క్రమక్రమముగా యీ సూత్రమునందు నమ్మకము పోయి స్వరాజ్యమును సంపాదించుప్రయత్నములు యీ దేశము లోనే చేసెను. రాజకీయమునకును మతసాంఘికములకును సంబంధములేకపోయి వత్తవైరుధ్యములుండుటయు, పోట్లాడు కొనుటలనను, ఈరాజ్యము పరాధీనమై పోయినది. కాబట్టి నారోజీగారు ఐకమత్యమును పెంపొందించి యీదేశములోనే స్వరాజ్యసంపాదన ప్రయత్నములు తుదిజీవితకాలములో చేయ దొడగిరి. మితవాదులు, అమితవాదులు, జాతీయవాదులు, రాజ్యాంగతత్వజీవులు - వీరందఱునుకలిసి రాజీనామాలుచేసి అందఱును విడిపోకుండు ఒక్కతాటిమీదనడిచే ప్రయత్నములు చేసిరి. కొట్లాటలది హిందువులుండి, మహమ్మదీయులుండి యుండగా, కాలదినసంఖ్యగల పార్టీలకు స్వరాజ్యమువలన ప్రయోజన మేమని కొందరు పార్టీలు నారోజీగారి ప్రయత్న ములపై భయపడుచుండెడివారు. కాని అట్టిభయముల నిరసించి అందఱు యేకముచేయ బ్రయత్నించెను. ఆయనఇంగ్లండులో, సివిల్ సర్వీస్ ఉద్యోగములు హైదరాబాద్ కే యిస్లాబు నినదని చాలవనిచేసెనారు. బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారు సివిల్ సర్వీస్ పరీక్షలో ఉత్తీర్ణుడైనవానికిగూడ ఒకసంవత్సరము దాటివదని ఉద్యోగము యిచ్చియుండలేను. ఒకేకాలమున ఇంగ్లండులోను ఇండియాలో సి. స. పరీక్షలు చేయవలసినదని అభిప్రాయమును తెలియబరచెను. ఒకపార్లమెంటుసభ్యుడు అట్టి తీర్మానమునుపెట్టి అంగీకరింపజేసెను. కాని తుక్కుకాగితము

లలో అది త్రోసివేయబడెను. దానిని ఆచరణలోనికి తీసి కొనిరా లేదు. ఇంగ్లీషు వారికి యితర జాతు లకు యీదేశ దారిద్ర్యస్థితిని లెక్కల పూర్వకముగా తెలియ బరచినార. Poverty and Un-British Rule in India అనుపేరున గ్రంథమును బ్రకటించి విదేశీయుల కాళ్ళర్యము గొల్పెను. ఉపన్యాసములవలనను, అనేకసభలవేసియు, పోలరు కమిషనుయెదుట ఆధికమునుగూర్చి సాక్ష్యమిచ్చియు, సాలుకు రూ25 మాత్రమే హైదరాబాద్ ను సగటురాబడియని ప్రకటించెను. ఎవ్వరును నమ్ములేదు. వైస్రాయి ఎగ్జిక్యూటివు కాన్సిలరు ఒకరు రూ 27 లని లెక్కగట్టిరి. ఇప్పుడు గవర్నమెంటువారు రూ 50 లని చెప్పదురు. ఏదైనప్పటికీ చాలతక్కువ. ఇప్పుడు రూపాయియొక్క మార్కెటులీలు చాలతక్కినది. ఏటేట ఇంగ్లండుకు పోవు ద్రవ్యప్రవాహమునుగూర్చి చెప్పబడెను. నారోజీగారి ఆందోళనము ప్రచారము చూచి గోఖలే,రానడీ మొదలగువారలు బ్రిటిషు సంబంధములేకుండ నుండగోరుచున్నాడని భయపడిరి. అతివాదియని అనుకొనిరి. కాని నారోజీగారు బ్రిటిష్ పరిపాలనమును కావలెనే అనిరి. కాని అన్నిటికీ పరిపాలనమునవద్దనిరి. ఇంగ్లండులో ఎట్టి ఉన్నతాదేశములగలిగి పరిపాలించుచున్నారో అట్టి ఘనతతోనే హిందూదేశమున పరిపాలనము జరుగవలెనని ఆయన యభిప్రాయము. నారోజీగారు చేసినమేలును మనము మరుచలేము. ఆయన ముఖ్యాదర్శము దేశసేవచే. ఇది ఆయన వేరుక గాపెట్టుకొన్నదిగాదు. దేశభక్తి, దేశసేవాత్మరత, స్వార్థత్యాగము వీటిని ఆయనజీవితము వలన గ్రహింపవలసియున్నది. నారోజీగారు చిరజీవులు. మిక్కిలి ముసలేతనపురోజులలోగూడ ఆయన హృదయములో ఉత్సాహముండెడి. 98 ఏండ్లప్పుడుకూడ ఉత్సాహము దైర్యము సాహసము చూపించేవారు. దాద్యముగలిగి నడవగలిగేవారు. మిక్కిలి యశకుతో జీవయాత్ర నడిపిరి, అని అయ్యరుగారు చెలిపిరి. పిదప 6-30 గంటలకు సభ ముగింపబడెను.

స్థానిక పాలన సంఘముల వశీకరణము-బహిరంగనభ

కాకినాడ పురపాలకసంఘములో రాబోవు రి ఫ్ఫారి లకు కాంగ్రెసు అధ్యక్షులకుంచి సానిక పురపాలనము వశీకరణ జేసికొన నేర్పాట్లు జేయుటకు నారోజీ జయంతిసభయైనపిదప బహిరంగనభ పురమందిరమున చావలి రామసోమయాజులు గారి అధ్యక్షతక్రింద జరుపబడెను. దళభాష్టుద్దాగ్ దళభా స్తులు పు. పా. సం. వారికి 15 వ తేది నాటికి చేరవలెను. దేశాభ్యుదయమునకై చక్కని కట్టుబాట్లతో పని చేయుచున్నది కాంగ్రెసుసంఘము గనుక కాంగ్రెసువారిలో వారే యీ స్థానికసంఘములలో ప్రవేశించినయెడల పని బాగా జరుగుతుందనే నమ్మకము వారియందుండును. కనుక వారే తగినవారని అధ్యక్షుడు చెప్పెను.

లక్కరాజు సుబ్బారావుగారు పిదప ఉపన్యసించిరి. స్వదేశీ అభివృద్ధికినియు, నూలువడకు పరిశ్రమ నభివృద్ధిచేయు టకును స్థానికసంఘములు యిదివరకు సహజేతమునటుయు పని చేయుటయు లేదు. అసహాయోద్యమము వచ్చి శివదళ కొన్ని పు. పా. సంఘములను, స్థానిక బోర్డులను నుండునీడోయు చున్నది. నిర్మాణకార్యక్రమవిషయమై ఏమి తీర్మానములు చేసినను కొన్నిచోట్ల అంగీకరింపబడెను, కొన్నిచోట్ల అంగీ కరింపక పోవుటయు, మంత్రాంగనడతయై యున్నది. ఏమో మోటుమివలననో యీ కాంగ్రెసునకును నిర్మాణ కార్యక్రమ మునకును సంబంధించిన తీర్మానములు ప్రవేశపెట్ట బడుటయు, అంగీకరింపబడుటయు కల్గుచున్నది. కాని నిజమైన హృదయ పూర్వకముగా పెట్టుబడుట అరుదు. నిర్మాణ కార్యక్రమము స్థానికపాలనముద్వారా సాగించుటయనగా ఉద్యోగస్థులతో మిళిపాత లేకుండ జేసికొనుట. జాతీయవిద్య, త్రాగుడు మాన్పుట, నూలువడకు వేరపరిశ్రమలు మొదలైనవి కాసనబద్ధ మైనగాని ఆచరణలో పెట్టుటకష్టము. కాసనబద్ధముచేయుట అవసరము. అట్టివి చేయించినగాని స్వపరిపాలనా పాక్కును స్థాపింపనేరము. బిల్లండులో స్థానిక స్వపరిపాలనమును వశీ కరణము చేసికొనుటవలన నుమారు సగము ప్రభుత్వము విరివి వారిచేత జక్కును. అందువల్ల జాతీయవిద్యవారిచేతులబడి అభి వృద్ధియయ్యెను. ఈ కొంతకార్యము చేసినపిదప స్వపరిపాలన మును సంపాదించుకొనుటకు వెళ్లిరి ఆ విధముగానే స్థానిక స్వపరిపాలనమును స్వాధీనముచేసికొనవలసి యున్నది. అహ్మ దాబాదులోను, నడియాబాదులోను, నూరత్ బాగు, చేసినట్లు గ్రాంటును నిర్మాణములకు సంసిద్ధమై యుండుటయు, టిని సర్క్యులర్ల వచ్చినప్పటికిని సర్వార్థము వచ్చినప్పటికిని ఏదై నప్పటికిని ప్రభుత్వముతో పోరాడుటకు సంసిద్ధమై యుండే వారే స్థానికపాలనమున బ్రవేశించవలెను.

పురమాషీ పనులు పోకరపనులు చేయునట్టి వారెవరో బాగుగా విచారింది

1842 మొదట తెలిసికొనుడు. బహుమానము నిచ్చుగిన్నెలు, పందెపు లోటాలు ఎట్టి మాది రిలో నై నరు ఆర్జరిచ్చిన సకాలములో తృప్తికరముగా తయారు చేసి యిచ్చెదము నీనువెంకికి నవరం బంగారుకు పూచీనిచ్చెదము. రు. 10 ఎత్తు మొదలకొన రు. 25 ఎత్తువరకు ఒకరూపాయ ఎత్తును 1.12 చొప్పునను అంతకువై ఒకరూపాయ ఎత్తు 1.8-0 చొప్పున విక్రయించబడును. (2) ఉన్నిడి రామయ్యకెట్టి, గురుస్వామికెట్టి, కంపెనీ నగలవర్తకులు 25, వై నాబజారులోను, మద్రాసు

నవలలు సరస్వతీగ్రంథమండలి నవలలు

ప్రకాశకుడు: రాజమహేంద్రవరము సహాధకుడు: తల్లావజ్జుల శివశంకరశాస్త్రి, అద్దేపల్లి లక్ష్మణస్వామి, నూతనకథాకల్పితములు—భాషాంతరీకరణములు—మృదుదురుద్రుల సహితములు—మనోరంజకములు—నగు నవలలు రెండుమాసముల కొకటిగ వెలువడును. చక్కని క్యాలిగ్రాఫీయందు. ప్రవేశదక్షుము 0.4-0 యిచ్చి చందాదారు లగువారికి పోస్టేజిగాక చందాదారులకు రు 1.0-0; ఇతరులకు రు 1.8-0. నూతనముగ వెలువడినవి: సుప్రసిద్ధాంగ్ల నవలారచయిత రెయినాల్డువిరచిత మగు ఫాస్టు రెండుభాగములు తెలిగించినది: శ్రీయత వెదురుమూడి శేషగిరిరావు. అధికారగర్వము—అద్భుతరహస్యగోపనము—అభేద్యదుర్గావాసుల దురంతదురాచారములు—అతిభయంకర హత్యానిధానము—దారుణవిషనిర్మాణము—కాంతాకాంచన తిరస్కరణము—నివల! చేసాభి! రామలన యువతీ యువకుల కల్యాణము మున్నగు చిత్రరంజకము లగు చమత్కారకల్పనలతో నొప్పునున్నది. (188) మొదటిభాగము: 350 పుటలు—చందాదారులకు రు 1.0-0 ఇతరులకు రు 1.8-0 రెండవభాగము: 317 పుటలు—చందాదారులకు రు 1.0-0 ఇతరులకు రు 1.8-0

ఖడ్గప్రచారముగాని నూనెపడుట చేత ప్రచారముగాని ఏదైనను నైతికమైన నొక్కడువల్ల ఫలితములు గాంచవు. పనబద్ధమైయున్న యెడల మంచిఫలితములుండును. అట్టిదియున్నప్పుడు విశేషమైన ప్రచారముండును. కాంగ్రెసువారు స్థానిక సంఘములను వశీకరణముచేసికొన్నయెడల పాతకాలంబు దేశభక్తిపంపాయను. కాంగ్రెసు ఆధ్వర్యమున దెబ్బలుంటుండేమిటి ఒకవిధమైన శిక్షణకు లోబడియుండవలెను. స్వాతంత్ర్యము వదులుకొని ఒక్కతాడుమీద నిలువబడవలెను అని సుబ్బారావుగారు తమ యుపన్యాసములో చెప్పిరి.

పిమ్మట శ్రీ బులుసు సాంబమూర్తిగారు మాట్లాడిరి. ఈ క్రిందితీర్మానములను సవరించిరి.

“మ్యానిసిపల్ యెన్నికలలో కాంగ్రెసు సభ్యులను నిలిపి యెన్నిక స్థానములన్నియు వశపరచుకొనుటకు ప్రయత్నించవలెను.

“ఈ విషయములో పనిచేయుటకు జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘమువారిచే నెన్నకొనబడిన శ్రీ రుత బులుసు సాంబమూర్తిగారిలో సంప్రదించి కాంగ్రెసు సభ్యులు ఇచ్చివలసిన ప్రతిజ్ఞాకార్యక్రమమును నిర్ణయించుటకును పట్టణకాంగ్రెసుసంఘము తరపున ప్రతినిధిగా శ్రీ లక్ష్మరాజు సుబ్బారావుగారిని యెన్నుకొనవలెనని.”

స్థానిక పాలనాసంఘములను వశముచేసి కొనవలసినదని గోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘము జిల్లామహాభ్యుదయము తీర్మానించినందున సాంబమూర్తిగారు చెప్పి, ఐరండుగూ స్థానిక పాలనమును వశీకరణముచేసికొని పిమ్మటను తీసికొనిరాగలిగినట్లుచేయుట తమ అభిప్రాయము కాదనియు, కాంతియుతమైనపద్ధతులవల్లనే చేకూర్చవలెనని 1921 సం॥ నుండియు తమ అభిప్రాయమనియు, ఈపురపాలకసంఘమువారు గాంధీమహాత్మునికిచ్చిన స్వాగతపత్రమునకు మహాత్ముడు “స్థానిక స్వపరిపాలనముయొక్క వ్యాపనమే స్వరాజ్యమని” ప్రత్యుత్తరములో వదించెను. స్థానిక స్వపరిపాలనములోనే స్వరాజ్యమిమిడియున్నది అని ఉపన్యాసములు. తమయుపన్యాసమున చెప్పిరి. లోగడ మహాత్ముడు యందుండియాలో కాంగ్రెసు ఆధ్వర్యములో పరస్పరవైరము లేకుండ వశీకరణప్రయత్నముచేయుట మంచిదని వ్రాసెను. ఎంతవరకుపీలవుతుందో చూడవలసినదని ఆయన అభిప్రాయము. ఆయన శిష్యులైన విల్లభాయపక్షేపగారివల్లనే అహ్మదాబాదుకాన్సిలువశీకరణముచేసికొనబడెను. ప్రజలయిష్టమే లాగునో అదియే ఆర్యముగ పెట్టుకొని పనిచేసినారు. సభ్యులు నిరాశులుగా కాన్సిలు ఎత్తివేసెదరను భయములేకుండా పనిచేసిరి. అట్టిరీతిచే యీజిల్లాలో చేయవలసి యున్నది. ఆంధ్రరాష్ట్ర సంఘమువారు వశీకరణము చేసికొను తీర్మానము చేసియుండిరి. కాంగ్రెసు జరుపుచున్న యితరపనులు చేయుట చేతను యితరవరకు తగు శ్రద్ధ వహింపలేదు. ఇప్పుడు కాకినాడ పు. పా. సం. లో 8 ఖాళీలును, రాజమండ్రి పు. పా. సం. లో 7 ఖాళీలును, పెద్దాపురం పు. పా. సం. లో 3 ఖాళీలును వచ్చుచున్నవి. రాజమండ్రిలో మొదటినుండియు ప్రతి విషయములో నిర్ణయముగా పనిచేయుచున్నారు. ముఖ్యముగా శ్రీలక్ష్మణుని పీఠమును ప్రాతినిధ్యముండవలెను. ఈస్థానిక స్వపరిపాలన స్వాధీన విషయమునుగురించి నన్ను జిల్లా కాంగ్రెసువానివలెనని యున్నారు. ఈపనిని ఆయాపట్టణ కాంగ్రెసు సంఘములలో నొకరిని సహాయార్థముగా నేర్పరచుకొని నిర్వహింపవలసినది. రాజమండ్రిలో డాక్టరు ఎన్. వి. రామారావుగారు ఎన్నుకొనబడిరి. ఇక్కడనుండ నొకరిని ఎన్నుకొని కాంగ్రెసు సభ్యులన్నివలసిన ప్రతిజ్ఞను ఆలోచింపవలసియున్నది. పిదప ఉపన్యాసములు తుని తాళాకాబోడ్లలోని ఎన్నికనుగూర్చి చెప్పుచు కాంగ్రెసు సభ్యులలో పరస్పర వైరముండుటచేత అపజయము కల్గుట సంభవించినదనియు అట్టిది ఉండరాదనియు, జిల్లా అంతా ఒక్క తాడుమీదవడిచేలాగున చేసికొనవలసినదియు, కాంగ్రెసు సభ్యులు విశేషముగ నున్నయెడల తమ అధ్యక్షులనే యెన్నుకొనవచ్చుననియు, అందువల్ల అందరును ఏకమై పనిచేయవలసియున్నదనియు హెచ్చరించిరి.

తర్వాత మండపాక రంగయ్యనాయుడుగారు ఆవశ్యకతను గురించి చెప్పుచు కాంగ్రెసు ప్రజాశక్తిను పూర్తిగ నమ్మి నిర్ణయముగా పనిచేయువారు అభ్యర్థిత్వమునకు ఆర్హులని హెచ్చరించిరి. తమ యుపన్యాసమునందు, గత మ్యానిసిపల్ సభ్యులైతము పత్రికలలో సంకుచితముగా పడినదానిని చదివినప్పటినుండియు ఒకవిషయములో తనకు హృదయపారతాపము వేదన కలిగించుచున్నదనియు, అయ్యది నేతపరిశ్రమ పాతకాల స్థాపించు తీర్మానము అట్టిపరిశ్రమకే

యుజాతికి తొంద్రయు స్వజాతినుదరించు విషయములో దామోదర కృష్ణమూర్తి నాయుడుగారు తీరస్కరించుట అనుచితమనియు చెప్పిరి.

పులవరి భీమలింగమూర్తిగారు ఏకాగ్రములవల్ల నాయుడుగారు తీరస్కరించిన విశేషవరము అసలుపాతకాల నిర్ణయమును ఆయన వ్యతిరేకము కానట్లు ఆనాటి మ్యానిసిపల్ సభ్యులలో తెలియబరచబడెనని చెప్పిరి.

లక్ష్మరాజు సుబ్బారావుగారు ఆనాటిచర్చ విషయము కొంత చెప్పి యావిషయము మరల చర్చేదలో రానే వచ్చును. కనుక ముందు యింకను విశేషముకాగలదని చెప్పిరి.

గవర్న మెంటు గ్రాంట్లు యిస్తారు అందువల్ల మూలము పెట్టెలపైనది యీమొదలగు చర్యయంతటితోటి తానుసంబంధించియుండలేదనియు స్వజాతి సభ్యులైతరచు విషయములో నాయుడుగారు తీరస్కారభావము చూపుట తనకు వేదనముకలిగించుచున్న దనియు రంగయ్యనాయుడుగారు మరల విమర్శించిరి.

ఎవ్వరికిని మనస్సులో కృష్ణమూర్తి నాయుడుగారిపై ద్వేషము లేనట్లు స్పష్టపడుచున్నదనియు పత్రికలలో ప్రచురింపబడినదానిని బట్టి చర్చించుటకు హక్కుఉండుటచేత రంగయ్యనాయుడుగారిని మాట్లాడ నివ్వవలసినట్లైనదనియు ఆధ్వర్యము చెప్పుచు తీర్మానమును కోరుతున్నట్లెరి. సర్వాంగీకారము సొందెను. గుర్తింపు సూర్యప్రకాశరావుగారు మాడ తీర్మానము నామోదించిరి. సభ 7-30 గంట ముగిసెను.

ఏలూరు ప్రెస్సి పలు డి॥ ము॥ కోర్టులో

అసలు నెం 781/28

వాదులు:—మోతే నరసింహారావుగారు.

ప్రతివాది:—రంజన్లి సాహెబు.

వాది తండ్రిగారైన లేలు మోతే, పంకన్నగారేర ప్రతివాది 17-1-20 తేదీన వ్రాసియుచ్చిన ప్రానోటుతాలాకు బాకీలో వసూలుపోగా నిల్వయున్న బాకీముత్తం 719.12.0 లకు వాదిగారు ప్రతివాదిపైన దావాచేసినారు. సదరుదావా ఈనెల 25 తేదీ వాయిదాఅయివున్నది. సదరు వాయిదాలో జాన ప్రతివాది హాజరై అందుకు యేమైనా ఆక్షేపాలువుంటే చెప్పుకోవలెను. లేనియెడల సదరు తేదీని యెక్కువార్తా దిక్కి సాంబాడునని యిందుమాలముగా తెలియపరచవలెనని.

మానసోల్లాసినీ మాత్రలు 30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)

మొనలభము! (పోట్లభర్తలు ప్రత్యేకము) గణపాధికము! శరీరములో ఉష్ణాధికముచే కలిగిడి రైత్యకాకల మాత్రలు దివ్యావృత్తము. అజీర్ణము, అరచి, అత్తలింతులు, అగ్నిమాంద్రము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల యందు బలతయము, పిక్కలు, పార్శ్వములు, శిరస్సు, నేత్రము, అనులు, మొదలగువానియందు గలిగిడి నొప్పులను బోగోట్టి జేపామును మంచి యారోగ్యమునకు జేచ్చును.

ఈ మాత్రలు మేనావార నొప్పులను వెంటనే మాన్చును. యిందు ఆనేకవిషయాలు చేసినవి. అనుభవము గల ఔషధముగనుచేతను పరమహంసక్రియ యని చెప్పవచ్చును. ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.

చిరునామా:— (1078)

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,

పోట్ల నిడుమోలు, ఎలమర్రు, కృష్ణాజిల్లా.

క్షౌమనివారణ సంఘము నాగలాపురం

శుద్ధఖద్దరుపంచలు, పోర్చులు, జేబురుమాళ్లు తువాళ్లుదొరకును

ధ ర లు

36 పోర్చులు తువాళ్లు గజం	0 7 6
45 పోర్చులు, జేబురుమాళ్లుడి.టో	0 10 6
48 అం పంచలు- గజం	0 12 6
50 అం పంచలు- గజం	0 12 0

100 రు పైముత్తము కొనుపారికి రైలుఖర్చులు ముదరా యివ్వబడును.

చిరునామా:— కొండ్డేపల్లి పున్నయ్య, మేడం వెంకయ్య శెట్టిగారు, కర్నూలు.

వంగరాష్ట్రములోని రిఫారములు

ఇండియన్ అసోసియేషన్ అభిప్రాయములు

కలకత్తా, సెప్టెంబరు 8:—వంగరాష్ట్రములో ద్వంద్వ ప్రభుత్వము నొప్పివేసినందుపై యిండియన్ అసోసియేషన్ వారు తమఅభిప్రాయములను తెల్పుచున్నారు. గవర్నరుగారు ప్రజా యత్రాశాసరిపాలనము స్వాతంత్ర్యముచేసికొనుట న్యాయముగ లేదనియొసంఘమువారి తలంపుమంత్రులశీతముకాననభ తీరస్కరించుటలో చట్టనిబంధమునకు వ్యతిరేక మేమియునులేదు. అప్పటిమంత్రులు లెకముందు మంత్రులు గా మాత్రముండ గూడదని కాసనభ తీర్మానించెను. అందుచే వెంటనేమంత్రులను హాజీనామా దాఖలుచేయమనీ కోరి మరియొక మంత్రులను గవర్నరుగారు గూర్చుట మంచి దని యొసంఘమువారి అభిప్రాయము. మధ్యపరగణాలలోని సంకతులకును వంగరాష్ట్రములోని సమస్యకును భేదముగలదు. మధ్యపరగణాలవారు ఆర్థికనివేదికపత్రమును బూర్తిగా త్రోసివేసిరి. వంగరాష్ట్రములో ప్రజాయత్రాశాఖ ఆర్థిక నివేదికపత్రము కొంచెము హెచ్చుతగ్గుగా కాననభవారంగీకరించిరి. మధ్యపరగణాలలో స్వరాజ్య నాడుల బలమును సంఖ్యయును హెచ్చుగానున్నది. వారు వంగరాష్ట్రములో మైజారిటీ కక్షలో ఉన్నారు. వంగరాష్ట్ర కాసనభలో స్వరాజ్యవాదులు మైనారిటీలో ఉన్నారు. గవర్నరుగారు లెగిస్లేచర్ అవలంబించి వేరొక మంత్రులమును నియామక మొనర్చి రిఫారము వంగరాష్ట్రములో భ్రష్టుగాకుండ చేయగోరుచున్నారు.

వంగరాష్ట్ర కాసనభ

మహమ్మదీయ కాసనభ్యుల విజ్ఞాపనపత్రము

కలకత్తా, సెప్టెంబరు 8:—ప్రతిమంత్రులను తమనాయకులుగా నియమించుకొంటిమనియు వారెప్పుడు కాసనభకు హాజరగుమ్మనిన వచ్చెదమనియు వంగరాష్ట్ర కాసనభలోనివారు గ్గురు మహమ్మదీయసభ్యులు ఒకవిజ్ఞాపనపత్రమును బ్రచురించిరి. వారు వెంటనే నియోజకవర్గమువారికి ప్రస్తుతపు రాజకీయ వాతావరణముయొక్క నిజమైనవంగతుల దెబ్బవారిసంఘముకొరకును అభివృద్ధికొరకును చట్టవిరుద్ధముగాని మార్గములను పరిపాలించెదరు. ఐకోపియనులు కొంతమందిహిందూసభ్యులు వారి కొనర్చిన సాహాయ్యమునకు వారు సంతోషము జూపిరి. ఇకముందు వీరిసాహాయ్యముతో దాసుగారవలంబించు చర్యలచే దేశమునకు రాబోవు అశాంతి, రక్తపాతము, అరాజకము వారు ఆప సమకట్టిరి. మంత్రులకు సరియగుస్థితిగతులు పిళ్ళ ఇయ్యలేదనిరి. రెండు హెచ్చువోట్లతో మాత్రమే వారిజేత ము నిల్చు చేయుటకు చేసినతీర్మానముఅత్యంతమైనదనియుకొంత మంది గవర్న మెంటువారియెడల జూపవలసిన ప్రభుభక్తినిజాప లేదనియుచెప్పిరి. ప్రజాప్రతినిధులప్రజాయత్రాశాఖసరిపాలించుటకు తగిన సదుపాయము లీయబడలేదు. రాబోవుసంస్కరణవిధానములో మంత్రులుగవర్నరుగారి అధికారమునకు లోబడ నవ్వరము లేకుండునట్లు చేయవలయును. చట్టకాసనభకు ఎన్నుకొనబడిన సభ్యుల సాహాయ్యముమీద మంత్రులువారిపాలన కాధార పడ వలయును. వారి శాఖల పరిపాలనకు ఆదాయము ప్రత్యేకముగా నుండవలయును. వారు దానిని, వసూలు చేసికొనురీతిమాడ చుండుగా నిశ్చయము కావలయును. (ఆ. (పె.))

బందిపోటు

కుంభకోణము, సెప్టెంబరు 8:—కొడగన్ ఆరుముగమ్ అను దుష్టబందిపోటు గాడు ఇంకను నేచ్చుగా తిరుగుచు న్నాడు. కుంభకోణముయొక్క పరిసరమున యీదుధ్య ఒక గ్రామములో బ్రవేశించి రు 1000 లును మరి కొంత ఆస్తిని యీదోపిడిగాడు అనుచులతో కలిసి తీసికొనిపోయెను. అనుమానముమీద ఒక గ్రామ యువకుని మరయొకనిని పోలీసు వారు అరెస్టుచేసిరి గాని ఆరుముగమ్ను బట్టుకొనుట కాధార మేమియును జక్కలేదు. పోలీసువారు యింకను విచారణ జేయుచున్నారు.

ఒకవదంతి

అలహాబాదు, సెప్టెంబరు 8:—మధ్యపరగణాల గవర్నరుగారైన సర్ ఫ్రాంక్లెట్ గారి స్థానమున సర్ జాను కెర్ గారు నియమింపబడుదురని చాల వదంతిగా నున్నట్లు లీడరు పత్రిక నుడువుచున్నది. (ఆ. (పె.))

చెన్నై పరి బజారుధరలు

సెప్టెంబరు 9-వ తేది మంగళవారము

(1) ధాన్యములు

దనియాలు బా 1-కి రు 80.0-0 మొదలు 42.0-0 వరకు	
బియ్యము బస్తాలు మొదలు వరకు	
కుసుమ తెనాలివి ,, ప 48 గలవి రు 14.0-0 14.8-0	
నెల్లూరిని ,, డిటా ,, 16.8-0 17.0-0	
డిల్లీవి ,, డిటా 45 గలవి ,, 16.8-0 17.0-0	
రాగులు బా. 164 బస్తా 1-కి ,, 8-12.0 9-0-0	
సుపులు ,, ,, 22.0-0 24.0-0	

(2) పప్పుధాన్యములు

కందులు బస్తా 1-కి రు 205 రు 11.0-0 రు 17.0-0	
సెనగలు ,, డిటా ,, 11.4-0 12.8-0	
పెసలు ,, డిటా ,, 11.8-0 12.4-0	
మినుములు ,, డిటా ,, 18.0-0 16.0-0	
ఉలలు ర 164 ,, ,, 9.4-0 11.4-0	

(3) నూనె వస్తువులు

సుపులనూనె బా 1-కి రు 170.0-0 175.0-0	
నెయ్యి మ 1-కి ,, 14.0-0 26.0-0	
కొండాపురం వేరుసెనగపప్పుబా 1-కి ,, 60.0-0 62.0-0	
ఇతరప్రదేశము ,, ,, 55.0-0 58.0-0	
వేరుసెనగనూనె గానుగ బా 1-కి రు 148 మి.ప.నూనె 186	
ఆముదమునూనె బా 1-కి రు 190.0-0	

(4) చిల్లర వస్తువులు

చాయపసుపు బా 1-కి రు 205.0-0 210.0-0	
కురపసుపు ,, రు 140.0-0 160.0-0	
మిరపకాయలు(గుంటూరివి) బా 1-కి రు 105.0-0 140.0-0	
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మణుగు 1-కి రు 45, 50	
కాళహస్తపాయకట్టు ,, రు 60, 70	
దెల్లము బా 1-కి రు 85.0-0 60.0-0	
చింతపండు బా 1-కి రు 80.0-0 49.0-0	

(5) ఇనుము

పల్లారకంబా 1-కి వ రు 82.8-0 88.0-0	
చుర్రా ,, 83.0-0 88.0-0	
రవుండు ,, 83.0-0 86.0-0	

(6) లోహములు

వెండి 100 తులలికు రు 78.0-0 81.12-0	
బంగారము, తులము 1-కి రు 24.2-0 24.10-0	
సవరను 1-కి 15.7-9	
ఇత్తడి బా 1-కి రు 265.0-0 272.0-0	
రాగి డిటా రు 30.0-0 305.0-0	
అస్కాచక్కర బా 1-కి రు 40.0-0 40.4-0	

(7) రంగులు అలిజరై ను

అవుకృష్ణుడు 20 డిగ్రీలు రు 78.0-0	
పొట్టికృష్ణుడు డిటా ,,	
సింహం డిటా ,,	
గుర్రం డిటా ,,	

(8) దూది

బోండా వెట్టు బారున 1-కి రు 320.0-0	
------------------------------------	--

(9) నూలు

కోయంబూత్తూరు నెం 10½ పెట్టె 1-కి రు 9.12-0	
మధుర నెం 12½ పెట్టె 1-కి రు 8.7-0	
పుల్లూరు మేనుగ నెం 8½ పెట్టె 1-కి రు 8.12-0	
అహమదాబాదు నెం 12½ పెట్టె 1-కి రు 9.3-0	
డిటా నెం 14 డిటా రు 10.2-0	
హోలాపూరు నెం 20 రు 12.3-0	
జపాన్ నెం 20 రు 12.4-0	
,, ,, 40 ఏ తేలిల అయినను రు 15.18-0	
గోకాకు నెం 12½ రు 9.15-0	
వద్వాక్ నెం 24½ రు 12.4-0	

జ్వరహరి

సీసా 1-కి వెల 0-12-0. వి. పి. సహా 1-2-0

జ్వరహరిని అందుకుంటుంటే సేవించిన పట్టు నిధులు జ్వరములు, చలి పురాణజ్వరములు మొదలగు నమస్త జ్వరములు మానున అమృతాంజనం డిబో, మదరాసు - బొంబాయి.

గౌతమీ గ్రంథాలయము రాజమహేంద్రవరము

శ్రీ కంచుమర్తి సుబ్బయ్యమ్మ- స్త్రీలశాఖ

(అద్దంకి సత్యనారాయణ శర్మగారు.)

ఆర్యులారా! జూలై 30 తేదీ ఆంధ్రదైనికపత్రికలో గౌతమీగ్రంథాలయములో స్త్రీలశాఖయందు గ్రంథాలయోద్యమమును భిన్నము కాగా అను రిక్తిజనమును సేనుచదివించి, ఇది గ్రంథాలయమునకు చాలా ముఖ్యము విషయము. 8-10-28 తేదీని జరిగిన గౌతమీగ్రంథాలయ సాధారణసంఘసభలో యి న్ని సుపేటలోని స్థలమా? లక్ష్మీవారం పేటలోని స్థలమా? అను ప్రశ్నయేగాని యీస్థలములకు యిచ్చిన అగ్రిమెంటులోగల మర తులనుగురించి వాదప్రతివాదములు యేమియు జరిగివుండలేదని నాఅభిప్రాయము. దీనికిదార్కాణముగా గౌతమీగ్రంథాలయ మునంటి గొప్ప సంస్థ శ్రీశీతారామచంద్రరావుగారికి వ్రాసియిచ్చిన అగ్రిమెంటులో ది 8-10-28 తేదీనికూడిన గ్రంథాలయ సాధారణసంఘమువారికి తెలియని మరియుక అర్థమిడియందుండుయు అనాలోచితముగను తొందరగను మిక్కిలి వ్యయము కూడిన స్త్రీలశాఖ నొకదానిని గ్రంథాలయోద్యమములకు భిన్నముగను చట్టవిరుద్ధముగను సాధారణసంఘ సభివారు దూరాలో చనచేయక ఒప్పుకొనుటయు తటస్థించినది.

స్త్రీలశాఖ యిప్పటికిని గ్రంథాలయములో మాసోదరకార్యనిర్వాహకులచే తెరువబడుతుంటున్న యీశాఖను నిర్వహించుటచాలకష్టతరమని తెలియజేయుచున్నది. శ్రీశీతారామచంద్ర రావుగారు తమధర్మపత్ని పేటి స్త్రీసభ్యురాలిడ్రు రమారమి సగంవంతు గ్రంథాలయభవనములో కేటాయింపు చేయవలసినది కోరియున్నారు. ప్రస్తుతం శ్రీశీతారామ చంద్రరావుగారు పుదారభావముతోదయచేసినవిరాళముఆరువేలరూపాయలన్నూ లక్ష్మీవారం పేటలోని భవనముకొనుటకు వెచ్చింపబడినది. ఈ భవనము గౌతమీగ్రంథాలయమునంటి ప్రజాసంస్థకుతగినభవనము కాదని కొందరి ప్రముఖుల యభిప్రాయమై వుండగా యిందు లోనే సగముభాగము కేటాయింపుగా స్త్రీలకొర కమర్చుట విశేష ధనవ్యయముతో కూడినదై వుండును. నామమాత్రమేగా క నిజముగా స్త్రీలశాఖయే నిర్వహించవచ్చినచో యీకేటాయింపు చేయింపబడిన గ్రంథాలయభాగములో ప్రత్యేక గ్రంథ భాండాగారమునుద్దానికీతగు పరికరములువుండవలయును. ఇందు స్త్రీలు పరిచారికలుగా నుండవలయును. దీనికివ్యయము యధికము. ప్రథమమున కొన్ని వేల రూపాయలైనను వెచ్చింపవలసివుండును. ప్రతిసంవత్సరము గ్రంథాలయనిర్వహణమున కెంతసొమ్ము వెచ్చింపబడుచున్నదో నూతనముగా నియమింపబడు యీస్త్రీలశాఖకుకూడ అంత ధనవ్యయ మవసరమని నాఅభిప్రాయము. స్త్రీలశాఖ మరతులయొక్క అర్థమిడి. గౌతమీగ్రంథాలయ మీ శాఖానిర్వహణమునకు పూనుకొనునీతిలో లేదని గ్రంథాలయ ముయెడల నాకుగల అనుభవమునుబట్టి తోచుచున్నది. గ్రంథాలయము నిర్వహింప లేని మరతుల గ్రంథాలయమున కంటగట్టుట గ్రంథాలయ ము ను దా తల ఆ ను గ్ర హ ము న కు పా లు చేయుటయే. దాతలు తమయిష్టమువచ్చినట్లు గ్రంథాలయ వ్యవహారములు జరిగినంతకాలము యిట్టిమరతులను నిర్వహింపుమని గ్రంథాలయకార్యనిర్వాహకులను బాధింపకపోవచ్చును. కాని దాతకును, గ్రంథాలయకార్యనిర్వాహకవర్గమువారికిని గ్రంథాలయ నిర్వహణములో భిన్నాభిప్రాయములు గలిగినవెంటనే దాతలు తమమరతులను పూర్వముగ చలాయించుటకు బూనుకొందురు. అప్పుడు మరతులు చాల బాధకరము లగును. గౌతమీగ్రంథాలయము ఆంధ్రదేశములోని కెల్ల పరిశోధకులకు పండితులకు, మున్నగువారి కుపయోగపడునట్లు గొప్పసంస్థగా చేయవలయునని గ్రంథాలయ స్థాపకులు తత్కార్యనిర్వాహకుల యాశయము. బహుధనవ్యయముతోకూడిన బాధకరము లగు మరతుల కొప్పుకొనుట గ్రంథాలయ డ్యేముముకాదు. ఇంత ధనవ్యయముతోకూడిన స్త్రీలశాఖకు శ్రీ శీతారామచంద్రరావుగారి ధర్మపత్ని గారివంటి వ్యక్తిపేరు పెట్టినచో ప్రజాపోషణము కానేరదు. శ్రీ శీతారామచంద్రరావుగారే యీస్త్రీల శాఖయందు అభిమానమున్నయెడల ప్రస్తుతగ్రంథాలయ భవనములో యీశాఖను నెలకొల్పుటకు చేయవలసిన మార్పులకును దాని నిర్వహణమున కేటేట కావలసిన ఆదాయమునకు సరిపోవునట్లు ధర్మపత్ని గారిపేట స్మారకనిధి నొకదానిని గ్రం

థాలయమున కొసగుట యుచితము. ఇట్టి వ్యయములతో కూడిన శాఖలను గ్రంథాలయమువారు నిర్వహింపవలె. ఇంత కంటే వేరుమార్గము కావరాదు.

శ్రీ శీతారామచంద్రరావుగారి సతీమణిపేరు గ్రంథాలయములో నుంచుటకు స్త్రీలశాఖవలె గ్రంథాలయమునకు బాధకరము కాని అనేకమార్గము లున్నవి. వారిభార్యపేటి గ్రంథాలయభవనమున నొకఫలకము చెక్కించి శ్రీశీతారామచంద్ర రావుగారి విరాళము దానిమీద కాళ్ళతముగా చెక్కింపవచ్చును. కాని యెడల వారిభార్యపేటి గ్రంథాలయభవనములో కొన్ని గదులను పిలువవచ్చును. వీటికి యేకేట నగు భవనయము మేమియు వుండదు. యింతకు ఇప్పటివరకు యీ స్త్రీలశాఖ గ్రంథాలయభవనమున పెట్టుబడివుండలేదు. శ్రీశీతారామచంద్రరావుగారు యీశాఖను పెట్టమని కోరి గ్రంథాలయ కార్యనిర్వాహక వర్గమువారిని బాధించుటలేదు. దాతకును గ్రంథాలయమువారికిని వ్యవహార వింత యనుకూలముగా నున్నప్పుడు గ్రంథాలయ కార్యనిర్వాహకులు ఉదారభావముతో విరాళము నొసంగినదాతను కోరిన స్త్రీలశాఖ మరతులను తొలగించుకొందురని పట్టణపుప్రముఖుల యభిప్రాయమయియున్నది. ఈమరతుల వ్యవహారములలో కేవలము తావులేకుండగను నిర్వహించుటకు పీలు గలుగునవిగ నుండవలయును.

సర్వజనపు సక భాండాగారముతోగాని వసురాయపు సక భాండాగారముతోగాని యీ రెండు సమ్యేకనము అయిన గౌతమీ గ్రంథాలయములో గాని లేని శ్రోత్రయ్యుడేశములను యాదీతిని సాధారణ సంఘసభ్యులు వదలుకొనవలసినదని శ్రీ శీతారామచంద్రరావుగారిని ప్రార్థించినచో వారునిరాకరింపరని నాయభిప్రాయము. కావున జరుగబోవు గౌతమీగ్రంథాలయ సాధారణసంఘసభలో యిట్టి ప్రార్థనాపూర్వక తీర్మానము నొకదానిని వుపపాదించి సభ్యులెల్లరు ఏకగ్రీవముగా ఆ మోదించి శ్రీ శీతారామచంద్రరావుగారిని కోరినవారు తప్పక తమ మరతులను వదులుకొనుదురని నాయాశయము. గ్రంథాలయ స్థలవిషయమై గలిగిన పట్టుదలలో యిట్టి మరతులను చర్చింపకయే సభ్యులు ఒప్పుకొనుట చాల విచారకరము. ఎట్లయినను యీమరతులను దాతల యభిప్రాయమిడట తొలగించుటకు గ్రంథాలయ సభ్యులను కోరుచున్నాను.

చిన్న నాటనుండియు గ్రంథాలయోద్యమముయెడల ప్రీతి గలవాడనై తల్సేనయే నాజీవితమునకు పరమావధిగా భావించి గ్రంథాలయోద్యమ కార్యనిర్వాహకుడ నగుటచేతను యీగౌతమీగ్రంథాలయ స్థాపకులలో నొకడనగుటచేతను చాలాకాలము తన్వ్రంధాలయ కార్యనిర్వహణ మొనర్చినవాడనగుటచేతను ప్రస్తుత మావిషయమున పాలుగొనుట కధికారము గలవాడనై శ్రీ శీతారామచంద్రరావుగారికిని గ్రంథాలయసభ్యులకును గ్రంథాలయోద్యమాభిలాషగల ప్రముఖులకును యీవిజ్ఞాపనము విన్నవించుకొనుచున్నాడను.

ఈ విజ్ఞాపనమును మన్నించి గౌతమీగ్రంథాలయమును ఆంధ్రదేశప్రతిష్ఠాపనలకెల్ల తలమాలికయగునట్లు చేయుదురు గాయని ప్రార్థించుచు సర్వేశ్వరుని స్మరింపుచు యింతటితో విరమించుచున్నాను.

ఛాన్సెలర్ కి 2 సం॥ క తినశిక్ష

వార్ధా, సెప్టె 8:—హింజను ఘాటులోని కాంగ్రెసు పచారకుడు చాన్సెలర్ 163 ఎ సెక్షను క్రింద శిక్షింపబడిరి. ఆగస్టు 1 తేదీన ఆయన హింజను ఘాటునందు ఒసంగిన ఉపన్యాసమునందు ఆంగ్లేయులకును హైందవులకు విరోధము పెరిగించు విషయముల బలికెనని సేర మారోపించబడినది. వార్ధాసబుడివిజనలు మేజిస్ట్రేటుగారు 2సం॥ క తినశిక్ష విధించిరి. మద్రాసు అసహాయవాది యైనందున ప్రతివాదన పెట్టుకొన నిరాకరించెను. (ఆ. ప్రె)

శ్రీ మైలవరము బాలభారతి సమాజమువారు
బందరు బుట్టయ్యపేట హాల్లో

ఈ దిగువ నుడహరించిన ప్రకారము నాటకములు ప్రదర్శింతురు.

రాధాకృష్ణ - 10-9-24

ద్రౌపది - 13-9-24

స్తలము కుశల మగుటచే పొరుగువారు గ్రామస్థులు ముందుగా టిక్కెట్లను జాగ్రత్తచేసికొనగోరవచ్చును.

డాక్టరు కె. పట్టాభిరామయ్య,
కార్యదర్శి.

పేట కౌన్సిలు పథ

సిద్ధా, పెద్దపల్లి 8:—పేటకౌన్సిలు సమావేశమయిన ప్రథమ దినముకన్న నేడు ఎక్కువమంది సభ్యులు విచ్చేసిరి. సర్ విలియము బర్నెట్టు (సేనాధికారి) మాట్లాడుకొనిన బొంబాయినుండి వచ్చిన ఎ. సి. స్టైలుగారును సూతనసభ్యులు. రాజధర్మ ప్రమాణమును గైకొనిరి. ప్రశ్నోత్తర పట్టికయందు 18 ప్రశ్నలు పేర్కొనబడినను ముగ్గురు సభ్యులు రాజా మోతీచంద్, సుఖవీరసిన్హా, సర్ ఉమర్ హయతు ఖానుగార్లు సభకు రానందున వారి ప్రశ్నలు చదువ బడలేదు. ఒక్క ప్రశ్నకు మాత్రము జవాబియ్యబడినది.

శాసన సభలోని ఉపసంఘమునకు ప్రతినిధులు

విదేశములనుండి ఇండియాలోనికి వచ్చుచున్న పట్టుబడి ధనముగూర్చి విచారించుటకు శాసన సభలో యేర్పరుపబడు ఉపసంఘమునకు పేట కౌన్సిలు ప్రతినిధులు మువ్వరుండవలెను. ఈ మాడు స్థానములకు యీ దిన 7 గురు సభ్యులపేర్లు ప్రకటన జేయబడినట్లు అధ్యక్షుడు నడిచెను:—గో. శ్రీనివాస శాస్త్రిగారు, డా॥ ద్వారకనాథ మిత్రగారు, లల్లుభాయి శ్యామలానుగారు, సర్ మనీక్ దాదాభాయిగారు, గో. లెల్లాగారు (బెంగాలు) సర్దారు తోగీంద్ర సింగుగారు, జి. ఎ. నరేశుగారు.

నైనికుల చట్టము

1925 నుండి అమలునకు వచ్చును

క్రేరారుగారు గత సోమవారమునాడు ప్రవేశపెట్టిన నైనికులు, శిశువులనుగూర్చిన చట్టము చర్చకు దేబడెను. గడచిన నెలల భిత్తము నిమ్మట చట్టమునందవకాశములేదని చెలుపుచు క్రేరారుగారిట్లు చెప్పిరి: ఆర్థిక విషయమునందు మా క్రిము గడచిన నెలల భిత్తములు పుచ్చుకొను హక్కుగలదని స్థానిక సంఘములకును జేసిన విచారణవలన చెలియున్నది. కావున, అత్యవసరమని దోచినవారికి దప్ప తక్కిన యందరకు గడచిన మాసముల భిత్తముల నిమ్మట నిరాకరించినందువలన ప్రమాదములేదు.

ఈ చట్టము 1925 జనవరి 1 వ తేదీనుండి అమలునకు వచ్చును.

సర్ మనీక్ దాదాభాయిగారు ప్రతిపాదనను బలపరచుచు, అట్లగువారికి సహాయముజేయుట న్యాయమని ప్రభుత్వమువారు గుర్తించినందులకు సంతసమును చెలిపెను. కాని యీ చట్టమును అమలు జరుపుటగాను గవర్నరు జనరలుగారికి ఎందుకంత యెక్కువ అధికార మియవలెనో ఆయన చెలిసికొన గోచెను. 14 వ సెక్షనులో “యితర తరగతివారికి” అని పేర్కొనబడిన వారి విషయమునగూడ తగిన సమాధానము వచ్చినచో తానీవిషయమున ఆభ్యంతరంబెట్టనని నడిచెను.

సర్ దాదాభాయిగారి సవరణ

చట్టమునందలి నిబంధనలు చర్చించినపుడు యామినను ఖానుగారు సవరణ ప్రతిపాదించుచు యిట్లు చెలిపెను:—

ఆంధ్రప్రదేశ్ లో 59 వ సెక్షను ప్రకారము డిక్రీల నమలుజరుపవని దరఖాస్తుపెట్టుకొను వారి విషయమున యీ చట్టము అమలు జరుపరాదు. అట్లునూచించు ఒక సవరణను ప్రతిపాదించి అగ్రాలోని జమీందారులు పడుచున్న కష్టములను వ్యక్తీకరించెను. యుద్ధసమయమున కొందరు కొలుదారులు సైన్యమునందుజేరి హతులైరి. అందుచే జమీందారులకు ప్రజల నష్టముకలిగెను. సైన్యములో చేరినవాడు తిరిగి వచ్చునపు వీని డిక్రీ అమలుజరుపుడు అన్యాయమేదయిన జరిగియుండినచో తన ఆస్తి హక్కులను తిరిగి యిచ్చుని కోరుచు అస్తి పట్టుకొన వచ్చునని, తెలుపు 10 వ సెక్షనుమూలముగనే (మాత్రమే) వానికి సహాయము జేయబడెను. కావున యీసవరణ గావించవలెనని యంత నొక్కి వక్కాణించుచున్నాను అని దాదాభాయిగారు పలికిరి.

క్రేరారుగారు, చట్టమునందు అనేక సవరణలనుగోరి నిష్పలముగాజేయుట భావ్యముగాదనియు, యీసవరణ జమీందారుల మేలుకొరకు మాత్రమే నూచింపబడినదనియు చెప్పి ఖండించిరి. సవరణ ఓడిపోయెను.

తీర్మానముపైచర్చ

6 వ నిబంధనగూర్చి దీర్ఘమచర్చ జరిగెను. ఎవడైన భారతీయ నైనికుడు అట్టిచెట్టుకొనకుండునచో వానిపక్షమున కలర్ పడుకొని, కోర్టువారుగాని నోటీసు బంపవచ్చునని యీనిబంధన నూచించుచున్నది. ఈక్లాజ్ యాక్రందివిధముగ మరకు బున్నయెడల వర్తింపజాలదు.

(అ) ఆసిపాయి ఒక్కడుగాని యితరులతో గలసిగాని బాయిలటు హక్కున్నదని దావానో ఆప్టియనో, దరఖాస్తునో జేసినయెడల యీక్లాజ్ వర్తింపదు.

లేదా (ఆ) ఈ శీసులో సిపాయియొక్క లాభములు అందు మరెవరికి లాభమువంటిదనియోగాని, లేక సాధారణ మైనట్టిదనిగాని కోర్టునా రభిప్రాయపడునెడలను వర్తింపదు.

(ఇ) సిపాయి భూమికి ప్రతిసంవత్సరమును ఖానుందుగ నుండియు ఆక్రమించని కాలందారుగ నుండినను వర్తింపదు.

(ఈ) సభ్యులలో ప్రవేశించుటకు ముందు తనపై కోర్టులో నట్టిచర్చ జరుపబడునని తెలిసి అని జరుగకుండు శ్రేణి నుటకై సిపాయి మిలిటరీసభ్యులలో జేరినను వర్తింపదు.

యామిన ఖానుగారు చెచ్చిన సవరణ ప్రతిపాదనకు సర్ మనీక్ దాదాభాయిగారు మాటాడుచు యీసవరణ జమీందారులపక్షమున ప్రత్యేకముగ దేబడినదని చెప్పిరి. ఆయన సభవారికి తెలిసికొనన చారిత్రమును చెప్పి యామిన ఖానుగారి సవరణ సంగీకరించునెడల బిల్లులోనిపటుత్వ మంతయును పోవునని చెప్పిరి.

ఈ ప్రతిపాదనము తరువాత క్యామెబిహారి మిత్రగారు సోలి రాష్ట్రములలో రెవిన్యూ ఆఫీసుగనుండి పొందిన అంభ పముజట్టి గట్టిగ చర్చించిరి. ఈక్లాజ్ వర్తింపకుండు యింకను యొక్కవ మరతుల సంగీకరించుటలో గల కష్టముల నాయన చెప్పెను.

కరండికారుగారు మొదటి రెండు మినహాయింపులనే బలపరచిగాని నూడవదానిని బలపరపలేదు.

సర్దారు తోగీంద్ర సింగుతారు, యామిన ఖానుగారి సవరణ సుపసంహరించుననుమని కోరుచు ఒక సవరణను చెప్పి చర్చనముగించిరి.

యామినఖానుగారు సవరణ సుపసంహరించుననుబలన క్రేరారుగారు రేమియును ప్రత్యుత్తర మియలేదు. కాని ఆసంగి రాలిసభ్యుడు తనభావములను చాలమందిసభ్యుల అపార్థముల జేసినందులకు విచారమును చెప్పెను.

డాక్టరు ద్వారకనాథుగారు 10 క్లాజుకు ఒక సవరణ లేగా నదిప్రతిపాతములకుండనే అంగీకరింపబడెను. ఈక్లాజ్ ప్రకారము యుద్ధములో సేవజేయుచున్నట్టిగాని యితరత్రా పనిచేయుచున్నట్టిగాని సిపాయిపై డిక్రీఆర్డరులున్న యెడల కోర్టువారు రద్దుజేయువచ్చును. ఆయన సవరణ యేమనగా కోర్టువారు సిపాయిపై డిక్రీనిగాని ఆర్డరుగాని రద్దుజేయునెడల ఆప్టియనో దరఖాస్తునో నడుపుట కొకకోజును నియమింపవలయును. కరండికారుగారు సవరణను బలపరచిరి.

ప్రభుత్వపక్షమున దానిసంగీకరించుట కెట్టిఆక్షేపణ యు లేదని క్రేరారుగారు చెప్పిరి. ఓల్లు నకియొక్క సవరణయే జేయబడెను.

క్రిందటి సోమవారము ప్రవేశపెట్టబడిన మోటారుబండ్ల చట్టము సవరణిల్లు చర్చ యేమియు లేకుండనే అంగీకరింపబడెను.

హోం సెక్రటరీగా రుపపాదించగా కాన్సి లంతుల ఆపి జేయబడెను. మరల రేపు సమావేశ మగు ను. ఆ పు డు ముఖ్యములను ఆనధికారసభ్యుల తీర్మానములు చర్చింపబడును.

(ఆ. ప్రె.)

ఉద్ధాదనహస్తము

వెట్టికివేయివిధములు.

లోకానుభవమును తెలుపు వేయివిధములు

విద్యార్థులు, పుస్తకవర్తకులు, గ్రంథాలయమువారు, పత్రికాయములవారు, వారు వీరనవేల యెల్లవారును చెప్పించు కొనబడిన గ్రంథము. వెల పొట్టుకట్టలలో గూడ రు.12-0 క్రొత్తపల్లి సూర్యరావు, 89 హోమకోట్ల, పుడుపేట, చెన్న పురము.

మాపురుజిల్లాలో అధికవర్షములు

వరదలవలన నష్టము
లాహోరు, సెప్టెంబరు 8:—మాడు తాత్రింపబడు ఆ త్యధికమైన వానలవలన మాపురుజిల్లాలోని పుల్లారనను గ్రామమునకు పెక్కునష్టముగలిగినట్లుఖా ర్లు తెలుపుచున్నది. ఈ గ్రామములో జనసంఖ్య 2000 జనులందును. భావ్యవర్తక ముక్కడవిస్తారముగా జరుగుచుండెడిది. వరదలవలన విస్తారముగా ప్రజలకు నష్టము సంభవించెను. వరదలవలన పెక్కుయిండ్లు ఒకవిల్లు కూలిపోయెను. చుట్టుపట్ల గ్రామములోని ప్రజలు కొంత సహాయ్యము చేసిరి. రైలుమార్గము నీటిక్రింద ఉన్నదనియు రైలు నడుపు జనులందరి ఇండ్లకు నష్టము సంభవించెననియు వార్తలు చెల్లుచున్నవి.

నర్సారావుపేట డి॥ము॥ కోర్టులో

O. S. 742 of 1924
వాస్తు:—నర్సారావుపేట తాలూకా సాతులూగు గ్రామములోని బండారుపల్లెవారిపాలెం గ్రామస్తులందరి తరపున వారులు 1 బండారుపల్లె కోటయ్య, 2 కమ్మ హను మయ్య, 3 యాదర తిరుపతిరాయుడు, 4 పాటిబండ్ల వారయ్య, 5 పాటిబండ్ల కోట్లంగం, 6 గంజనబోయిన వెంకటస్వామి 7 కుంచాల అంకమ్మగారు, 8 మోరెబోయిన ముసలప్ప 9 వట్టాల వెంకయ్య, 10 బొందలపాటి బసవయ్య.

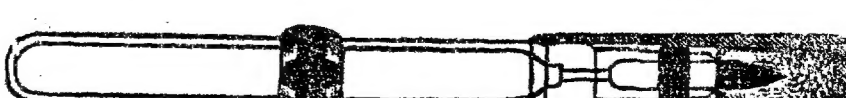
ఎ డి రి
ప్రతివాదులు:—డిల్లొ గ్రామములోని మాదిగపల్లెలోని మాదిగ లందరితరపున 1 కోట అట్టిగాడు, 2 కోట హనుమాయ, 3 కోట వీరాస్వామిగారు, 4 కోట పేరాయ, 5 కోట కోటడు, 6 బొంతా యాకోబు, 7 కోట వెంకటేశుగారు, 8 కోట చిన్నోడు, 9 కోట వీరడు, 10 కోట అయిగాడు.

వాదులు తరపున తెలియజేయునది యేమనగా:—నర్సారావుపేట తాలూకా సాతులూగు గ్రామములో బండారు పల్లె వారిపాలెంకు ఉత్తరముగా గ్రామసమీపమున ప్రతివాదులు నూతనముగా బావి త్రవ్వించుటగాని అట్టిబావిని ఉపయోగించుకొనుటగాని హక్కులేదని డిమాండుచున్నపుడు ప్రతివాదిగింపుకొనుటకు హక్కులేదని నిషేధిస్తూ కాశీకోర్టు ఇజ్జాకోర్టు సాండుటకు బండారు పల్లెవారిపాలెం గ్రామస్తు లందరి తరపున వైన వారులుగా నమోదుచేసిన 10 మంది వారులుగా నున్నా మాదిగపల్లెలోని మాదిగలందరితరపున వైన ప్రతి వారులుగా నమోదుచేసిన 10 మంది ప్రతివాదులుగానున్నా చేర్చి దావా దాఖలుచేయబడినది. వాయిదా 23.9.24 తేదీ అయివున్నది. వాయిదాసర్ది అట్లు దావాచేయుటకు ఎవరి కయినా ఆక్షేపణలు వున్నయెడల వారలు కోర్టువారికి తెలుపునవలెను.

నర్సారావుపేట, } రూపెనగుంట్ల హనుమంతరావు,
8-9-24. } వాదులుతరపు ప్రీడరు.

వేలం నోటీసు

విజయనగరం కాపురస్థులు బొడ్డు పయ్యకన్న సకల సువారి తాలూకు మాకోట్లో నిలవవున్న 207 డబ్బాలు చేరు తెనగమూసె సరుకును వారు 15.9.1924 తేదీలోపున స్వాధీనపచ్చుకొనియెడల సదరుసరుకును బహిరంగముగా మాతాలూకు యెలూరు గ్రామంలోని కొట్టుయెదుట 15.9.24 తేదీన ఉదయం గం 11 లగాయతు సాయంత్రం 5 గంటలవరకు వేలంవేయబడును. పాటవరతులు పాటకాలమున తెలియపర్చబడును.
మహంకాళి సుబ్బారావు,
జంగాల నారాయణమూర్తి,
ఏలూరు.

కాకతీయ ప్రభుత్వమునందు, మోతసప్తి అని చెప్పువారు ఈ “ఆగేట్” లును, ఆమెలకు పుస్తకములు, పుస్తకంబంధముల వివిధగా వ్యాసించియున్నది. ఇట్లుచెప్పుడు ఈసంకల్పమునందు మాదిగ మిట్టకుడుగా చెబుచున్నది.
సాధారణముయిన “ఆగేట్” కలము
హోమోజుగా ఉపయోగించుట కొక్కసారి యును. “ఆగేట్” గాబరాచో నువ్వూ అచ్చును. (అచ్చును, అచ్చును, అచ్చును)
కొకము, ఒకరూ సిరాలో ముండ్లయెడల అందు నిమిషములకుండు కొక్క గా యును.
మూలూరు
మిట్టం యా డిల్లొ,
మే 20-24.

ఇంపీరియలు బ్యాంకు కేసు

ఇంపీరియలు బ్యాంకు కేసు

(నిన్నటి కథలు)

చాదరిగారు:—1922 వ సం॥ బ్యాంకు కేసులో తీర్పును. “రెజర్వే కేసు” “కలగలపు” మొదలయిన మాటలభావము లెంత ఉన్నాయి? అంకెలు దిద్దబడెననియేనా?

సాక్షి:—అవును.

ప్రశ్న:—29 వ మార్చి నుండి అంకె లక్షలకు, మార్చి మియు జరుగలేదుగా?

జవాబు:—లేదు.

ప్రశ్న:—1922 వ సం॥లో ఏర్పాటుచేయబడిన క్యాపిటల్ సమ్మేషన్ ఫండ్ కి నెరుగుదువా?

జవాబు:—అవును. 1922 వ సం॥ మార్చి నెలలో.

ప్ర:—దీని విషయమున నీవు సరిగా లెక్క తయారు చేయవలయునుగా?

జ:—అవును.

ప్ర:—ప్యాసింగ్ ఆఫీసర్ నిలవను తిన్నగా లెక్కచూచుటకేదా యీ సమ్మేషన్ చేయునది?

జ:—అవును.

ప్ర:—అందుకనియే మొత్తము నల్లసిరాతోగాక ఎర్రసిరాతో చేయబడియున్నదికాదా?

జ:—అవును.

ప్ర:—చేకింగ్ ఆఫీసర్ల రాకపూర్వమే నీవు సమ్మేషన్ అంకెలను ద్రావకముతో దిద్దితిని నూచితువా?

జ:—నేను సమ్మేషన్ లెక్కను దిద్దలేదు. లోన్ అండ్ ఏజన్సీ డిపార్టుమెంటు వాడనదై పోకపూర్వమే బ్యాంకు లెక్కను దిద్దితిని.

ప్ర:—క్యార్యర్ల సమ్మేషన్ లెక్క తనిఖీచేయవలసిన యెడల ఆఫీసరును, లోన్స్ అండ్ ఏజన్సీ కాలనరును కూడ తనిఖీచేయుదురా?

జ:—అనవసరము లేదు.

మరియు ప్రశ్నకు సాక్షి లోన్స్ అండ్ ఏజన్సీ కాలనరు ఉద్యోగులు జను, ఖర్చుల విషయమై అంతర్గత వహింపరని తెల్పెను.

ప్ర:—ప్రతిక్రమవారమున నిలువడియుచున్న గావున సీస మేజిస్ట్రేట్ చెక్కింగ్ ఆఫీసర్ల కోస మేర్పాటు చేయలేదని నీకు తెలుసును! అందువలన మరియొకరికోస మిది యేర్పాటు చేసెద!

జ:—నేను చెప్పజాలను.

ప్ర:—ప్రతి ఆరు నెలలకు క్రొత్త కేసును వివరమున ఏజన్సీ కాలనరు లోలోచించెదరా?

జ:—అవును.

ప్ర:—కావున క్యార్యర్ల సమ్మేషన్ లో వేసిన అంకె లోన్స్ అండ్ ఏజన్సీ కాలనరులకు పోవును!

జ:—అవును.

ప్ర:—చేకింగ్ ఆఫీసరు పోకర్లమునకై కాక లోన్స్ అండ్ ఏజన్సీ కాలనరు పోకర్లమునకై యీవిధాన మేర్పరచబడెను!

జ:—ఎప్పటికిని కాదు. లోన్స్ అండ్ ఏజన్సీ కాలనరు పోకర్లమునకై.

ప్ర:—కేసులో ఆక్కౌంట్స్ కాలనరు కేమియు సంబంధములేదు!

జ:—ఉన్నది.

ప్ర:—వారు వాటిని తనిఖీచేసెరా?

జ:—అవును.

కొన్ని ప్రశ్నలకు జవాబిచ్చుచు బ్యాంకు సీట్లలోని అంకెలను లోన్స్ అండ్ ఏజన్సీ కాలనరులకు పోకపూర్వము దిద్ది, ఆ కాలనరులకుండి పీట్లు తిరిగివచ్చినతరువాత అసలు అంకెలను తిరిగి చేయుచుంటినిని సాక్షి తెల్పెను.

ప్ర:—29 వ మార్చి అంకె నెన్ని సార్లు దిద్దితిని?

జ:—రెండుసార్లు.

అసలు నిలువయిన 5 లక్షల పైచిల్లర అంకెను లక్షల పైచిల్లర అంకెగా దిద్దితినినియు తిరిగి ఆ అంకెను 5 లక్షలకుండి దిద్దితినినియు సాక్షి తెల్పెను.

ప్ర:—ఇందులో 5 లక్షల అంకెను చూపించెదరా?

జ:—ఇప్పుడది ఒక లక్షగా నున్నది.

ప్ర:—అది ఒక లక్ష ఎప్పుడైనది?

జ:—లోన్స్ అండ్ ఏజన్సీ కాలనరులకు పోవుటకు కొంచెము పూర్వము దానినిదిద్దితిని.

ప్ర:—ఒకటిని అయిదుగను, అయిదుగొకటిగను ఎన్ని సార్లు దిద్దితిని?

జ:—(ఆరవముద్దాయించు) సవరములు నా రెజర్వే చూచినను నేను లెక్కించెడివాడనుకాను.

చాదరిగారు:—“సవరములు సంగతి ఇప్పుడక్కరలేదు. జయచేసి నా ప్రశ్నకు జవాబియుడు.”

ప్ర:—ఈ అంకె ప్రత్యేకముగా లోన్స్ కాలనరులకు పోవునదికదా!

జ:—అవును.

ప్ర:—చూడువారములలో 9 సార్లు దిద్దెదవు. అది సరియైన సమాధానమేనా?

జ:—జరిగినది సరిగా అంతే?

ప్ర:—29 వ మార్చి అంకె 9 సార్లు దిద్దితిని. ద్రావకము కాగితమునందు చిల్లిపడచేయునని నీకు భయము లేదా?

జ:—అవును.

ప్ర:—ద్రావకముతో అంకెను తుడిచివేయుటకు తడవకు 10 నిమిషములు పట్టును?

జ:—ఈ పని ఆఫీసు జరుగుకాలమునందుకాక ఆఫీసునుగిరినతరువాత చేయుచుంటిని.

ప్ర:—రెజర్వే 5 గంటలకు ఇనుప పెట్టెలో చేరనక్కరలేదా?

జ:—నా పని పూర్తియైనపిదప రెజర్వేను ఇనుప పెట్టెలో నుంచెదను.

ప్ర:—రాత్రి పదిగంటలవరకు ఈరీతిగా దిద్దుచుండెదరా?

జ:—రాత్రి 6½, 7 గంటలవరకు.

న్యాయమూర్తి:—అంతవరకు ఆఫీసులో నిలరు లెవ్వరైన నుండెడివారా?

సాక్షి:—పెద్దయిద్దోర్లు లుండెడివారు కాదు. కాని గుమాస్తాలు మొదలగువారుండెడివారు.

ప్ర:—నీ రెజర్వే సమయానికి పెట్టెలో పెట్టుట లేనేమి నని అనుమానము కలుగలేదా?

జవాబు లేదు.

ప్ర:—అంకెలనుదిద్ది తిరిగిసరియైనఅంకెను వేసినప్పుడు పూర్వపు అంకెలను దిద్దినప్పుడుకూడ నిట్టి కారణమే యుండవలెనుకదా?

జ:—అవును.

ప్ర:—29 వ మార్చి అంకెను దిద్ది తిరిగి సరిగా ఏలవేయలేదు!

జ:—సమ్మేషన్ పై ఉద్యోగి సంతకము పొడిఅక్షరాలు వేయబడినప్పుడు నేను పదేపదే దిద్దుటకు పీలులేదు.

ప్రశ్న:—పట్టుబడుచు వసుకొనలేదా, రామచంద్రుని గారు?

జ:—అనుకొనవలసినదేకాని యేమియు ఒడుదుడుకు సంభవించలేదు.

ప్ర:—1922 సం॥ జూలై 12 వ తేదీకి తరువాత నీ అంకెలను దిద్దితినిని నేను నూచియుచున్నాను.

జ:—కాదు.

న్యాయమూర్తి గారడిగిన ప్రశ్నకు జవాబిచ్చుచు తాను సమ్మేషన్ చేయబడిన తరువాత బ్యాంకుకు పోలేదని సాక్షి చెప్పెను.

చాదరిగారు:—1922 వ సం॥ ఆగస్టు 31 వ తేదీలోపుగా పోలేనువారు పుస్తకములను స్వాధీనము చేసికొనిరికదా!

సాక్షి:—నా కాసంగతి తెలియదు.

ప్ర:—పోలేనువారికిని నీకును ప్రత్యేకముగ నొకగది యేర్పాటు చేయబడలేదా?

జ:—అవును.

ప్ర:—గదిలో నెవరుండిరి?

జ:—చాలవరకు శివశంకరముండెడివారు, కమిషనరును గ్రాంటు గారును మాడ ఆ ప్రత్యేకింపబడిన గదిలో నుండెడివారు.

చాదరిగారు:—“నేను నీ జవాబు నంగీకరింపను. గ్రాంటు గారిని వదలిపెట్టు. రామచంద్రయ్యగారూ! ఇతరుల ప్రసక్తి తీసికొని రావలెను.

ప్ర:—ఈదిద్దుడులకు తగిన కారణము లేదని నీవు ఒప్పుకొనవలసినదేకదా!

జ:—అవును.

ప్ర:—దిద్దుడులలో అనేకములకు సరియైన సమాధానము లేదుకదా?

జ:—అవును.

ప్ర:—నీదిద్దుడుల కొక నీతినియును లేదుకదా?

జ:—కొన్నిటిలో లేదు.

ప్ర:—అహమ్మద్ బాబ్బా తాలూకు చెక్కులను ఓవర్ డ్రాఫ్ట్ పుస్తకములో నుంచుటగూర్చి నిన్ను నేను ప్రశ్నించిన సంగతి నీకు జ్ఞాపకమున్నదా?

జ:—అవును.

ప్ర:—న్యాయమూర్తి గారిలో “మహా ప్రభో, బ్యాంకు లో నేను చేసినపనులలో ననేకములకు కారణమేలేదు” అని నీవు చెప్పితిని. కారణము చెప్పలేనిదో సరియైన సమాధానము కూడ చెప్పలేవు. అంతేకదా!

జ:—అవును.

ప్ర:—ఈ చెక్కుల నప్పుడప్పుడు ఓవర్ డ్రాఫ్ట్ పుస్తకమునందు చిల్లిపెట్టుట ఎక్కించితిని?

జ:—1922 వ జనవరివరకు సరిగానే ఎక్కించితినిని నాకు జ్ఞాపకము.

ప్ర:—తరువాత?

జ:—నాలుగుసార్లు.

ప్ర:—ఒకదాని విషయమున నీ చర్యకు కారణము లేదని తెలిపితిని. అది విషయముననో ప్రత్యేకముగ తెల్పదవా?

జ:—అహమ్మద్ బాబ్బా గుమాస్తా ఒక చెక్కును చూపించెను. మేము తిన్నగా చిల్లిపెట్టెముననేజరు దగ్గరకుపోయి సంతకము పొడిఅక్షరములు వేయుచుంటిమి. కాని అతడట్లువేయక నన్ను ఆ చెక్కు రెజర్వే కేసులో దిద్దుట తీసికొనిపోయి ఓవర్ డ్రాఫ్ట్ పుస్తకములో నెక్కించుచున్నెను.

ప్ర:—ఎట్లయినను సాధారణముగ ఓవర్ డ్రాఫ్ట్ పుస్తకములో నెక్కించుటకు పూర్వము బిల్ మేనేజర్ సంతకము పొడి అక్షరాలతో చేయుచుండెడివాడవు. ఇంతలో చిల్లి మేనేజర్ అడ్డుమువచ్చుటచేత నట్లానర్పితివికదా?

జ:—అవును.

ప్ర:—మిగిలినవాని విషయమేమి?

జ:—నేను ప్రత్యేకముగ దేనినిగూర్చి చెప్పలేను.

ప్ర:—1922 సం॥ జనవరి రెజర్వే తీసికొనుదుము. వడ్డీలెక్క కట్టబడివున్నదా?

జ:—అవును.

ప్ర:—జనవరి 30 వ తేదీని కట్టబడినదికదా!

జ:—అవును.

మరియు ప్రశ్నకు జవాబిచ్చుచు వడ్డీ నూటికి ఎనిమిది రూపాయలు చొప్పున కట్టబడిననియు, ప్యాసింగ్ ఆఫీసరు శివశంకరంగారు దానిపై పొడిఅక్షరాలతో సంతకము పెట్టి రనియు సాక్షి తెల్పెను.

ప్ర:—ఆ వడ్డీ సరియైన నిలవమొత్తమునకే కట్టిరికదా?

జ:—అవును.

ప్ర:—దానిపై శివశంకర సంతకము పొడిఅక్షరాలున్నవి!

జ:—ప్యాసింగ్ ఆఫీసరుగారు శివశంకరంగారివి.

ప్ర:—ఆరీతిగనే మార్చి 29 వ తేదీన 100 కి 9 వంతున వడ్డీ కట్టబడినదికదా?

జ:—అవును.

ప్ర:—పాసింగ్ ఆఫీసరు దానిపై సంతకము జేసెనా?

జ:—అవును. మాణిక్యంపల్లి గారు చేసిరి.

ప్ర:—ఏప్రిలు 29 వ తేదీన సరియైన సంఖ్యవైననే 100 కి 9 వంతున వడ్డీ గట్టబడినదికదా?

జ:—అవును.

ప్ర:—పాసింగ్ ఆఫీసరుచే సంతకము చేయబడినదికదా?

జ:—అవును. జెయ్యుగారిచేత.

ప్ర:—29 వ జూనునందు వేసినసంఖ్య సరియైనది. పాసింగ్ ఆఫీసరు దానిపై సంతకము జేసెను గదా?

జ:—అవును. అంధు మార్చి మియు లేదు.

ప్ర:—పాసింగ్ ఆఫీసరు సంతకము జేసెనా?

జ:—అవును.

ప్ర:—క్రమమైన సంఖ్య కనుగొనుటకుగాను పాసింగ్ ఆఫీసరు రెజర్వేను జూనునందు గదా?

జ:—అవును.

ప్ర:—అప్పుడప్పుడు ఇంపీరియల్ బ్యాంకు పెద్దపూచుండిలపుస్తకమునందు వడ్డీకొరకు ఖర్చుచ్రాసినలెక్కయొక్క నోట్లను ముద్దయిలో నొకరికి పంపియుండెను గదా?

జ:—అవును.

ప్ర:—ఇవ్వబడిన వడ్డీరేషిదులు ఇవిగాదా?

జ:—అవును. అహమ్మద్ బాబ్బాకు.

1922 జూను 30 వ తేదీవరకు అకౌంటునందు ఖర్చుచ్రాయబడినది సాక్షి చెప్పెను.

ప్ర:—1921 సం॥ లో కొన్ని రెడ్డులను నీవు చూచుచుండినట్లు జైల్లో యున్నవా?

జ:—అవును.

ప్ర:—సోమర్నగారు ఆను పాసింగు అఫీసరు అప్పుడం డెనా?

జ:—అవును.

ప్ర:—అన్ క్లెయర్డ్ చెక్కులపై వడ్డీకట్టుచున్నావని నీవు మైన అడిగావా?

జ:—ఒకసారి నాకు జైల్లో యున్నది.

ప్ర:—అకాలముందు (1921 లో) 1922 సం॥ లో జరిగినట్లుగానే అన్ క్లెయర్డ్ చెక్కులపై వడ్డీ సాగుచుండెనా?

జ:—అవును.

ప్ర:—వడ్డీ ఎట్లు కట్టవలెనను సమస్య వచ్చియుండెను గదా?

జ:—అవును, అక్టోబరు 1 వ తేదీన సోమర్నగారు రాసంగతిని చీఫ్ అకౌంట్ టెంటునకు నివేదించినందున, అన్ క్లెయర్డ్ చెక్కుల తీయించియు నొక నాటుకోటి కట్టికి లాభము గలుగజేయుచున్నానని తనపై తిపాట్లు చేసెననియు అందుపై అతడు తనను అన్ క్లెయర్డ్ చెక్కులను విడిచిపెట్టి సరియగు డెబిటు బాలన్సుమీదనే వడ్డీకట్టవలెననిగా కోరెననియు తెలిసెను.

ప్ర:—ఈ ప్రత్యేక లెక్కయందు అన్ క్లెయర్డ్ చెక్కుల తీయబడి ప్రస్తుతము జనుచేయబడుచున్నట్లు అతడు తెలిసికొనెను గదా?

జ:—అవును.

ప్ర:—ఆ అన్ క్లెయర్డ్ చెక్కులకు ఎదురుగా ఖాతాదారు బ్యాంకు లెక్కలను ఉపయోగించుకొను చుండెను.

జ:—అవును.

ప్ర:—ఆ ప్రత్యేక లెక్క సంబంధించినంతవరకు అన్ క్లెయర్డ్ చెక్కుల విధానము ప్రయోగమందుండెను గదా!

జ:—అవును.

ప్ర:—అప్పుడు కేక్రిటికి కంప్లయింటు చేసెను.

జ:—అవును.

ప్ర:—అప్పుడు కేక్రిటికి ఎవరు?

జ:—మురెగారు.

ప్ర:—సాక్షి మరెగారిని ప్రశ్నలకు జవాబిచ్చుచు “డెబిటు బాలన్సు తగ్గించుటకై అన్ క్లెయర్డ్ చెక్కుల తీయగూడ” వని తాను వ్రాయవలసినదిగా కోరబడితినని చెప్పెను.

ప్ర:—ఈ అన్ క్లెయర్డ్ చెక్కుల విషయమై సోమర్నగారు బాగుగా తెలిసికొని యుండిరిగాదా?

జ:—అవును.

ప్ర:—ఆవిధానము మాన్యబడలేదా?

జ:—లేదు.

ప్ర:—కుక్రవారములందు వరుసగా అన్ క్లెయర్డ్ చెక్కు తీసుక రాబడుట కలదని ప్రాసెక్యూషను సూచించినట్లు నీకు తెలియునగదా?

జ:—అవును.

ప్ర:—అదేదితర దినములందు అన్ క్లెయర్డ్ చెక్కుల తీసుక రావడమేమిట గదా నీవాదము?

జ:—(ప్రత్యుత్తరము లేదు)

ప్ర:—కుక్రవారముగాక మిగిలిన దినములందు అన్ క్లెయర్డ్ చెక్కులు కట్టుట తీసుకొనబడుచుండెనని నీవు వింటివి నిజమేనా?

జ:—అవును.

ప్ర:—ఈ విషయమై క్రిందికోర్టులో నీవు క్రాసు చేయబడితివి. అందుకు నీవు చెక్కులు తీసికొని ఉద్బిద్ధు లేదులు తెలియనగు విధానమెదియు బ్యాంకునందు లేదనియు చెప్పితివి.

జ:—అవును.

ప్ర:—ఆ చెప్పినది నిజమేనా?

జ:—అదికూడ నిజమే. విదప సాక్షి నాను క్రింది కోర్టులో చెప్పినపుడు తప్పుచెప్పితిని యొప్పుకొనెను.

ప్ర:—అందువలన ఇప్పుడు చీఫ్ జురీకులో “ప్రతివారమున్ను లేక ప్రతి చెక్కింగు దినమున గాని ఒక సమావేశము జరుగుననియు అందు నీవున్న మరెగారులు శ్రీ డెబిటు బాలన్సు రద్దుచేయుటకు ఎన్ని అన్ క్లెయర్డ్ చెక్కులు తీయవలసియున్నదో ఆలోచించెదరినియు” చెప్పితివి? ఆకథ నెందుకు తెచ్చితివి?

జ:—వారి యనుమతిలేనిది నేనాసంఖ్యను తీసుకరాజాలను.

ప్ర:—దానిని నీవు క్రిందికోర్టులో చెప్పినలేదు. ప్రత్యుత్తరము లేదు.

చాదరిగారు ప్రత్యుత్తరముకొరకై తరచుగా సాక్షి ఆఫీసుకు జవాబిచ్చుటకు తానివ్వవలసివచ్చెనని చెప్పెను.

ప్ర:—సాధ్యమైనంతవరకు ఇటువత్తుములను కలుప ప్రయత్నించుము” అను వ్రాతయొక్క ముఖ్యమును ఇప్పుడు గ్రహించితివా?

జ:—అందు తప్పేమియులేదు.

ప్ర:—దానియర్థమేమి?

జ:—“ఆనవసరముగా ఇరుకత్తులను కలుపవద్దనియె దానియర్థము.

ప్ర:—అది నీవలన జేయబడినది. ఎందువలన చేసితివి?

జ:—ఆ ప్రశ్నకు సమాధానముచెప్పటకు నాకిష్టములేదు.

ప్ర:—ఈ కోర్టులో సాక్ష్యముకొరకై దీనిని నీవు సృష్టించినావు.

జ:—సృష్టించు ఏమియులేదు.

ప్ర:—కోర్టుగా సృజించుటకారు. లేనిది ఊహించుట.

తదుపరి సాక్షి 1922 సం॥ రెడ్డు తీసికొని కొన్ని ప్రశ్నలకు జవాబుగా ఏప్రిల్ 4 వ తేదీయందు, మే 8 వ తేదీయందు, మే 15, 22 తేదీలందు, నవంబరు 24, డిసెంబరు 1, 8, తేదీలందు, 1922 సం॥ జనవరి 5, 12, 26 లందు ఫిబ్రవరి 2 నందు, మార్చి 16 తేదీయందు అన్ క్లెయర్డ్ చెక్కులు తీయబడలేదని చెప్పెను. 1922 మొదలు 1928 వరకుగల కాలముంతయు అనామ్యుడు బాచా సుమారు 19 లక్షలవరకు డిస్కౌంట్ లిల్లు జమకట్టెనని తెలిసెను.

ప్ర:—రూ 4,15,000 లకు పైగా డబ్బుకూడకట్టెను గదా?

జ:—ఆ లెక్కనా వద్దనుండదు.

ప్ర:—నెం 1 రు అకౌంటుకు 30 లక్షల ట్రాన్స్ ఫర్ ఉండెనుగదా?

జ:—అవును.

ప్ర:—సాక్షి కొన్ని ప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తర మొసంగుచు కివళం కరన్ గారు అకౌంటు డిపార్టుమెంటునందు పనిచేయుచుండెననియు 1915-16 లో మరెగారు డిపార్టుమెంటులో అతను పెద్ద గుమాస్తా అనియు చెప్పెను.

ప్ర:—1916 సం॥ లో బ్యాంకుపద్ధతిని మార్పునీతిలో ఆరంభించెనా?

జ:—అట్లు చేయుటకు తగిన నియం దుండెను.

ప్ర:—1916 సం॥ ముందు అన్ క్లెయర్డ్ చెక్కులు డబ్బు చెల్లించువరకు అకౌంటులో జమకట్టబడుటలేదుగాదా?

జ:—అవును.

ప్ర:—అది పాసుబుక్కునందు జమలుగా చేయబడుచుండెను.

జ:—అవును.

ప్ర:—అంతకాలమువరకు ఈపద్ధతి జరుగుచుండెను.

జ:—అవును.

ప్ర:—1916 సం॥ లో బ్యాంకు అధికారులు ఈపద్ధతిని ప్రశ్నపెట్టిరి.

జ:—అవును.

ప్ర:—అకాలముందు సర్ డెర్బార్డు హంటుగారు బ్యాంకునకు కేక్రిటిగా నుండెను.

జ:—అవును.

ప్ర:—యెమ్. ఏ. పార్థసారథి అయ్యంగారను నొక నిపుణుడైన ఇండియన్ ఉద్యోగి యుండెనుగదా?

జ:—అవును. ఆయన మానేజరుగను కోశాధికారిగ నుండెడివాడు.

ప్ర:—బ్యాంకులో ఆయన మిగుల అనుభవశాలి.

జ:—అవును.

ప్ర:—ఆ విధానమునుగురించి ఆయన చెప్పినట్లును మర్యాదతో వినుచుండెడివారు.

జ:—అవును.

ప్ర:—చెల్లుబడి లేక రెడ్డు, పాసుబుక్కునందు అన్ క్లెయర్డ్ చెక్కులు జమకట్టుపద్ధతిని గావించినవారు సర్ డెర్బార్డు హంటుగారు గదా?

జ:—నాకు తెలియదు.

ప్ర:—అప్పటినుండి ఈ విధానము వచ్చుచుండెను గదా?

జ:—అవును.

ప్ర:—బ్యాంకులో ఉద్యోగులందరికి తెలియకుండ ఈ విధానము ప్రవేశపెట్టుడజాలదు.

జ:—అవును.

ప్ర:—ఉద్యోగియులు నోటిమాటలతో నిచ్చిన యుక్త రుతుల ప్రకారము నీ చెప్పడేగా చెక్కుల సంగీకరించితివా?

జ:—లేదు.

ప్ర:—17 వ జనవరినాడు క్రిందికోర్టులో నీ వాదనను వాజ్మూలమునందు “నేనొక్కసారి వ్యాసింగ్ ఆఫీసరునోటిమాటలతో నొసగిన ఉత్తరువు ప్రకారము ఒక చెక్కును అంగీకరించితిని” అని చెప్పితివి అట్లు చెప్పితివా?

జ:—చెప్పితిని.

ప్ర:—అమాట నిజమేనా?

జ:—అది తప్పుజవాబు.

ప్ర:—అట్టిదేవా చెందుకొచ్చితివి?

జ:—అట్టి సంగతి జరుగలేదు.

ప్ర:—అట్టిసంగతి జరుగనప్పుడు, నీవాజ్మూలమున నామాటయందుకుటకు కారణములేదు.

జ:—ఆ సమయమున నేను చాల జబ్బుగానుండి అట్టి షేరితో ఆనుపత్రినుండి కొనిరాబడితిని. నేను పొరపాటున చెప్పితినేమో?

ప్ర:—నీవు వాజ్మూలమును చదివిన తరువాత యానిపై సంతకము చేసితివా?

జ:—అవును.

ప్ర:—అందులో “ఈ” లేక, “ఓ.ఈ” అని వ్రాయలేదు.

జ:—లేదు.

ప్ర:—ఆవాజ్మూలమును చదివి దానిపై సంతకముచేసి నది కొనిపోయెదను. అది నిజమేనా?

జ:—నే నా వాజ్మూలముపై సంతకము చేసితిని.

ప్ర:—వాజ్మూలముంతయు నీకు చదివి వినిపించుదెనుకదా?

జ:—అవును.

ప్ర:—నీజేమియు అభ్యంతరము తెలుపలేదు?

జ:—లేదు.

ప్ర:—ఓల్లుమేనేజరు పొడి అక్షరాల సంతకము కాగల చెక్కులను నీవేగాక ఇతరులుకూడ అంగీకరించుచుండిరికదా?

జ:—అవును.

ప్ర:—ఈచెక్కులపైన ఓల్లుమేనేజరు పొడి అక్షరాల సంతకముకలదా.

జ:—ఉన్నది.

ప్ర:—డిస్కౌంట్ లిల్లుల యాధారముపైన ఓల్లుమేనేజరు పొడి అక్షరాల సంతకము చెట్టునుకదా?

జ:—అట్లే అంగీకరింపబడి యుండవచ్చును. అంతటితో నిన్న విచారణ చాలింపబడెను.

* * * * *

నేటి విచారణ

దానకము సువయోగించుటను గురించి
విశేషములు

అవ్రాహము శాను పరిక్ష

(న్యాయమూర్తి బీసీ గారి యెదుట)

ఈ దినమున హైకోర్టు సెషన్సునందు న్యాయమూర్తి బీసీ గారి యెదుట, ఇంజీనీయరు బ్యాంకు కేసునందు, ముద్దాయి లన్యాయవాదియగు ఎ. ఎస్. చాదరిగారు అవ్రాహముగ విరామచంద్రయ్యగారి నింకను క్రాసుపరీక్ష జేసిరి. మధ్యాహ్నము, చాదరిగారి క్రాసుపరీక్ష ముగియునని తెలియుచున్నది.

చాదరిగారు:—రుక్మిణి, దాదాసాహెబుల ఆక్టోబరు సంబంధించినంతవరకు, నిలువ, బాకీ మొత్తముల గురించి ఋణముల కాఖవారీ సరియగు మొత్తములే తెలుపబడుచుండెను.

జ:—అవును.

ప్ర:—ప్రతివారము నట్లు చేయుచుంటివా?

జ:—అవును.

ప్ర:—మూడువారములవరకు ఎట్టి మార్పులను నొనర్చలేదని నీవిదివర కొకకథ చెప్పియుంటివి. నీ చెప్పడట్లుజేయలేదో లేదీలు చెప్పుము.

జ:—జేలన్నపీటుజూడకుండా లేదీని చెప్పలేను.

ప్ర:—ఏవత్సరము.

జ:—1923 లో మార్చి 2 లోనో, ఏప్రిల్ 2 లోనో యుండును.

ప్ర:—1923 ఫిబ్రవరి 2, 9, 16 తేదీలు వారాంత్య దినములు.

జ:—అవును.

ప్ర:—అప్పుడే లెక్కలనుగురించి ఋణములకాఖవారీ చెట్టు పుస్తకములో సరియగు మొత్తములనే చేసితివి.

జ:—అవును.

ప్ర:—వీరినెప్పుడు మార్చిలో జూరికి తప్పము.
ఉ:—నాల్గవారమునందును, చీపు అక్కంటెంటు
నచ్చి పరీక్షింపనున్న సయమునను మొత్తముల మార్పు
మండేవాడను.
ప్ర:—బాలస్వమీటును రెడ్డరతోపోల్చి సరిజూచు
నపుడు, చీపుఅక్కంటెంటు నీ తప్పుడురెక్కలను గనుగొనునని
నీవు భయపడుదుండేదాడవు?
ఉ:—అవును.
ప్ర:—బాకీమొత్తమును నిలువమొత్తముగా మార్పునో
నీ కృత్రిమును కనుగొనబడుట తప్పుమనుగదా?
ఉ:—అట్లుమార్పుచేసిన మొత్తములు నల్ల సిరాతో నుం
డుటచేత, నవి నిలువయునియెంచి ప్రయోధికారులు ఆమొత్తము
లను జూడకుండ వదలివేసెదరు.
ప్ర:—బాకీ గానుండువలసిన ఖాతా నిలువగా నుండుటచే
ప్రయోధికారుల కనుమాన మధికమగును.
ఉ:—కాని నామొత్తములు ద్రావకముచే మార్పునెడ
ల, వెంటనే అంతస్పష్టముగా గాన్పింపదు. దినములు కడచినకొ
లది స్పష్టతరముగా గాన్పించుచుండును.
ప్ర:—చీపుఅక్కంటెంటు వారాంత్యనిలువ నివేదిక
మును పరీక్షించునెడల క్రిందటివారమున నెంత నిలువయున్నది
గూడ పరీక్షించును.
ఉ:—కాదు. అక్కంటెంటు ఆ ఒక్కవారముమొత్త
ములనే జూచును.
ప్ర:—అట్లుగనో అక్కంటెంటువచ్చి పరీక్షించుటకు
పూర్వము మానువారములవరకుగూడ నిట్లు మొత్తములుమార్చి
నట్లు నిద్రగ్నములుగలవు. అందుకు సమాధాన మేమిజేప్పెదవు.
నిజముగా పట్టుబడకుండ తప్పించుకొనగోరునో నెల సరివారం
మొత్తము నొక్కదానినే మార్చియుండవలెను.
ఉ:—నేను ఓనరుద్రాప్తుల నొసరిపట్టికను జూడవలెను,
ఫీబ్రవరి రెండవనారమున నెలసరిపుస్తకములో సరియగు సంకె
వేసిన నేదప్ప కనుగొనబడును. అందుచేత మార్చిలేదా?
ప్ర:—ఫీబ్రవరికి పూర్వము నీవు రెక్కలను మార్చలేదా?
అట్లుజేయుట కనుసరిమగలగలేదు గాబోలు.
ఉ:—అవును.
ప్ర:—దయయుంచి, జనవరి 26 లేదీ మొత్తమును జూ
చుము. నీవు దానిని మార్చితివి.
ఉ:—అవును.
ప్ర:—ఫీబ్రవరి 2 వ లేదీన అందరి అక్కంటెంటులనెనే,
దాదాసాహెబు అక్కంటెంటుగూడ చీపు అక్కంటెంటువద్దకు
వెళ్ళెను.
ఉ:—నాకు తెలియదు.
ప్ర:—ఆ విషయము నీకు తెలియనిచో, నీవు 6-వముద్రా
యియగు తనముత్తు కోరికపై నాదినమున, దాదాసాహెబు
అక్కంటెంటులోను మొత్తమును ద్రావకముతో మార్చితివిగదా?
మరియుక సమాధానము నీకు గాన్పించుటలేదు.
ఉ:—అవును. నాకాపనిదెలుసును నేనుజేసితిని.
ప్ర:—తనపాపకార్యమును తానేయొనర్చుకొనక ని
స్సెందుకుగోరెను? నీవప్పుడు ద్రావకముల నుపయోగించు విద్య
లో గొప్పపండితుడవనియో?
ఉ:—అవును. అధికారులు కనుగొనెదరేమో ననియో
తడుభయపడెను.
ప్ర:—నీవు అసలుమొత్తముల నందు జేర్చితివా?
ఉ:—లేదు.
ప్ర:—అయితే, నీవు ద్రావక తప్పుడు రెక్క లింకను
అట్లుగ గన్పించునా?
ఉ:—అట్లే తలచెదను.
ప్ర:—అది అంకెయగుటచే ఆ దస్తూరీ ఇతరులవైనది
ననిరెదనది దెలుసుకొనజాలరని నీకు తెలియదు.
ఉ:—అవును.
ప్ర:—నీవు ఆసయమున వచ్చి ద్రావకమును అంతకు
పూర్వ ముపయోగింపలేదు.
ఉ:—ద్రావకము నుపయోగించియే నా మొత్తము
మార్చితిని.
ప్ర:—నీవు మేనెలలో ద్రావకము నుపయోగించితివా?
ఉ:—ఉపయోగించితిని.
ప్ర:—నీవు నాల్గవార మార్చితివి.
ఉ:—కొన్నివారు.
ప్ర:—జనవరి 24, 26 లేదీలమొత్తముల మార్చక ఫీబ్ర
వరి 9, 16 లేదీల మొత్తములను మార్చుటకును తిరిగి 2 వ దిన
మొత్తమును ఎంపికయేయుటకును కారణమేమి? అందరిద్రావకము
స్పష్టముగా విాకు గాన్పించుచున్నది.
ఉ:—అవును.
ప్ర:—రుక్మదీను ఖాతాలోగూడ నిట్టి మార్పులనే
యొనర్చితివి.
ఉ:—అవును.

ప్ర:—నీవు రుక్మదీను అక్కంటెంటులో నిట్టి మార్పులే
జేసితివి.
ఉ:—అవును.
ప్ర:—ఈ మార్పులను దాదాసాహెబు అక్కంటెంటు
లోను రుక్మదీను అక్కంటెంటులోను ఒకేదినమున ఒకరిచే గోర
బడియే జేసితివా?
ఉ:—అవును.
ప్ర:—రుక్మదీను అక్కంటెంటులో 26 జనవరి లేదీన
మార్పు గలదేమో చూచుము.
ఉ:—(చూచి) ఆదినమున మార్పులేదు.
చాదరి:—ఈవిషయమును న్యాయమూర్తియు, జ్యూరీ
వారును గమనింపవలెను. (సాక్షికి) 2 ఫీబ్రవరి లేదీన మొత్తం
మార్చి తిరిగి చేర్చితివి కాని 16 లేదీన నట్లు చేయలేదు. దాదా
సాహెబు అక్కంటెంటులో ఫీబ్రవరి రెండవ లేదీన మొత్తము
నెచ్చటను మార్చలేదు.
ఉ:—అవును.
ప్ర:—ద్రావకమును నీవు గ్రాంటుగారి పరీక్షలో చె
ప్పిన మోటారు కంపెనీ సందర్భమునదప్ప వేరుచోట్ల నుపయో
గింప లేదనుకొందును. మీ బ్యాంకులో మరియెవరు ద్రావకము
నుపయోగించుటలో అనుభవజ్ఞులు లేరు.
ఉ:—అవును.
ప్ర:—అసలూ మూర్తిగారి అక్కంటెంటును జూచుము.
అందు ద్రావకము నుపయోగించిరేమో జూచుము.
ఉ:—అది ద్రావకముగా గాన్పించుటలేదు.
ప్ర:—నూత్నరచ్చిని పెట్టిచూచుము.
ఉ:—(అట్లే చూచి) ఆమార్పులకును దీనికిని స్పష్ట
ముగ మార్పు గనపించుచున్నది. ఇందు కాగితపు రంగు తెల్ల
నయ్యెను.
ప్ర:—అద్రావకము ఈద్రావకము వేర్వేరై యుండవలె
ను. ఇది ఎ. ఎల్. ఎం. మూడిగారి ఓనరుద్రాప్తు ఖాతాలో
మొత్తము గాదా?
మూడిగారు కొంతకాలము చీపు అక్కంటెంటు.
గ్రాంటుగారు:—దాని లేదీ ఏమి?
చాదరి గారు:—24 లేదీన.
ప్ర:—రెండవపేజీవలన జూచుము. అచ్చటగల మొ
త్తమపై ద్రావకముచుక్క గాన్పించుటలేదా?
ఉ:—అవును.
ప్ర:—మోటారుకంపెనీలవద్ద నేలంకెను మార్చలేదని
చెప్పితివి. ఇ. రి. ఎం. వి. ఎస్. సి. చెట్టిగారిరెక్కలో నెట్టి
మార్పుజేసితివా? అట్లుచేయుట కవసరముగలదా?
ఉ:—నాకు తెలిసినంతవరకు లేదు.
ప్ర:—36 పేజీ నామొత్తముమీద ద్రావకము గలదే
మో జూచుము.
ఉ:—(చూచి) కలదు. దాదాసాహెబు గారి అ
క్కంటెంటుమీద వేయుటకు పూర్వము ద్రావకము నీమొత్తము
మీద వేసి పరీక్షించితిని.
ప్ర:—నిన్న నీవు, పరీక్షార్థముగా నీకాగితముపై పరీ
క్షింపలేదని నుడివితివి. ఇప్పు డెట్లు చెప్పుటకు కారణము దెలు
పుము.
ఉ:—ప్రత్యుత్తరము లేదు.
ప్ర:—(రెక్కలజూచి) ఇచ్చట అచ్చువేయబడిన ఊదా
రంగుగీతగలదు చూచుము. దినములు గడచినకొలది ద్రావకము
వేసినరంగు అధికమగు నని తెలిపితివి. అందుచే
కాగితముపై నది బూడిదరంగుగ మారునగదా?
ఉ:—అవును.
ప్ర:—ఈమార్పులలో (మోటారు టాన్సుపోర్టుకం
పెనీ ఖాతా) ద్రావకము నుపయోగించితివా?
ఉ:—నాకు జ్ఞాపకములేదు.
ప్ర:—పుస్తకములో జూచిచెప్పుము.
ఉ:—అది ద్రావకముమార్పుగాను.
ప్ర:—ఈ అంకెను ద్రావకముతో మార్చవలెనని దలం
పలేదు. ద్రావక మప్పుడు నీవద్ద నేయున్నది. అందుచే నది
గులభముగదా. నీకప్పుడది తోచలేదా?
ఉ:—తోచలేదు.
ప్ర:—నీకివిషయము జ్ఞాపకములేదు.
ఉ:—లేదు.
ప్ర:—అందుచే, ఇప్పుడు యుక్తమనదోచిన సమాధా
నము జెప్పుచుంటివి.
ఉ:—అవును.
ప్ర:—చెక్కుపై క్రాసుగా గీతలుగీయుటయొక్క యుద్దే
శము నీకు తెలియును.
ఉ:—అవును.
ప్ర:—నీవు, ఆ ఆకాశరామున్న పిటివను జ్ఞాపకమున్న
ది. అది నీకు భయావేశమును గలిగించి, అ రసమంతయు నీకు
సంధి పుట్టునట్లు జేసెనా,
ఉ:—అవును.
ప్ర:—పిటివను, భయము, జ్వరము, సంధిమొదలగు
ను ఈకానివింటి నొకటి నిన్నా జేసెనా.

ఉ:—అవును.
ప్ర:—ఈజాబు నీ కప్పుడు జూపబడెను. ఎప్పుడు?
ఉ:—20 లేదీన, మధ్యాహ్నం 3 X 30 నిమిష
ములకు.
ప్ర:—ఈ జాబును బిల్లు మానేజరు పాసింగు ఆఫీసరు
శివశంకరముగారు జూచిరా.
ఉ:—అవును. వారా లిపియమును గురించి ప్రశ్నించిరి.
ప్ర:—ముద్రాయొక్క ఖాతానుగురించి అన్ని విష
యములు తెలియనని నుడివితిరి.
ఉ:—లేదు.
ప్ర:—శివశంకరముగారి కేమి ప్రత్యుత్తర మొసగితివి.
ఉ:—తప్పులులేవు. కావలసినచో రెడ్డరు జూచుకొను
డని నుడివితిని.
ప్ర:—బిల్లు మానేజరుకు అట్లే జెప్పితివి.
ఉ:—అవును.
ఈజాబు బ్యాంకులో నందరికి తెలిసెను.
అవును.
ప్ర:—24 (నవంబరు) 25 లేదీలలో నీమీకా చాల
జ్వరముగా నుంటివి.
ఉ:—అవును.
ప్ర:—బిల్లు మానేజరు “నీవు తేమముగా నున్నావా”
యని ప్రశ్నించెను.
ఉ:—అవును. తేమముగా నుంటినని తెలిపితిని.
న్యాయమూర్తి:—నీవు తేమముగా నుంటివాయని
యడిగినపుడు నీయర్థమేమి.
ఉ:—నీ రెక్కలో తప్పులేదుగదా యని ఆతని
యర్థము.
చా-ప్ర:—నీ డంబపు ప్రత్యుత్తరముతో వారంతా
లోంగిపోయిరి.
ఉ:—అవును.
ప్ర:—ఈ జాబుపైగల సంతకపు పొడి అక్షరము
లేవ్వరివి.
ఉ:—రెడ్డరకీపర్చి వి. బిల్లుమానేజరు, చీపు అక్కంటెంటు
అసిస్టెంటు చీపు అక్కంటెంటుగార్ల పొడి అక్షర
ములు గూడ నందుగలవు.
ప్ర:—మూడిగారి సంతకము పొడి అక్షరములు గూడ
గలవా?
ఉ:—అవును.
ప్ర:—ఈజాబువచ్చిన తరువాత 20 లేదీన పైజాలో
వేసిరి.
ఉ:—అవును.
ప్ర:—20 లేదీ 3 X 30 నిమిషములనుండి వచ్చిన
జ్వరము సంధి ఎంతవరకున్నది.
ఉ:—27 లేదీవరకు
ప్ర:—నీవప్పుడు ఆస్థితిలోనున్నచో నీ వీ మధ్యదినము
లలో నెట్టి అక్రమమును, అనీక్లియర్డు చెక్కులను ప్యాసు
జేయుకుండ నుండేదాడవుగాదు గదా?
ఉ:—అవును. జ్వరము 24 లేదీకి ముందు పోయెను.
ప్ర:—జ్వరము పోయినను అట్టి నేరము లానర్చుటకు
భయపడేదాడే అప్పుడే, అనీక్లియర్డు చెక్కులపైనను,
అసభికారముగు ఓనరుద్రాప్తులపై సంతక మొనర్చేదాడే వాడవు
గాదు.
న్యాయమూర్తి:—రెడ్డరును జూచి చెప్ప.
ప్ర:—20 లేదీన 12 వేలకు అనీక్లియర్డు చెక్కులను
పంపితివి 24 లేదీన 2 వేలకుపెగాను 25 లేదీన 10 వేలకును
అనీక్లియర్డు చెక్కులను సంతక మొనర్చినట్లు రెడ్డరులో
లేదా.
ఉ:—అవును. కాని 24 లేదీ మొత్తమును
బి. డి. లజమానుపై నొసగితిని.
ప్ర:—అమామచూచుమాను సంబంధించినంతవరకు
నీకు లంచమియ్యలేదని నిన్న నుడిపితివి.
ఉ:—అవును. నీమామగారి పూరగు కృష్ణగిరిలో నొ
క భూమి యజమానుడు భూమిని విక్రయింపవలెనెను. నీమామగా
రు 1922కు పూర్వము వీరప్పచెట్టినుండి 6 వేల ఋణముపుచ్చు
కొనెను. నీవు ఆ మొత్తమును పుచ్చుకొని నీమామ
గారిచ్చితివి. వీరప్పచెట్టికిని బ్యాంకులో కాతా గలదు.
ఇప్పటికి ఆభూమి యజమానుడు 4 వేలకు భూమినలి విక్ర
యింపవలెనగా నీమామగారి కొరకు నీవు 4వేల ఋణముపుచ్చు
కొంటివి. నీమామగారే న్యాయముగ అమామచూచుమావద్ద
కువల్లి ఋణమడిగెను.
ఉ:—అవును. నామామగారే అమామచూచుమావద్దకు
వల్లలేదు.
ప్ర:—క్రిందికోర్టులో నీవట్లుచెప్పితివా?
ఉ:—నాకు జ్ఞాపకములేదు.

త మా పా లు

(అంధ పత్రికకు ప్రత్యేకము)

వైద్యుడు:— ఇరవై సంవత్సరాలనుంచి యీమాత్ర లను అనుభవించుచున్నాను. ఇవి ఎప్పుడూ మంచివిగానవలెను. నీవి వల్ల ఏంటెలుస్తుంది?

ఒకడు:— చచ్చిపోయాను. తమ సంగతి చెప్పకపోయింది.

నటుడు:— నేను పద్యం చెప్పేటట్టికి సభికులు చప్పట్లు కొట్టి, మళ్ళీ మాడుకొట్టారు. చదివించారు.

స్నేహితుడు:— అట్లా చదివినేనేగాని, నీకు చదవడం బాగారాదని, వాళ్లు అనుకున్నారు కాబోలు!

ఉపన్యాసకుడు:— పిల్లకాయలను కొట్టారా, నేను ఆరుగురు పిల్లలను పెంచాను. అందుచేత నే నా విషయమై అనుభవంతో చెప్పగలను.

సభికుడు:— అనుభవ ఒక పిల్లవాడిని మీరు కొట్టుకుంటే నేను చూడలేదా?

ఉపన్యాసకుడు:— నాఅంతట నేనుకొట్టలేదు. ఆపిల్లవాడుకొట్టితే, స్వరక్షణకొరకు మళ్ళీ కొట్టబడినాడు.

అద్వైతపురుషులను పరిశుభ్రం చేయుటకు, ఇంటియజమాని ఒకకూలివానిని ఏర్పాటుచేసెను. సాయంకాలము వచ్చిచూచేటప్పటికి పనిముగిసెను.

యజమాని:— అహోహా! ఒక్క చరకయినా లేకుండా ఎంతశుభ్రంగా బాగుచేసేవోయి! అక్కడ అద్వైతపురుషుల కనపడడంలేదు. ఇదిగో నీకీయవలసినసామగ్రి. బహుమానంక్రింద, ఇంకో అర్ధరూపాయి ఇచ్చాను, తీసుకో. నీకు సంతోషంగా వుందా?

కూలివాడు:— సంతోషంలేదుండే! ప్రార్థన నిచ్చిన వేసుకొని పైకెక్కేటప్పటికి, నిచ్చినా నేనూకలసి అడ్డాలతలు పుట్టిపడ్డాయి. తలుపులు బద్దలయినవి. మీరు వచ్చేటప్పటికి ముక్కలన్నీ ఏరి, కుద్రంవేశాను.

పహరాదేశనీ సిపాయి:— ఎవరాచూడ్యోవా? ఆన.

ఉద్యోగి:— నేనే.

సిపాయి:— అయితే ముందుకురా.

ఉద్యోగి:— ముందుకువచ్చుచుండెను.

సిపాయి:— ఆన.

ఉద్యోగి:— నన్ను తొలగించుసార్లు ఆపినావు. కారణమేమి?

సిపాయి:— అవును. నాకిచ్చిన ఉత్తరువులో "ఆన"

మని చూచుసార్లు అడిగి, పిచ్చుకు కాల్చమని చెప్పివుంది.

న్యాయాధిపతి:— నీభార్యను ఎంతకాలంక్రింద చూచావు?

ముద్దయి:— నేను చూడలేదండి.

న్యాయాధిపతి:— ఏమిటి! నీవు చూడనేలేదా? నిజం చెప్పు.

ముద్దయి:— నాకు పెండ్లిగాలేదండీ!

ఉపాధ్యాయుడు:— గొడగుండా చూడడానికి మీ యిష్టపాలను, వైష్ణు ఇష్టము కనిపెట్టింది.

విద్యార్థి:— కనిపెట్టి చాలాకాలమయిందండీ.

ఉపాధ్యాయుడు:— అదిఎట్లా?

విద్యార్థి:— కిటికీలుపెట్టితే, అన్నీ చూడవచ్చును.

విధిలో పరధ్యానంగా నడుస్తుంటే, రామయ్యను ఆపుపాడింది. ఆధాభక్తు ఓర్పుకొనలేక, ఆపును చూచి రామయ్య యిట్లునెను.

రామయ్య:— నేను ఇరవై సంవత్సరాలనుండి, గోరక్ష గోసం క్రితంతా ధారపోస్తుంటే, నాకు చేయవలసిన ఉపకారం ఇదేనా?

మేజిస్ట్రేటు:— పొలంలో నీళ్లుకలిపి మోసంచేసావని నీమీద కేసువచ్చింది. ఇందుకేమి సమాధానం చెబుతావు?

ముద్దయి:— నాకు ఒక్క కేసుమాధానంతోస్తుంది. ఆపు ను పొలానికితోలాం. ఆరాత్రిఅంతావన్నయ్యనునేఉండి. ఆపు తడిసిపోవడంచేత, ఇట్లా జరిగిఉంటుంది.

ప్రయాణికుడు:— రాత్రి ఒకమాదిరిగా ఇద్దంతురిసింది.

కొంచెంగాలికూడా కలిసింది.

గ్రామముడు:— అట్లాఅంటారేం. పెద్దపట్నాలసంగతి నేనుకొప్పలేను గాని, ఇంతచిన్న గ్రామానికి, ఇవి పెద్దతుపానే నండి.

గంజాం మండల సభ

కళింగ పట్టణమున 6 వ తేదీ శనివారము నాడు ప్రారంభమైనది

శ్రీయుత బులుసు సాంబమూర్తి గారధ్యక్ష కోటన్యాసము మొసంగిరి

రెండవరోజు

7 వ తేదీ ఆదివారమునాడు పగలు 10¹/₂ గంటలకు ముగిసిన సభ ప్రారంభమైంది. తొమ్మిదితీర్మానము లామోదించబడెను.

1. "మహాత్మునికి సంపూర్ణాశ్రోగ్యము నొసంగినందులకు భగవంతునిధ్యానించుట.
2. మహాత్మునియందు సంపూర్ణ విశ్వాసమును ప్రకటించుట.
3. తననుగాని ఆత్మకు శాంతినికోరుట.
4. శ్రీ శ్రీ కన్యాశ్రీరంగయ్యంగారు, పండితవాజుదేయి, మాలానా అయ్యలవారూ, సర్ అమోతోమహాశ్వే, సర్ అమోమోచాదరి, పోతాప్రగడ వేంకటేశ్వర్లు(బరంపురం), గార్లమృతికి వారిటుంబులను సానుభూతి తెలుపుట.
5. ఢిల్లీ, గుల్బర్గా, మున్నగుస్థలములలో జరిగినహిందూ మహమ్మదీయ మతకలహములను నిరసించుట" అను తీర్మానముల నధ్యక్షుడే ఉపపాదించెను. తీర్మానము లామోదించబడెను.

శ్రీయుత గరిమెల్ల సత్యనారాయణగారు

సభ్యులు వీరికి స్వాగత మొసంగిరి. కుటుంబ సంబంధములను కష్టములెన్నికలిగినను చరిత్ర పక దీర్ఘ కాలము కారాగృహ వాస మొనరించినందులకాయననభినందించిరి. ఆయన బాతీయ కవయిని అధ్యక్షుడు ప్రశంసించెను.

ఆకాలిల విజయమునకు వారినభినందించిరి. వైకంఠార కేశ్వర సత్కాగ్రహీలను ప్రశంసించిరి.

"దౌర్జన్యవిరహితములు అహింసాచర్యమును కంటే భారతీయులకు శరణ్య మేదియునులేదు. కాకినాడలో నామోదించబడిన అహింసాతీర్మానమును స్థిరపరచుచున్నాము" అను తీర్మాన మామోదించబడెను.

"తాలూకా జిల్లాబోర్డులు మ్యూనిసిపాలిటీలు మున్నగు స్థానికసభల ఎన్నికలకు కాంగ్రెసు సభ్యులు నిలుపవలెను. ఆ స్పృశ్యతను తొలగింపవలెను. వెంటనేరు దళముల నేర్పరుపవలెను. గంజాముండలమునా రెండగును నెలకు 2000 గజములకు తక్కువకాకుండా నూలువడికి పంపవలెను" అను తీర్మానములు గూడ అమోదించబడెను. మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు సభను చాలించి సాయంకాలము 5 గంటలకు మరల ప్రారంభించిరి.

"కాంగ్రెసు క్రీడను మార్పుట సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యమును ప్రకటించుట" అనువిషయమునగూర్చి నింజోలగము వైదు గంటలనేపు తీవ్రమగు చర్చజరిగెను.

"దౌర్జన్యవిరహితములను సమచితములు సగు సాధనముల వలన సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యము ను బడయుట యే భారతీయుల ఆశయము" అని తీర్మానింపవలెనని బెల్లంకాంగ్రెసుసభవారి కీసభవారు నూచించు చున్నారు" అనుతీర్మాన

తండ్రి:— కొత్తగాకుట్టించిన చొక్కాఅంతా పాడు చేసుకొన్నావు. వాకట్టం నీకేంబోలుతుంది? మళ్ళీ చొక్కాకుట్టించాలి.

పిల్లవాడు:— మీరు దిగులపడవ్వు. నాలో పోట్లాడిన ఛాడితండ్రీ, మళ్ళీ గ్రాత్రపిల్లవాడినే కొనుక్కోవాలి.

యజమాని:— నేను ముక్తసరిగా మాట్లాడుతాను. చెయ్యి విసిరితే రమ్మని మని అర్థము.

నాకరు:— నాది కొద్దిగామాట్లాడే స్వభావమే. నాతల విసరితే, రానని అర్థము.

భార్య:— రాత్రిమీరు తిట్టారని, దానీ పనిచాలించుకొనిపోయింది.

భర్త:— అయ్యో, నీ నెనుకొని కోపంగా మాట్లాడాను.

మేజిస్ట్రేటు:— ఇక్కడ బిగ్గరగామాట్లాడే వాండ్లను, కోర్టునెలువలకు పంపిస్తాను.

ముద్దయి:— నేను మాట్లాడాను. నుండు పంపించి వేయండి.

మును శ్రీయుత నాథి జగన్నాథరావుగారు రుపపాదించిరి. శ్రీయుత జయంతి వేంకట నారాయణగారనువదించిరి. సంపూర్ణస్వ పరిపాలనమును బెల్లం కాంగ్రెసువారు ప్రకటించవలెను. అనుసవరణ శ్రీయుత న్యాయపతి నారాయణమూర్తిగారు రుప పాదించిరి. శ్రీయుత ఖురదా వీరారాజుగారు రుపపాదించిరి. 16 గురుమాటలాడిరి. శ్రీయుతులు వెన్నేటి సత్యనారాయణ, ఉన్నవ రామలింగంగార్లు మున్నగువారు ప్రతికూలముగాను దేశభాంధవి గుబ్బుమ్మ, మునిగంటి వేంకటరావుగార్లు మున్నగువారు అనుకూలముగాను మాటలాడిరి. తీర్మానమున కనుకూలముగానే అధ్యక్షుడుగూడ డిక్లోపన్యాసము నొసంగెను. అల్లరివిమియను జయగలేదు. చర్చ చాల సక్రమముగాజరిగినది. మొదట సవరణ ను గూర్చి ఓట్లుపుచ్చుకొనిరి. అనుకూలురు 22 మంది, ప్రతికూలురు 19 మంది, తటస్థులు 5 గురు తేలిరి. మరల లెక్కపెట్టిన లెననగా అధ్యక్షు డనుమతించెను. ఆపుడు అనుకూలురు 17 గురు ప్రతికూలురు 18 మంది తటస్థులు 8 మంది తేలిరి. సవరణ వీరి పోయినది.

తీర్మానమునకు అనుకూలురు 14 గురు ప్రతికూలురు 16 మంది గాన తీర్మానముగూడ వీరిపోయినది" అని స్పష్టిత విలేఖ ర కళింగపట్టణమునుండి తంతివార్త నంపెను.

సివిలుజస్టిసు కమిటీ

కరాచీలో విచారణ

తవర్ దయారామ్ గారి సాక్ష్యము

కరాచీ, సెప్టెంబరు 8:— స్వామి కాజోద్ద్యోగ నేడుదయము సివిలుజస్టిసు కమిటీ విచారణ ప్రారంభమయ్యెను. హైదరాబాదు మొదటితరగతి సర్జి నేలు జడ్జియను తవర్ దయారామ్ గారు మొదటిసార్లు. న్యాయస్థానములలో వ్యాజ్యములు తీర్పుచెప్పటకు ఆలస్యములగుటకు వారి అభిప్రాయము లో యీకారణములు దెల్పిరి. (1) ప్రొసెసు జరుపుచున్న వారి అసమర్థత (2) మరియొక జూరిసిటిక్షనులోను మారుప రగజాలలోను ప్రొసెసు జరుపుటలోగల బాధలు (3) ప్రైవేటు సంరక్షణకర్తను నియమించుటకుగల కాలసరణము (4) విదేశభాగములలోనున్న సాక్షు లవద్దనుండి కవిూవను యేర్పాటుమీద సాక్ష్యము తీసికొనుటకు అనుకూల్యము (5) కోర్టు ద్వారా లాభములేని మధ్యస్థత్రిత్వమువలన ఆలస్యము (6) ముఖ్యముగా మహమ్మదీయులలో చనిపోయిన ప్రతివాదియొక్క సంతయినవారనుని కనుగొని రికార్డుచేయుటలో ఆలస్యము (7) తీర్మానము నిమిత్తము నిలచియున్న అపీలులో యింటరులో కేటర్ ఆర్డరువలన అస ఆలస్యము (8) పార్టీల అశ్రద్ధ (9) విస్తారమైనకార్యభారము.

చేలిళ్లు చేయుపనులమీద అజిమాంషి ఉండవలయు ననియు, రిజిస్టరు పొమ్మద్వారా చేయుసర్వీసు అంతగాకట్టబడి ట్టుము కాకపోవచ్చునని, అధీలేనప్పుడు దివాలాకోర్టు వారికి పంపబడిన దరఖాస్తులు ప్రోసీవేయు అధికారమియ్యవలయు నని యు, అభివల్ టిసీవర్లు అధిక మైనపని చేయుచున్నప్పటికిని త్వరితముగా కేసులను విచారణచేసి వారివిధ్యుక్తమును జరుపలేక పోవుచున్నారనియు వారి ఓరలు సాక్ష్యములో తెల్పిరి. ను మ్కూరు న్యాయవాది సంఘప్రతినిధియగు జహూర్ మాలగులా ప్రైవేదరాబాదు న్యాయవాదియగు గోపాలు దాసు యుమటాల్ గార్లను విచారణచేసిన తర్వాత కమిటీవా రాశిన మునకు కార్యముముగించిరి.

బేడు, రోహిలుఖండు రైలు వరదలవలన

ప్రయాణము నిలిపివేయుట

వైజాపాదు, సెప్టెంబరు 8:— బేడురోహిలుఖండు రైలు జిల్లా ట్రాఫిక్ సూపరిండెంటుగారు ఇట్లు తంతిపంపిరి. బేడురోహిలుఖండు బారబాంకి భారతములు రైలుభాగవిదవర్ హాలు మొదలుకొని బరంపూటువరకును రైలువనువులు ప్రస్తుతము ఆపివేయబడెను.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

1924-వ సం॥ సెప్టెంబరు 9-వ తేదీ
మంగళవారము

సర్ ఆలీ ఇమాంగారు: సంస్కరణాభివృద్ధి

సంస్కరణాభివృద్ధిగూర్చి సర్ ఆలీ ఇమాంగారు రచించిన చిన్ని పుస్తకము మాకు విమర్శనార్థమంబుగా వచ్చింది. సర్ ఆలీ ఇమాంగారు ప్రజా హితవేషమునం దిదివరకు పాల్గొని యుండిరి. ఇండియా ప్రభుత్వసభ్యులుగ నుండి అధికారవర్గపు వైఖరులను స్వయముగ గ్రహించియుండిరి. నైజాము ప్రభుత్వ మంగ్రహించి, స్వదేశసంస్థాన పరిపాలనపు రీతులను వీరు గుర్తెఱుగుచున్నారు. అందుచే వీరి యభిప్రాయమునకు విలువలదు. ఇటీవలనే వీరు ఆంగ్ల దేశమునకు బోయి, మాతృదేశమునకు మరలనేరెండిరి. రాజకీయసంస్కర్తలను వీరు నాలుగేడ గతులక్రింద విభజించుచున్నారు. 1929 వ సం॥ వత్సరమువరకు సంస్కరణములను కడల్పగూడదను పక్ష మొనరి. రెండవపక్షము, సంస్కరణములను రద్దుజేసి నిరంకుశాధికారమును ప్రవేశ పెట్టవలయునని తలపెట్టును. మూడవపక్షము తక్షణ సామ్రాజ్యస్థ స్వపరిపాలనము గోరుచున్నది. నాల్గవపక్షము హిందూదేశక్షేమమునకు దగినరీతిని సంస్కరణాభివృద్ధిని గోరుచున్నది. మొదటి మూడవపక్షముల సూచనలను అసంభవమనియు, నాల్గవపక్షమువారి సూచనలు ఆచరణయోగ్యము లని, ఇమాంగారి యుద్దేశ్యము.

నాల్గవపక్షమునందు ఇమాంగారి బోలు మితవాదులు చేరెదరు. తక్షణ స్వరాజ్యమును గూర్చి యోచించుట కయినను వీలులేదట. ఇమాంగారి కీ విషయమై ప్రత్యుత్తరమియ నక్కరలేదు. ఏమన, ప్రజల స్వరాజ్యార్హత నెవడను శంకించుట లేదు. ఏదైదుకును, ఈజ్ఞుకును స్వరాజ్యమిచ్చిన పిమ్మట, హిందూదేశమున కీయకుండుటకు కారణము గనుపించదు. స్వపరిపాలనార్హత స్వపరిపాలనమును నిర్వహించునపుడే ఏర్పడును. వెలుపల నెంత కాలము నిలిచినను, యీత నేర్చుకొనుట ఎటుల యసంభవమో, స్వరాజ్యము ననుభవించనిది దాని యందు శిక్షణబడయట దుర్లభము. ఆలీ ఇమాంగారి మార్గమేది? మిలిటరీ రక్షణవిషయమునను, విదేశ వ్యవహారముల విషయమునను, సంస్థానాధీశులతో గలరాజకీయసంబంధము విషయమునను, ఇంగ్లండు సహాయము హిందూదేశమునకు ముఖ్యముగ కావలయునట. అందుచే వీని విషయమై ప్రజల కే మాత్రము అధికారమిచ్చినను, దేశమున కుపద్రవము గలుగునట. ఆలీ ఇమాంగారి భయమునకు కారణము గనుపించదు. హెందవ న్యమును గాని, నాకాదళమునుగాని ఒక్కమారు సృజించవీలులేదని ఇమాంగారి యుద్దేశ్యము ఎన్నిసంవత్సరములూ దాటినగాని, భారతీయ లిక్కార్యమును నిర్వహించజాలరట.

భారతీయ సైనికులు గత సంగ్రామములలో ప్రసిద్ధి గాంచి యుండిరి. పౌరుషమునం దితిరజతులవారికి దీనిపోరని పేర్వడసియుండిరి. అట్టితరి, హిందూదేశమునకు సైనికులు దొరకరను తలంపున కవకాశములేదు. ఇక, ఆధునిక సంగ్రామప్రభావనైపుణ్యమలనడుటకు, బ్రిటీషువారి సహాయ మవసరమని జెప్పవచ్చును. అయిననేమి? హిందూదేశము స్వపరిపాలనము ననుభవించుచున్న మాత్రమున, ఇంగ్లండు సహాయ మేల జేయరాదు? బ్రిటీషుసామ్రాజ్యములో భారతవర్ష మంతర్భాగముగ నున్నపుడు, మాతృదేశము తోడ్పడుట భావ్యముగాదా? అధినివేశ రాజ్యములకు తగిన సైన్యబలము లేదనుట స్పష్టము. వీరికింకను నాకాదళ మేర్పడలేదు. బ్రిటీషువారి సహాయముపై, నివి పూర్తిగ నాధారపడి యున్నవి. అట్టిస్థితిలో హిందూదేశమునకు మాత్రము వేరు సూత్రమును వర్తింపజేయనేల? సైన్యబలమునకును అధినివేశ రాజ్య స్వాతంత్ర్యమునకును సంబంధములేదు. ఒకవేళ యున్నదనుకొనినను, అవసరమగునంతవరకు యూరపీయును ఆఫీసురులను నిలిపి యంచుకొనవచ్చును. హిందూదేశము తన యవసరములకు డబ్బును ఖర్చుపెట్టితిరును. భారతీయులు గోరునది, స్వపరిపాలనాధికారముగాని, యుద్వ్యోగులనిర్ణయము గాదు.

రాబడిలో సగమునకుబైగ, మిలిటరీఖర్చుక్రింద వ్యయమగుచుండ హిందూదేశము చూచి యూరకుండజాలదు. ఆదాయ వ్యయములను నిర్ణయించుహక్కును పూర్తిగ సంపాదించిన గాని, హిందూదేశమునకు తక్షణోపాయ ముండజాలదు. భారతీయులు సైనికబలమును సంపాదించువరకు, విదేశీయులను నియమించుట దోషముగాదు. కాని, నియమించెడి యధికారము. హిందూదేశమున కుండవలయును. ప్రస్తుతసమయమున, యుద్ధములు పొడసూపకుండ నేర్పాటుల జేయవలయునని, నానారాష్ట్రసంఘసభవారు తలపెట్టచున్నారు. అన్ని జాతులను సైన్యబలమును నాకాదళమును తగ్గింపవలయునని యూహించుచున్నవి. ఇట్టిస్థితిలో హిందూదేశమునకు పెద్ద సైన్యముండవలసిన సవసరము గనుపించదు. బ్రిటీషువారివలె భారతీయులు రాజనీతిపరులు గానియు, విదేశ వ్యవహారములను నడుపజాలరనియు, సర్ ఆలీ ఇమాంగారి యుద్దేశ్యము. అనకాశమున్నచో, రాజనీతియందు భారతీయులు ప్రభావము జూపగలరు. నానారాష్ట్రసంఘసభలో వికేసీకు మహారాజుగా రిచ్చిన ప్రసంగమిందుకు నిదర్శనము. బీరారు విషయమై రాయబారము సూపుటకు, ఆలీ ఇమాంగారు ఇంగ్లండుకు వెడలియుండిరి. వీరు తమ రాజనీతి చతురత నుపయోగింపలేదా?

రాజనీతి యనిన, వెనుకటిభావము లిప్పుడు మారిపోయినవి కృత్రిమము, మోసము, కల్ల, కపటములందు ప్రజ్ఞజాపుటయే రాజనీతిగాదని, యిప్పుడు విదితమగుచున్నది. లేబరుపక్షమువారికి రాజనీతి యనునది ఏకోశమునను లేదనియు, ఇయ్యది ఇంపీరియలిస్టులకు కన్నర్యేటివుల సామ్యనియు, వాదించినవారు గలరు. కాని, లిబరలు కన్నర్యేటివు పక్షములవారికన్నను, లేబరుమంగ్రీయగు రాష్ట్రమూర్త్యాలుగారు విదేశ వ్యవహారముల నెక్కుడు చక్కగ నడుపుచున్నారు. వీరి రాజనీతి, ఇతరదేశముల కచ్చేరువు గలిగించుచున్నది. మాక్స్ నాల్డుగా రవలంబించెడి పద్ధతి యేమి? తమ యభిప్రాయమును దావరికములేకుండ జెలుపుటయే. సత్యప్రవచమున కన్నను, ఎక్కుడు శ్రేష్ఠముగు రాజనీతియండబోకు. కల్లలాడనలసి వచ్చిన, అనేకము జెప్పవలసివచ్చును. సత్యము వచ్చించిన ఒక్కటితో సరిపోవును. హిందూదేశము గూడ, ప్రాతపద్ధతులను వదలివైచి, నూతన రాజనీతి నవలంబించి విజయము గాంచగలదు. ఇక, స్వదేశసంస్థానాధీశులతో గల సంబంధము విషయమై సర్ ఆలీ ఇమాంగారు మిగుల భీషజెందుచున్నారు. వీరికింత భయమేలనో యదు. బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారితో సంబంధముండుట కారవమును, ప్రజాపరిపాలనతో సంబంధముండుట అకారవమునగునా?

అటులగుచో, ఎప్పటికయినను ఈ యుపద్రవముండనేయున్నది. స్వదేశసంస్థానాధీశులకును, బ్రిటీషుఇండియాకును అనుకూలసంబంధ మేర్పడనిచో, సంఘర్షణ బెరుగుట సహజము. లేబరుపక్షము, ఇంగ్లండును పరిపాలించుచున్నంత మాత్రమున, వారితో నితరదేశములవారు సంప్రతించుట మానుకొనిరా? లేబరు ప్రభుత్వమును కూల్చిప్రభుత్వమని పిలిచినవారు, నేడు వారితో స్నేహము జేసికొనుట లేదా? సంస్థానాధీశులు వారిని సందర్శించుటలేదా? వారికి లోబడియుండుటలేదా? అట్టితరి, స్వపరిపాలనము ననుభవించెడి బ్రిటీషు ఇండియాదేశమును తృణీకరింపనేల? ఈవిషయమై వ్యాఖ్యానము జేయుటలో, సర్ ఆలీ ఇమాంగారు స్వదేశ సంస్థానాధీశునిమంగ్రీ బలుకుచున్నారు గాని, స్వాభిప్రాయమును జెలుపుటలేదని తలంపవచ్చును. ఈవిషయముల నటుంచిన, సంస్కరణ శాసనము లోపభూయిష్ఠమనియు, స్వపరిపాలన మేరూపమునను ప్రసాదింపలేదనియు, ఆలీ ఇమాంగారు స్పష్టముగ నెలుపుచున్నారు. 1929 సంవత్సరమువరకు సంస్కరణమును మార్చగూడదను సిద్ధాంతమును వీరెంత మాత్ర మంగీకరింపరు. ప్రభుత్వ పరిపాలనయందు ప్రజలకు విశ్వాసము దొలగెనని వీరికి నిశ్చయమై. సంపూర్ణ రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యమును, ఇండియా ప్రభుత్వమున పాతీకభాధ్యతను ఇమాంగారు గోరుచున్నారు. రాష్ట్రీయపరిపాలనమును విధిపరుచుకొనుటకు ఇండియా ప్రభుత్వమున కవకాశము నిచ్చుచున్నారు. సర్ ఆలీ ఇమాంగారులు ఇంత వరకయినను ముందుకు వచ్చినందులకు, సంతోషపడుచున్నాను. వీరియభిప్రాయ మెటులన్నను, ప్రజలు సంపూర్ణ స్వపరిపాలనము గోరుచున్నారు. స్వల్ప సంస్కరణములతో ప్రొద్దుపుచ్చుటకు వారికిమీద నమ్మతింపరు. ఈ సంగతిని ఇంగ్లండు గ్రహించి ప్రజల మనోభీష్టము నెంతత్వరలో నెఱవేర్చిన సంత శ్రేయస్కరము.

ఆంధ్ర మహాసభలు

ఆంధ్ర మహాసభలు రాబోవు నెలలో చెన్నపురిలో జరుగనున్నవి. వీనిని జయప్రదముగ నిర్వహించుటకు ఆహ్వానసంఘమువారు ప్రయత్నించు

చున్నారు. చెన్ననగరాధిపతి లీలసంఘమునకు ప్రధాన సంఖ్యాకులతో సభ్యులుగ జేరి, సభావిజయమునకు తోడ్పడుట ధర్మము. సేవకబృందము ముందుకు రావలయును. వీరి తోడ్పాటువలన, సభలు నిర్విఘ్నముగ నమాప్తియగుట సుకరము. ఇంతియగాక ఆంధ్రమహాజనుల తోడ్పాటు అత్యవసరము. ఆంధ్రమహాజనుల నేకులీ సభకు విచ్చేసి, వీరియందు పల్లంజనగాని, ప్రయోజనముండదు. ఇంతవరకెంతను అన్నిమండలముల నుండియు సభాధ్యక్షుల నియామకములు చేరియండలేదు. అవి త్వరలో చేరినగాని, సభాధ్యక్షుని నియమించుట కష్టము. మండలకాంగ్రెసుసంఘము లీ విషయమై శ్రద్ధవహించుట ముఖ్యము. ఆంధ్రరాష్ట్రీయసభ, ఆంధ్రమహాజనసభలతో పాటు, కద్దరు ప్రదర్శనముగూడ జరుగును. మహిళాసభ జరుగుట కేర్పాటులు జరుగుచున్నవి. మాతృరూపమున తలకించుటకు ఆంధ్రులు విచ్చేసి, ధన్యులయ్యెదరు గాక.

రాజోపు రాజప్రతినిధి

రీడింగుప్రభువుగారి యుద్వేగానంతరము, కన్నాటు యవరాజుగారు రాజప్రతినిధిపదవి నలంకరించెదరని, సూచించబడినది. రాజకటుంబములోని వానిని నియమించుటవలన, భారతియులకు సంతృప్తి గలుగునని, బ్రిటిషుపత్రిక యొకటి చెలుపుచున్నది. ఆగ్రాఖానుగారి విషయమై పట్టుదలజూపిరట. ప్రతిలు స్వపరిపాలనమును గోరుచున్నారు. రాజప్రతినిధి ఎవ్వరయినను వారి కంతగ బనిలేదు. స్వపరిపాలన మొనగకుండ, రాజకటుంబములోని వారిని గవర్నరు జనరలుగ పంపుటవలన, విశేషలాభముండనని ఎవ్వరును తలంపజాలరు. రీడింగు ప్రభువుగారిపై వ్యక్తిగత నెవరికిని ద్వేషములేదు. అధికారవర్గమునందు భాగస్వాములై ఆస్వాదనదాయములనే రీడింగు ప్రభువుగారు ఆననరించుచున్నారు. మరి యొకరయినను అటులనే ప్రవర్తించక మానరు. అనివేత రాజ్యములలో రాజప్రతినిధిగా రెట్టి స్థానము నలంకరించుచున్నారో, హిందూదేశమునందును అట్టిస్థానము నలంకరించుచో, ప్రజలక్షేమింపజోరు.

ఫలితము?

నానారాష్ట్ర సంఘ సమావేశము అట్టహాసముగ ప్రారంభమయ్యెను. ఉపన్యాసములకును కరతాళ ధ్వనులకును కొరతలేకుండెను. యుద్ధములంతరింపవలయునని, అందరును కోరిరి. కాని ఇందుకేమి మార్గము? సైన్యబలములను తగ్గించుటలు? మధ్యవర్తుల పరిష్కారము కొనసాగుటలు? ఈ ప్రశ్నలను విచారించుటకు వేరుసంఘముల సర్వరచిరి. అంతటితో కథముగిసెను. ఆసంఘముల వారేమని నిర్ణయించెదరో, తెలియదు. ప్రాంచి ప్రధానమంత్రియగు హరియటుగారు పరస్పరసహాయమును ఒడంబడికలును కావలయునని గోరుచున్నారు. మాక్స్ నాల్డుగారి కిట్టి ఒడంబడిక లిష్టములేవు. ఎవరి యభిప్రాయములు వారికి గట్టిగ నున్నవి. స్వార్థత్యాగ మెక్కడను కనుపించదు. స్వయంనిర్ణయ సూత్రమునుగూర్చి వీరాలోచింపరు. ప్రపంచశాంతిమాత్రము ఎల్లరకు గావలయును. ఇది గుడురుటకు సాధ్యమనునా?

ఆంధ్రుల గాంధీ మహాత్ముని వుజానిధి

లక్షరూపాయలు సమర్పించవలెను

9.9.24

యథా శక్తి ని తోడ్పడుడు

ఇదివఱకు

చందాలు

48746-4-5

ఇదివఱకు

23778-10-11

పూజానిధికి సొమ్మునుబంపు చిరునామా:—కా. నాగేశ్వరరావు నెం. 7, తంబుకెట్టిపేథి, మద్రాసు

వైకంఠత్యాగహము

వైకంఠత్యాగహ సందర్భమున కారాగృహమున కేగినవాని వదిలిపెట్టి, తిరువాన్కూరు ప్రభుత్వమువారు దూరదృష్టి జూపిరి. ఇక నెట్టి తగాదాతో బనిలేకండ్ల, నిమగ్నజాతుల జన్మస్వత్వములను గుర్తించుట శ్రేయస్కరము. పండిత మదనశిమాలవ్యాప్రభృతులను సత్యాగ్రహశ్రమమువారు ఆహ్వానించుచున్నారు. వారికి స్వాగత మొనగలుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. మాలవ్యాగారు తిరువాన్కూరు ప్రభుత్వమువారితో రాయబారము నోపి, అనకూల పరిష్కారము గావింపగలరు. అస్పృశ్యతా నివారణకు, మాలవ్యాగారి బోలుధర్మాత్ములు పూనుకొనుచో, హిందూసంఘమున కంతకును కీర్తి దేగలుగుదురు. మాలవ్యాగారి ప్రయత్నములు సఫలమగుగాక యని గోరెదము.

క్రొత్త త్రోవ

కొందరు బెంగాలుశాసనసభలు క్రొత్తత్రోవ దొక్కుచున్నారు. వీరి యుద్వేగము ప్రకారము, లిట్టును ప్రభువుగారు ట్రాన్సుఫర్డ్ శాఖలను ప్రభుత్వపరము జేసికొన నవసరములేదు. మంత్రుల వేతనములను నిరాకరించినచో, క్రొత్త మంత్రులను నియమించవచ్చును. అందుచే శాసనసభ్యుల కనుకూలరగు మంత్రులను నియమింపవలెనని వీరి తలంపు. స్వరాజ్యపక్షమువారి వైఖరి ఎటులుండను? దాసుగారు మంత్రులను నిందించుటలేదు. ద్వంద్వప్రభుత్వ పద్ధతిని నిరసించుచున్నారు. అందుచే మంత్రులెవ్వరయినను, వారి వేతనములను స్వరాజ్యపక్షమువారింగీకరింప వీలులేదు. ముందేమి జరుగుచో చూడవలయును.

లీ కమిషను సూచనలు

రేపటిదినము లీ కమిషను సూచనలపై, హైదరాబాద్ శాసనసభలో చర్చ జరుగును. పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారి తీర్మానమున కనుకూలముగ స్వరాజ్యపక్షమువారును స్వతంత్రపక్షమువారును వోటిచ్చెదరు. లీ కమిషను సూచనలను నెహ్రూ తీర్మానము నిరాకరించుచున్నది. స్వపరిపాలనసమస్యను పరిష్కరింపకుండ, సివిలునర్వీసు సభ్యుల వేతనాదులను పరిష్కరింప వీలులేదని, తీర్మానము తెలుపుచున్నది. శాసనసభ వారెటుల నిర్ణయించినను, ప్రభుత్వమువారు నర్వీసు సభ్యుల యభీష్టమును నెఱవేర్చక మానరు. ప్రభుత్వ చర్య స్వపరిపాలనా సంపాదనాభిలాషను అతిశయింపజేయునని భావించెదము.

మహాత్ముడు

స్వరాజ్య పక్ష నాయకులు

కాంగ్రెసు రాయబారములు

బెల్గాం లో సంయుక్త మహాసభను జరుపుటనుగూర్చి కొంతకాలమునుండి మహాత్మునకును పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారికిని రాయబారములు జరుగుచున్నవిగాని బొంబాయి నాయకులెవ్వరును వానిని వెల్లడించుటలేదు. అందువలన చాలవసంతోలు బయలుదేరెను అని నిజము కాదనిగూడ నెవ్వరును వ్రాసులేదు. అందువలనపక్ష తిలవా రావసంతోలునే నమ్మి ప్రకటించుచున్నారు. ఈ విషయమున బొంబాయిలోని సోషలిస్టు రిఫార్మరు పత్రికాసంపాదకు డగు కే. నటరాజనుగారును జయకరుగారును కలిసి మహాత్ముడు బొంబాయికి వచ్చినపుడు అయినతో చాలనేపు మాటలాడిరి.

కాంగ్రెసుకు సాలుకు నాలుగణాల నిచ్చెడు వారందరు నిపుడు సభ్యులగుచున్నారు. వారికి ఓటు అధికారమున్నది. ఈపద్ధతిని రద్దుపరచి నెలకు 2000 గజముల నూలువడకి పంపినవారికిమాత్రమే ఓటు అధికారముండునట్లు నిరదేశచవలెనని మహాత్ముడు పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారినికోరెను.

ఈవరకు అంగీకరింపవలెనని పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారిని కోరును నటరాజనుగారు సోషలిస్టు రిఫార్మరు పత్రికలో ప్రధానవ్యాసమును ప్రకటించెను.

1 కాంగ్రెసు సభ్యులందరును సాలుకు నాలుగణాల నిచ్చుటకు బదులుగా నెలకు 2000 గజములు నూలుపంపవలెను. అట్లు చేయనివారికి ఓటు అధికారముండగూడదు. 2 స్వరాజ్యపక్షమువారు శాసనసభలలో నిర్మాణ విధానమును కొనసాగింపవలెను. వారెటుల చేసినచో నేను బహిష్కరణముల నన్నిటిని వదులుకొని కాంగ్రెసు కార్యసంఘములను స్వరాజ్యపక్షము వారికి వశపరచెదను.

అని మహాత్ముడు పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారికి వ్రాసెను. మీరే ప్రధాన నాయకులుగా మండవలెనని నెహ్రూగారు మహాత్మునకు జవాబువ్రాసెను. నెహ్రూగారి కడపటి లేఖ ఇంకను మహాత్మునకు చేరలేదు. బెల్గాం లో సంయుక్త మహాసభ జరుగగలదని అందరును ఆశించుచున్నారు. అని అహమదాబాదు నుండి ఒకవిలేఖ బొంబాయిలో నోకడేశభాషా దినపత్రికకు వ్రాసెను. (ఆ. ప్రె.)

పశు, క్షీరసంరక్షణ బిల్లు

దేవనగిరి సానుభూతి.

భారతశాసనసభయందు ప్రవేశపెట్టబడిన పశు, క్షీరసంరక్షణ బిల్లుపై సంపూర్ణ సానుభూతిని చెప్పుచు దేవనగిరి ప్రేమదయాజ్ఞాన ప్రచారక సంఘాధ్యక్షులగు తానప్పనాగు కేవేంద్రప్పగారు క్రియంత పండిత శ్యామలాలు నెహ్రూగారికి ఆహవాదనపత్ర కంఠివార్త పంపిరి.

విదేశ వార్తలు

శాంతి శకము

అంతర్జాతీయ సంఘభావమును సంపాదించుట

అభివృద్ధికరమగు గొప్పపత్త

ఆంగ్లో ఫ్రెంచి తీర్మానము

సాంగ్రామిక ప్రవర్తనము

బికనీరు మహారాజుగారి యభిప్రాయము

లండన్, సెప్టెంబరు 7:—రాత్రి 10/55 హెరియట్టు గారి మధ్యవర్తిత్వము, శత్రుభయము లేకుండ జేయుమనోరిక, నైన్యములను తగ్గించువిధానమును పరాసులు అందరును అంగీకరించిన తెలియచున్నది. పరాసులు అంతర్జాతీయవిధానము ఇంకను జర్మనులపైన భయము, జర్మనులయందున్న అపనమ్మకముచే అవలంబించుచున్నదని గ్రహించినచో బ్రిటిషువారు ను ఇతరులును ఫ్రెంచి అంతర్జాతీయవిధానమును తెలిసికొనజాలరు. పరాసులు పశుబలముమీదనే ఆధారపడదులకున్నారనియు రూసు అక్రమించుకొనవలయునెడమును మోపిరేని పరాసుల ఆత్మరక్షణార్థ మట్లుజేయుచున్నారు. పరాసులకు యుద్ధమున్న ప్రాణము విసిగిపోయినది. ఇక సెంతమాత్రము వలదనుచున్నారు. పరాసులు సదా శాంతినిగోరుచున్నారు. ఉపద్రవము లేకుండ గోరుచున్నారు. శత్రుభయము లేకుండ జేసిన గాని శాంతియుండ దనుచున్నారు. పరాసులకు రాజ్యకాంక్ష గాని జాతీయవిజృంభణమును అపేక్షించుటలేదు.

జర్మను ఉపద్రవమును తొలగించుటకు మధ్యవర్తిత్వము నైన్యములను తగ్గించుటమాత్రమే చాలవు. జర్మనులయందు అపనమ్మకమును తగ్గించుటకైనా కారణములున్నవి. అందరితో బాటు జర్మనీ నైన్యములను తగ్గించి జాతీయమితి మధ్యవర్తిత్వమునకు లోబడినగాని జర్మనులయందు అపనమ్మకము బోజాలదు. రానే మద్దానాల్లగారు ప్రవేశపెట్టిన నైన్యములను తగ్గించవలెనను తీర్మానమును అసంబ్లివారు ఏకగ్రీవముగ అంగీకరించిరి.

మాడవ కమిటీవారు శత్రుభయము లేకుండజేయుటకును, నైన్యములను తగ్గించువిధానము నరయుటకును ఏర్పాటు జేసిరి. రెండవసంఘమువారు తగాదాలను పరిష్కారమును జేయు విషయమును ఆలోచించవలెననిరి. అంతర్జాతీయసంఘభావమును బలపరచవలెననిరి.

మద్దానాల్లగారి హెచ్చరిక

జనీవా, సెప్టెంబరు 7:—మద్దానాల్లగారు వేదిక నధిష్ఠించి తీర్మానమును చదివి వినిపించిరి. తీర్మానముయొక్క స్వభావమును చదివి వినిపించిరి. ఐరోపామహాసంగ్రామము ఘోరఫలితములనుగూర్చి తెలియజేసిరి. భద్రవా రాతీర్మానమును అంగీకరించవలెనని కోరిరి. అందరును మద్దానాల్లగారిని మెచ్చుకొనిరి.

సేనును హెరియట్టు గారును భిన్నాభిప్రాయముతో ప్రారంభించినప్పటికిని మధ్యమార్గములో కలిసికొన్నారు. ఈ తీర్మానమును అమలు జరుపగలిగిమేని ప్రపంచమునకు నిజమగు శాంతి ఏర్పడును. శత్రుభయముండదు.

హెరియట్టు గారు

చర్చంతయు ఉపన్యాసములతో తీరిపోయిన విచారకరముగ నుండును. ఈ తీర్మానమువలన నిజమగు అంతర్జాతీయసంఘభావ మేర్పడును. ఇది పూర్తిగ పరిష్కారముగానున్నను శాంతిశకమునకై ఈ సభవారపేక్షించుచున్నారని స్పష్టమగుచున్నదనిరి.

బికనీరు మహారాజు

భారతదేశ సంస్థానాధిపతులు శాంతి న్యాయమును ఎంతయో అపేక్షించుచున్నారనిరి. వారుగూడ మధ్యవర్తిత్వమున కంగీకరించిరి. మద్దానాల్లగారినివే వారి వాదమున కంగీకరించుచు పరస్పర సహాయపు టొడంబడికను నిరాకరించవలెననిరి. ముందుగ ఉపద్రవములాదని నచ్చజెప్పినగాని నైన్యములను తగ్గించుట అవినీకమనిరి. భారతదేశపు ఆత్మరక్ష పరి

స్థితులను సరిహద్దుననుసరము నూచించుచు నైన్యములను తగ్గించినచో భారతదేశమునకు ఉపద్రవము హెచ్చుననిరి.

యుద్ధస్థానముల విషయమై జెన్సుటకు పైనికులకే జిద్దికారము గలవనిరి. అన్నిని మ్రింగువారు తమలో లేరనిరి. తనంతటతాను మూడు ఖండములలో యుద్ధమును జూచితినినిరి. సాంగ్రామిక ఉపద్రవమును తగ్గించుటకును శాంతియుతముగ నుండునట్లు జేయుటకునూ తా సెంతయు తోడ్పడెననిరి. శత్రుభయము లేకుండ జేయుటకుపూర్వము నైన్యములను తగ్గించిమేని అన్ని జాతులను కలరరముజేందును. ఇదియే కలహాభీజముగ ఏర్పడును. తానుజెప్పినవరకులకు లోపై 319 కొట్ల ప్రజలయెడల మనభాధ్యతనుగర్హించి మనధర్మమును నెరవేర్చవలెననిరి. వీరికి ఉపద్రవములేకుండ జేయవలెననిరి. ఇంతమందియు మధ్యవర్తిత్వము, నైన్యములను తగ్గించుటను ఒప్పకొనుచున్నారనిరి.

ప్రెంచిపత్రికలయభిప్రాయము

పార్రిస్, సెప్టెంబరు 7:—మద్దానాల్లగారి యుపన్యాసము స్పష్టముగ లేదనియు హెరియట్టుగారి యుపన్యాసము తూస గ్రుచ్చినట్లు అనుదనియు ప్రెంచిపత్రికలు వాకొనుచున్నవి. రూసును ఎంతత్వరలో ఖాళీజేసెదరో అంతత్వరలో పరస్పర సహాయపు టొడంబడికను పరాసులు వదులకొనెదరను భ్రమ తొలగినదనుచున్నవి.

అంతర్జాతీయసహకారము

సామ్రాజ్యాభిప్రాయము

లండన్, సెప్టెంబరు 7:—యూరపులో శాంతిని విశ్వర్యమును ప్రవేశపెట్టుటకులని వ్యాసమును వ్రాసినందులకు 1000 పౌనుల బహుమతినిచ్చిరి. దీనిని అమెరికనువ్యక్తి ఎడ్వర్డు లిప్సి గారేర్పాటుజేసిరి. బహుమతినిబొందిన వ్యక్తిగూడ యూరపియను పరస్పరయభయములతో ఒడంబడికను జేసికొనుట మంచిదనుచున్నారు. లేదా అటువంటిఒడంబడిక నింకొకదాని నెద్దానినైన జేసికొనవలెననుచున్నారు. గ్రేటుబ్రిటను, ఐర్లండు డొమినియనులసమ్మతితో దీని కొడంబడవలెననియు, డొమినియనులు పాల్గొన నక్కరలేదనియు తెలుపుచున్నాడు. జాతీయమితియే సగమువరకు అంతర్జాతీయసహకారమును సమకూర్చగలదని వ్యాసరచన పోటీదారులు తెలుపుచున్నారు. జర్మనీని జాతీయమితిలో జేర్చుకొనవలెనని చాలమంది యనుచున్నారు. అభయపుటొడంబడికను చాల ఆమోదించునట్లులే చేయవలెననుచున్నారు. ప్రతిదేశములోను శాంతి నేర్పరుచువిధానమును తెలుపుచు మంచివ్యాసమును వ్రాసినవారికి 2000 పౌనుల బహుమతినిచ్చెదరటం.

దీనినిగ్ల యిందుట కొకసంఘ మేర్పడినది. సామ్రాజ్యమందన్ని భిగములనుండి పోటీజేయవచ్చును. కనడా, ఆస్ట్రేలియా, ఇండియానుండిగూడ పోటీదారు లుండిరి.

మద్దానాల్లగారు

తత్వము లండనుజేరిరి. అంతయు తృప్తికరముగ జరిగెననిరి. జనీవాసభలో ప్రాపంచిక శాంతిమిత్రము నిజమైన పునాది వేయబడెననిరి. మాతన ప్రాపంచిక శకముతో హెరియట్టుగారిపేరును జనీవాపేరును సదా చెప్పుకొనుచుందురనిరి.

హెరియట్టుగారి యభిప్రాయము

శాంతి నేర్పరుచుటకు క్రియారూపములగు ఏర్పాటులను గాంచుటకిదియే ప్రథమమనియు అన్ని పాతకాలయందును, విశ్వవిద్యాలయములందును మనము యుద్ధము నపేక్షించుట లేదనియు శాంతి నే గోరుచున్నారమనియు తెలియజేయ వలెననియు హెరియట్టుగారు తెలియజేసిరి.

న్యూఢాండ్లండులో

పన్నులబకాయి

చాల మొత్తముగనన్నది. ఇద్దరు ప్రాతమంత్రులుగూడ పన్నులనియలేదు. ఇప్పుడా ప్రాతపన్ను లన్నిటిని వసూలు చేయుటకు ప్రభుత్వమువారు పూనుకొనిరి.

అమెరికను ప్రాపంచికవైమానికులు బొత్తునుచేరిరి.

శ్రీ డి యూనియను కాంగ్రెస్

కమ్యూనిస్టులు విఫల మనోరథు లగుట

శ్రీ డి యూనియను కాంగ్రెసులో గమిగూ ప్రతినిధులగుట లేనుమూడ లేనుపక్షమునకు కమ్యూనిస్టులుప్రతిష్ఠాకొన జాలకుండుట ముఖ్యమైన విషయము. ప్లి నుతు కాంగ్రెసు అయినప్పటి నుండి తమవలకుబడిని కమ్యూనిస్టులు గోల్పోయింటు

వర్తక సంరక్షకపద్ధతి

ప్రభుత్వము

లండన్ సెప్టెంబరు 6:—స్వేచ్ఛానర్తకము ప్రభుత్వము సంరక్షక వర్తకమును గూర్చి భిన్నాభిప్రాయములు గల్గిన వానిని శ్రీ డి యూనియనువారికి తెలియజేయవలెనను తీర్మానమును శ్రీ డి యూనియను కాంగ్రెస్ వారు నిరాకరించిరి. పశ్రమలను గూర్చి ప్రత్యేకముగ విచారించి తెలియ జేయుటకు సంయుక్తసంఘము నేర్పరచవలె నను తీర్మానమును గూడ నిరాకరించిరి. నిర్బంధమును మధ్యవర్తిత్వము గూడవని నేడు కాంగ్రెసువా లొక తీర్మానమును గావించిరి.

కమ్యూనిస్టులను ప్రతినిధులుగ అంగీకరింప వచ్చునుగాని కార్మిక అభివృద్ధిగ ఒప్పకొనరాదనిరి. కాని దీనివలన బాయిలరులను తయారు జేయు కమ్యూనిస్టు సభ్యునకు చిక్కుగల్గెను గాన ఈవిషయమై కార్మిక సభవారు నిరాకరణమును జూపెదరని నమ్మక ననిరి.

అమెరికను ప్రతినిధి అంతర్జాతీయ బాంధవ్యమున ప్రయోజనము గలదనిరి. బోల్షివిజం కెయజరు నిరంకుశపాలనమువంటి పాలనమునకు శ్రీ డి యూనియనులు అంకుశముల వంటివనిరి. కాని అంతర్జాతీయ శ్రేడు యూనియను ఘడరేషనులో అమెరికనులు పాల్గొనజాలరనిరి. ఎ వ రో కొం ద రి మాటలొడనే ఆధారపడు యూనియనులో జోక్యము కలుగ జేసికొనజాలమనిరి. తమయభిప్రాయములకు భిన్నముగనుండుట చే పాల్గొనజాల మనిరి.

జర్మను బొగ్గువ్యాపారులు

అమెరికనుశ్యాంకరులు జర్మను బొగ్గువ్యాపారులకు ఋణమునిచ్చుట కంగీకరించిరి

డొమినియనుసభ

జరుగనున్న డొమినియను సభకు దక్షిణాఫ్రికావారు బోవుటకు నిశ్చయించుకొనిరి.

డసల్వార్పువార్తలు

ప్రవాసమున కంపబడిన జర్మను ప్రజలను మరల రూసుకు రానిచ్చుచున్నారనియు రాచకీ యబందీలను గూడ మన్నించెదరనియు తెలియచున్నది.

మరాఠో పడమటి ప్రదేశవర్త

స్వేయిను పరాజయము

మరాఠో పడమటిప్రదేశమున స్వేయిను సేనలు తిరిగి పోవుచున్నవనియు శత్రువు లింకను ఒత్తిడిని కలుగజేయుచున్నారనియు సేనాని ప్రెమోడిరిచగాగారు నిర్ధారణ జేయుచున్నారు.

జర్మనులు యుద్ధమునకు కారకులు గారు అను విషయమును వాదించుటకు జర్మనులు పూనుకొనిరికాని అట్టివని చేసిన చిక్కులు గలుగునని పరాసులు తెలియజేయుటచే జర్మను చాన్సిలరు ఆ ప్రయత్నమును వదులకొనెను.

చీనా పోరాటము

కింగ్స్ వైనిక గవర్నరుసేనలు శత్రుపక్షులచే ఓడించబడెను. ఈ గవర్నరు ప్రతిపక్షులకు నైన్యమును నీతిభాష్యాలుగజేయుటకు, లోయరుకొనుటకు ప్రయత్నించుచున్నాడు.

యుద్ధప్రకటనము

ష్యాంగుపా మంచూరియా యుద్ధప్రభువు పికింగు ప్రభుత్వము ఊమా యుద్ధప్రభువునివై యుద్ధమును ప్రకటించిరి. దీనివలన చాల గొప్పయుద్ధముగపరిణమించవచ్చు ననుచున్నారు.

నూతన చిక్కులు

కామ్రూములో 5 గురు ఈజిప్టు ప్రజలును, 5 గురు నూతన ప్రజలును అరబ్బు చేయబడిరి తెలియుచున్నది. పంచన దీనికొన్న 4 గురు పైనికోర్కీగలగుడ అరబ్బు చేయబడిరి. నూతన ప్రభుత్వోద్యోగిగూడ ఒకరు అరబ్బు చేయబడినది.

కనడా వలససమస్య

కనడా కార్మికులను బాధించుచున్నదని. నిరుదు 183000 మంది కనడాకునిచ్చిరి కానియునై టెడ్ ప్రేట్సులో 183000 మందికి ఉపాధిదొరకవలసియున్నదని. రషియా ప్రతినిధులు దాననివేదికమును ఖండించిరి. దీని వలన మరింత రక్త పుటాటి ఎక్కువగునని.

విరిపు సరిహద్దు సమస్య

బర్మె హెడ్ ప్రభునిచూచన లండన్, సెప్టె 8:— సరిహద్దు విచారణసంఘమువారు చిన్న సవరింపులను జేయవలసినదే గాని అల్పముండి కొంత ప్రదేశమును తీసివేసి స్థిరము కలిపెదరనుట వింతసంగతి యనియు, బర్మె హెడ్ ప్రభువు తెలుపుచున్నాడు: దీనికి ప్రతికూలముగ యథార్థవాదియు సమర్థుడును ఆలోచించరనిరి. ఈ లేఖవలన అల్పము కవిచనరును నియమించుటకు అంగీకరించునని ప్రతికూల హిందూచున్నవి. బర్మె హెడ్ గారు సూచించునట్లు స్పష్టముగ ఆచరణను జేయుటకు ఆలోచించుచున్నారని తెలియుచున్నది. సరిహద్దు ప్రదేశమునకు 80 బ్రిటిషు కామన్సు సభ్యులు కర్ణాట ప్రభునితో వచ్చి పరిశీలనను విచారించుచున్నారు.

అమెరికా వైమానికుడు

న్యూయార్కు చేరెను

(అంధప్రతి ప్రత్యేకతంతివార్త)

బొంబాయి, సెప్టెంబరు 8:— ప్రపంచమంతయును చుట్టికచ్చిన అమెరికన్ వైమానికుడు నిన్నను అచ్చటకు చేరెనని ఒక న్యూయార్కు వార్త తెలియజేయుచున్నది. వారిని ఆహ్వానించుటకు ఆకాశవిమానములు దిగువకు యువరాజుండెను.

ప్రమాదమువలన మరణము

రంగూను, సెప్టెంబరు 8:— కనివార ముదయమున చాంగు జాన్ వద్ద ఒక ప్రమాదమువలన మరణము సంభవించెనని మారుమోమి వార్త తెలియజేయు చున్నది. మరణించినవాడు లారెన్సు పెండ్రను ఒక ఉద్యోగిగనుట ఇతడును మరికొంత ముగ్గురు పాతలు ఒక బారూపాలను కనిపెట్టు వేటకారులు పెండ్రను వీడలోనిబోయె దండెదొర మృగముకొరకై కేటలు వేయసాగెను. దొరగారు దాగియుండగా తుపాకియెత్తి పట్టిసిగ్గుడుగా నున్న కనిపెట్టు మృగమే పొదలోనుండి కదలుచు న్నదని భ్రమించి దొరగారికొకతొడు తుపాకితో ప్రేల్చిన మారుమను తీసికొని పచ్చుచుండగా దొరగారు పరముపదము నొందెరి.

లీమిషను సిఫార్సులు మధ్యవరకల వారి

యభిప్రాయము

నాగపూర్, సెప్టెంబరు 8:— మధ్యవరకలలోని కా ర్యనిర్వాహక పు కమిటీవారియొక్క న్యాయకాభిద్యోగలయొ క్కయు యొగ్గిక్కాటిపు ఉద్యోగిగనుట యొక్కయు జాయింటు మిటింగులో లీమిషను సిఫార్సులు దేశాధిపతి యొక్క మునియు అసంగీకృతములనియు 121 వ దేశపు నుండి ఉద్యోగిగనుట దింపుటకు ఉపాధి దేశము మోరంధంపు లికి గుర్తు చేత పద్ధతిగా వల ఎంబి. లి. చ. వ. మి. డ. నే. ఉ. ద్యో. గ. ము లన్నియు యిండియా దేశముల పా సగతము చేయవలయునని యు (రి) ప్రస్తుతము యింపిరియుల సర్వము ఉద్యోగియులకు జీతములు హెచ్చించుటకు కారణమేమియు లేదనియు సమాధానము కొరకు హెచ్చుతేయుట అవసరమైనచో ముందు విదేశమునుండి ఉద్యోగియులను దిగుమతిచేయుటకు మరలు అంగీకారము వలన చేయవలసినదయొ ఏకగ్రీవముగా తీర్మానింపబడినది.

సానిక వార్తలు

శ్రీ పుండలికవరదనభ:— చెన్నపురి గోవిందప్ప నాయునివీధి 62 నెం. ఉబ్బడి రామయ్య శెట్టి గురుస్వామి శెట్టి కార్యాలయమునందు 9.9.24 మంగళవారం రాత్రి 9.30లకు బ్రహ్మశ్రీ వి. కృష్ణచార్యులవలన వత్సలాపహరణము అను హరికథాకాల తేజము జరుపబడును.

చెన్నపురి ఆరోగ్యము:— సెప్టెంబరు 6 వ తేదీ తో అంత్యమున వారమునందు వేయింటికి 37.7 సంవత్సరపు రేటు చొ॥ చనిపోయిరి. 14 మందికి స్పృహకము పోయగా 4 గురు చనిపోయిరి. కలరావల్ల ఒకరును, యితర జ్వరములవలన 80 మందియు చనిపోయిరి. గతవత్సర మిదేవారములో 38.7 చొ॥ చనిపోయిరి.

చెన్నపురి అన్నదానసమాజము:— ఈసమాజ యజమాన్యమున ఆగస్టునెలలో 4275 మంది వీదలకు అన్నము పెట్టబడినది. అనగా రోజుకు 138 మందికి పెట్టబడినది. జూలైలో రోజుకు 119 మంది యయ్యెను. ఈవీదలలో 1658 మందికి ధర్మాత్ములు ప్రత్యేకముగనిచ్చిన విరాళములతో అన్నదానము చేయబడినది. 1287 మంది శాశ్వత దానములనుండి వచ్చిన వడ్డీలతో పెట్టబడినది. అని కార్యదర్శి వ్రాయుచున్నాడు.

రాకపోకలు:— పోలీసు ఇన్స్పెక్టరు శైవరలు పి. హానింగులనుగారు నిన్న రాత్రి బయలుదేరి వాల్తేరుకు బోయిరి. గవర్న మెంటు ఛీఫు ఇంజనీరు పి. హానింగులను, గవర్న మెంటు (ఇరిగేషన్) జాయింటు సెక్రటరీ ఖారీపుటుగారు తిరుచినాపల్లికి బోయిరి.

ప్రథమ భారత శ్రీమే జ్యోతిబు జయలక్ష్మికుమార సతి బి. ఏ. కే. పి. కర్నూలుకు బయలుదేరిపోయెను.

ఇండియా సర్వేయరు శైవరలు కర్నూలు టాండ్ గారు యీ ఉదయము చెన్నపురికి వచ్చిరి. నేటిరాత్రి బయలుదేరి బెంగళూరుకు పోయెదరు.

బాన్స్ వానింగు డైరెక్టరు డానుగా రీఉదయము మద్రాసుకు వచ్చిరి.

బొంబాయికి పోయిన మద్రాసు కృషీమ నేడుదయము చెన్నపురికి తిరిగివచ్చెను.

ఆంధ్రమహాసభలు

ఈనెల 8 వేది సాయంత్రం 5.30 గంటలకు ఆంధ్రమహాసభల ఆహ్వానసంఘములవారు ఆంధ్రప్రతికా కార్యాలయమున సమావేశమైరి.

ఆంధ్రమహాసభకు ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడిన మరాఠీ కాశీవాధుని నాగేశ్వరరావుపంతులుగారు తమ పదవికి రాజీనామాచేసినందున శ్రీయత గద్దె రంగయ్యనాయుడుగారు ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడిరి. ఆంధ్రమహాసభకు, ఖద్దరు ప్రదర్శనమునుమాడ వైసభల సందర్భమున జరుపవలెనని తీర్మానింపబడినది. వై మంగళవార్తమున తిరిగి ఆహ్వానసంఘములసభలు జరిపవలెననియు ఈలోగా ఆంధ్రరాష్ట్రీయసభకు అధ్యక్ష నియోజనము గావించని జిల్లాసంఘములకు ప్రాతి వారినియోజనముల దెప్పింపవలెననియు వైసభలో అధ్యక్షుల నామములను స్థిరపరుపవలెననియు మాడ తీర్మానింపబడినది.

కార్పరేషను ఎన్నికలు

స్వరాజ్యపక్షమువారి విజయము “చెన్నపురిలో” జరిగిన ఎన్నికలలో స్వరాజ్యపక్షము వారు నెగ్గినందులకు ఏనుడివిజనల ఓటూర్పును పౌరులకును తిరుపతేశంపేట రాయపురం డివిజనులలో స్వరాజ్యపక్షము వారు నెగ్గబాలకపొయినను అచటిపౌరులకును ఓటూర్పునుగూడ కృతజ్ఞతను తెలుపుచున్నాను. జిల్లాలోని కాంగ్రెసువారు గూడ నచటి ఎన్నికలనుగూర్చి శ్రద్ధగా పరిశీలించుచున్నందులకు వారిని ప్రశంసించుచున్నాను. ధైర్య, సదాశ్రమములను, కార్యనిరతయు సంఘభావమును బాగుగా గోచరించుచున్నవి. ఈనెలలోనిలోగా చెన్నపురిలో హెచ్చుమందిని కాంగ్రెసు సభ్యులనుగా చేర్చునని. విదేశీపుట్టులను బహిష్కరించుటకు ఖద్దరును న్యాయపక్షయులను గూడ పనిచేసెదము” అని కియా ఎన్. ప్రెస్ వాక్యంగా వ్రాశాడు.

తార కేశ్వరము

దేశబంధు దాసుగారి ప్రకటన “తార కేశ్వరము మహాంతు అధికారము వెంటనే తొలగవలెను. అతడాపదవిలో నుండవగదా. అతనితో రాయ బారములు కుదరవు. అతడు యాత్రికులను చాల బాధించుచు న్నట్లు స్పష్టమైనది. దేవాలయమునకు చేరిన ఆస్తిని మహాంతు స్వాధీనమునం దుంచగూడదు. ఇందులకు సత్యాగ్రహము తప్ప వేరసాధనము కనబడదు. కాన పంకాయనుకులు పూనుకొనవలెను.” అని నేను మేనెల 13 వ తేదీని ప్రకటించితిని. ఈ రెండును నెరవేరు పరకును సత్యాగ్రహమును నిలుప వీలులేదు. అప్పుడు మహాంతు సమాధానమునకు విముఖుడుగా నుండెను. ఇప్పుడు నుముఖతను మాపసాగెను. మన పరతులకు మహాంతు ఒప్పుకొనినచో సత్యాగ్రహము నేల సాగింపవలెను? ఇంకను సమాధానము కుదర లేదు. మహాంతు కొన్ని పరతులను తెలిపెను. సత్యాగ్రహసంఘమువారు వానినిగూర్చి ఆలోచించుచున్నారు. పరతులుకుదురగానే వానిని ప్రతికలలో ప్రకటించెదరు. అప్పుడు ప్రజలు వానినిగూర్చి చర్చింపవచ్చును. ప్రజల కంగీకారముకాని పరతులను నే నొప్పుకొననుగాని ప్రస్తుతము ప్రతికలలో జరుగుచున్న చర్చభోర్ణ సమాధానమునకు బొత్తుగా నవకాశము లేకుండ చేయుచున్నది. సత్యాగ్రహ సంఘము వారా మోడించిన పరతులకు మహాంతు సమ్మతింపగానే వానిని నేను ప్రకటించెదను. ఈలోగా ప్రకటించిన లాభములేదు. నిధానములను వార్తలను ప్రకటించుట హానికరము. లేనిపోని వచంతులను ప్రకటించుట ప్రజలకు భయకారణముగను. మహాంతును మహాంతు అధికారమును గూడ తొలగవలెను. లేకున్న నేను మరెట్టిపరతులకును సమ్మతింపను. స్వరాజ్యపక్ష నిధికి మహాంతు నాకు చాల ధనమిచ్చెనని చాల ప్రతికలలో ప్రకటించబడినది తెలిసినది. మహాంతువద్ద నేనేమియును ఎందులకును గూడ పుచ్చుకొనలేదు. అతడు బహిరంగముగా నిచ్చినచో పుచ్చుకొందునగాని రహస్యముగా నిచ్చినచో నేనెన్నటికిని పుచ్చుకొనను. ప్రతికల్పి వార్తలను ప్రకటించుట చాల శోచనీయును.

క్రొత్త మంత్రులు

క్రొత్త మంత్రులను నియమింపవలెను వారిని స్వరాజ్య పక్షమువారుగూడ నామోరించెదరని కాసనసభ్యులు కొందరు గవర్నరునుకోరుచున్నారని వదలిగానున్నదని నాకు తెలిసినది. ఆట్టివనంతుల నెవరుపుట్టించెదరో తెలియదు. క్రొత్త మంత్రుల విషయమున నేమి జరుగుచున్నదో నాకు తెలియదుగాని వాణితముల బిల్లును స్వరాజ్యపక్షమువారు మోడింతురనుమాటమాత్రము వట్టి అబద్ధము. ప్రభుత్వవిధానము మారువరకును స్వరాజ్యపక్షమువారు మోడింపజాలరు అమోడింపరు” అని బాసుగారు ప్రకటించిరి. (ఆ. ప్రె.)

తార కేశ్వరమున సభ

దాసుగారి బెడరింపు 7 వ తేదీ మధ్యాహ్నము తార కేశ్వరమున సభజరిగినది. అసభలో దేశబంధు దాసు గారిపక్షమున అనిలాభరణ రాయ గారు మాటలాడిరి. “తార కేశ్వర దేవాలయ పరిపాలనమును క్రమపద్ధతినిసాగించుటకే మొదలుకాంగ్రెసువారు పూనుకొనిరి. పిమ్మట మహాంతుగై తులుగూడ కాంగ్రెసువారి సహాయమును కోరిరి. ప్రవరగిరిగాని మహాంతుగా చేసెదరో. జమిందారి క్లక్ ఇప్పుడు మహాంతుకును ప్రవరగిరిగారికినిగూడ నుండును. ఈపద్ధతికి దేశీయులు సమ్మతింపనిచో కాంగ్రెసువారు వదులుగానిపోయెదరు. ఇతరులే సత్యాగ్రహమును జరుపవచ్చును” అని బాసుగారు రాసభలో నుడివెను. (ఆ. ప్రె.)

కార్పరేషను ఎన్నికలు: సవరణ

నిన్న ప్రచురింపబడిన కార్పరేషను ఎన్నికల ఫలితములలో కొన్ని పొరబాటులుగలవు. వాని సవరణ నిక్కడ ప్రచురించుచున్నాము. వివరములలో సరిగ్గ ప్రచురింపబడినను, మొదట నూచింపబడిన పట్టికలో చింతాడిపేట ఎన్నికలు కొరబాటున వదలివేయబడినది. అవి యిట్లుండును. చింతాడిపేట మినాక్షి నుండరం పిల్లగారు (కాంగ్రెసు అభ్యర్థి)-కోట్లు 451 బి. వేలుగోపాల నాయుడుగారు 405 పరికరానిది 12

[8 వ పేజీ తరువాయి]

ప్ర:—అహమదు బాచా స్వగ్రామమున నాణ్యముగా
డికి నీమనుగాడి తరుచు చెక్కుచుండెను.

ఉ:—అవియుము నాకుదెలియదు.

ప్ర:—మొదటి చెక్కునీమనుగారి పేరనే గలదు.

ఉ:—అవును.

ప్ర:—అది క్రాసు చెక్కు.

ఉ:—నాకుజ్ఞాపకములేదు.

ప్ర:—ఈ చెక్కు సీబ్రవరి 25 తేదీన నొసగబడెను.

ఉ:—అవును.

ప్ర:—క్రిందకోర్టులో నీవు మార్చి 1 వ వారమున, అ
హమదుబాచావద్దకు ఋణముగొరకు మొదట చెల్లించి దెలిపి
తివి. అంతకు పూర్వము ఫిబ్రవరి సమావేశముననుసరించి గాని
4000 చెక్కునుగురించిగాని దెలుపలేదు.

ఉ:—లేదు.

ప్ర:—అప్పుడు 8000 ల కొక చెక్కును 1000 ల కొ
క చెక్కును తీసుకొనుటకు కారణము, మొదటిమొత్తము అప్పు
దును 1000 రిజిస్ట్రేషనుచునుమునున నొసగబడునను నుద్దేశము
గాదా?

ఉ:—కావచ్చును.

ప్ర:—మార్చి 7 తేదీన నీమనుగారు ప్రావిన్సీలోను
న, దస్తావేజును, 1923 జూను 17 తేదీనకు అహమదుబా
చావద్దనుండెను.

ఉ:—లేదు 1922 సం॥ న ప్రావిన్సీలోనుండి తిరిగి
ఇచ్చెను. దస్తావేజును, అహమదుబాచావద్దనే, మిత్రుడుగాన
జూచియుండుటకు గానచ్చటనేయుంచితిమి.

ప్ర:—రెండవచెక్కులెప్పుడు మార్చబడెను.

ఉ:—నేను చెప్పలేను.

ప్ర:—1918 జూను 17 తేదీన దస్తావేజులు అహమదు
బాచావద్దనున్నవిగా?

ఉ:—అవును.

ప్ర:—గాంటుగారికి ప్రత్యుత్తరము నొసగుచు దస్తావేజులు
తిరిగిఇచ్చివేయబడెననియు, అప్పుడుజూను 17 తేదీన తిరిగి అహ
మ్ముదు బాచావద్ద కుదుబెట్టితి ననినుడివితివి. అవాక్యములు అస
త్యములుగదా.

ఉ:—నావాక్యములు సరియైనవిగావు. అహమదుబాచా
దస్తావేజులను తిరిగిఇచ్చినను అది నాయధీనమునకురాలేదు. అది
అహమ్ముదుబాచావద్దనే యుండెను. దస్తావేజు మొదలగు కాగిత
ములు పెద్దకట్టగానుండుననియు యెంచి మరునాడెప్పుడైనను
దెచ్చుకొనవచ్చునని ఆశించివద్దనే వదిలితిని.

ప్ర:—నీవిప్పుడు నీవాక్యములను మార్చుకొనుచుంటివి.

ఉ:—లేదు.

అహమదుబాచాకు వ్రాసినజాబు

చౌదరిగారు జూను 17 తేదీన అహమ్ముదు బాచాకు అ
ప్రూచు వ్రాసిన జాబును చదివిరి తనమామగారు కుమార్తెవివా
హము జేసుకొనుటకు ధనమువసరుకగు నున్నదనియు మామగారు
ఇదివరకు తనభాషెట్టిని భూమిమిలవ, ఇదివర కొనగ బడిన
4000 కంపెనీదళిక మనియు అందుచేసీరెండువేలనుగూడ ఋణ
ముగా నొసగినను, భయపడ నక్కరలేదనియు నందుగలదు.

ప్ర:—ఈజాబు, వెనుకటి 4 వేలఋణమును నిలిచియే
యున్నదని లేదును.

ఉ:—నాయభిప్రాయములో నట్లుగాదు. ఆధూమల
విలువ నాల్గువేలకంటె చాలయధికమనియు అందుచే నాతని
భానుగురించి అనుమానపడ నక్కరలేదనియు నాయభిప్రాయము.

ప్ర:—ఈజాబు దస్తావేజులు 6 వేలకు తగినతరఖాయని
యు అందుచే మరెండువేల నొసగవచ్చు ననియు దెలుపు
చున్నది.

ఉ:—నాయభిప్రాయ మిదిగాదు.

ప్ర:—అది ఇంగ్లీషు రాకపోవుటయే కారణమని దెలి
పెదవా?

ఉ:—ఆజాబులో నెట్టివాక్యములున్నను, నాయర్థము,
“ఇదివరకు తరఖాపై నీవు 4000 వేల నిచ్చితివి. ఇప్పుడు 2000
వేలకు ఈతరఖా చాలదని భయపడనక్కరలేదు” అనిమాత్రమే.

ప్ర:—ఈ చెక్కులధనమును తీసికొనుటకుగాను, ఈ
“లంచమురహస్య మితరులకు దెలియకుండ నుంచుకొనుటకు ను,
ఇతరుల భాతాలలోని కీచెక్కులు మార్చుట మొదల ప్రయత్నము
లొనర్పవలసినవైనను నుడివితివి.

ప్ర:—జవాబుచెప్పము. చెప్పనిచో మాటలాడకుండు
మరియొక ప్రశ్నకు వెళ్లెదను.

ఉ:—మరియొక ప్రశ్నకు వెళ్లవచ్చును. (నవ్వు)

ప్ర:—ఈధనముతో నీమరదలి వివాహము జరిగెను.

ఉ:—అవును.

ప్ర:—పైరెండుచెక్కులు నీ వద్దకు వచ్చినప్పటినుండి
యు దీనిని లంచముగా దీసికొనవలెననియు నీయుద్దేశము.

ఉ:—అవును.

ప్ర:—అయినచో వానిలో నొకదానిని క్రాసుచె
క్కుగా నెందుకు దీసుకొంటివి?

ఉ:—నాకట్లుచోచెను. అట్లుజేసితిని.

ప్ర:—ఈచెక్కు నెప్పుడు క్రాసుచేసితివి.

ఉ:—దానిని రామస్వామి అక్కాంటులోనికి మార్చి
నపుడు.

ప్ర:—మరియొకరి అక్కాంటులో మార్చుటకు చెక్కు
ను క్రాసుజేయవలెనా? అట్లుచేసినచో నీలంచము బయలుపడు
నను విషయము నీకుదెలియదా?

ఉ:—అందుచే నాచెక్కు ఎండాన్సుచేయుట తప్పిం
చుకొనవచ్చునని అట్లుచేసితిని.

ప్ర:—అది క్రాసుచెక్కుగనుటచే నేనే దానికి ధనము
పుచ్చుకొనుచో అసమానము గలుగునని ఇతరుల అక్కాంటు
లోనికి మార్చితిని నుడివితివిగా?

ప్ర:—అచెక్కులు నీమనుగారిచే మార్చుకొనబడెను.

ఉ:—అవును.

ప్ర:—పరీక్షవచ్చినపుడు ఈ మోసము బయట పడును
గదా.

ఉ:—అది బయట పడునేమోయని నాకు తోచలేదు.

ప్ర:—నీవు మొదటినుండియు, ఈ లంచము బయటపడు
నను భయముచే నీవక్రమమార్గముల నవలంబించితిని నుడివితివి.
దీనియర్థమేమి?

ఉ:—అసమానముగలుగకుండచెక్కును క్రాసుజేసితిని.

ప్ర:—లంచముచెక్కును నీవే ఎండాన్సు చేయుచో
అనుమానము గలుగుననుకారముచే దానిని తప్పించుకొనుటకు
యత్నించితివి.

ఉ:—అవును.

ప్ర:—జేరరు చెక్కులనెండాన్సు జేయవలెనను ని
ర్బంధములేదని నుడివితివి. లంచము చెక్కులను ఎండాన్సుజేయ
వలసిన యవసరమేమి?

ఉ:—నేనెవరి భాతాలోవా చెక్కును చెల్లించితివో
ఆతనికి భయముగలుగకుండ నొనర్చితిని.

ప్ర:—ఈవిషయము, 8000 ల చెక్కునకుగూడ వ
ర్తిండుగనుదా.

ఉ:—కాని అదిపెద్దమొత్తము.

ప్ర:—ఎండాన్సుమొంటు సంబంధమున పెద్దమొత్త
ములకు చిన్నమొత్తములకు భేదమేమి.

ఉ:—పెద్దమొత్తముల సంవర్షమున అసమానమధికము
గ నుండును.

ప్ర:—చెక్కులు నీమనుగారిపేరనుండెను. ఆమొత్త
ము, తరఖాపై ఋణముగా దెచ్చుకొనిన మొత్తముని ఋణాపు
గలదు. అట్టితిదిఅలంచమని అనుమానపడుటకు తావక్కడ?

ఉ:—అధికారులు ఇవియన్నియు గమనింపరు.

ప్ర:—వ్యవహారము మొదట సదుద్దేశజనితమగు ఋణ
వ్యవహారము.

ఉ:—అవును.

ప్ర:—జేరరుచెక్కునకు చిరునామా. నొసగుటవసరమా?

ఉ:—అదియంతయు బ్యాంకువాని నిమిత్తములకు ఒ
కనటన.

ప్ర:—నీవు పార్టీలకొరకు చెక్కులమార్పు నలవాటు
గలవాడవా?

ఉ:—కొన్ని సమయములలో

ప్ర:—ఈవిన్న జేరరు చిక్కులను ఒక బంట్లోతుచేత
నొసగివానిని మార్చుకొని ఇచ్చునట్లొర్పవచ్చునే! వాని తరుల
అక్కాంటులోనికి మార్చుటవసరమేమి?

ఉ:—ఇందుచే రొక్కము నాకుజేరుటకు చాల వ్యవధి
యగును. పైరెండుమార్గములలో రెండవదానినే నేనవలంబించి
తిని.

ప్ర:—నీ వీచెక్కులలో కొన్నిటిపై నీచిరునామాను,
ఇంపీరియలుబ్యాంకులో నుద్దేశియనియు సంతక మొనర్చితివి.

వానిపైన, ముందు రాబోవుకేసులో నెవనుకొట్టలో ఆప్రా
వరనిగూడ జేర్చలేదేమి.

ప్ర:—నీవు పై జేరరు చెక్కులపై నీసంతక మొనర్చిన
విషయ మంగీకరించెదవు గదా?

ఉ:—అవును.

ప్ర:—అప్పుడప్పుడు బ్యాంకునుండి పంపబడు కకొఫర్మే
షను బాబులలో జనవరి 18 తేదీ జాబులో తప్పు అంక వేయ
బడి .

ఉ:—అవును.

ప్ర:—అప్పుడు ప్యాకు బుక్కును జూచితివా.
అక్కాంటులో నాకు సంబంధములేదు.

ప్ర:—ప్యాకు బుక్కులో సరియగు మొత్తము లుండు
నని దెలియునా?

ఉ:—తెలియదు.

ప్ర:—ఆ సమయపు ప్యాకుబుక్కులోని సరియగు
భాగీ నిలువ మొత్తము ముద్దాంకి దెలియునని దెలుపు
చున్నది.

ఉ:—అవును.

ప్ర:—సామాన్యముగా వర్తకుల లెడద, చాల అలస్య
ముగ వ్రాయబడుచుండును గదా.

ఉ:—అప్పుడప్పుడు.

ప్ర:—మియాన్ బాను అక్కాంటులో, 1922 సం॥
కరెంటుపుస్తకము కివరులో మార్పులొనర్పలేదు.

ఉ:—నాకు జ్ఞాపకములేదు.

ప్ర:—అహమదుబాచా వు పుస్తకములను.

ప్ర:—ఈ అల్లరి వచ్చినప్పటి నుండియు పోలీసువారిచే
లాగుకొనబడెను.

ఉ:—అవును.

ప్ర:—నీమనుకేచ్చిన 4000 నుపొందిన బుక్కునం దుండుట
అతనికి చాల భంగ కరమునుటచే దానిని మార్చి వేయదా.

ఉ:—అది అప్పుకీ మనశ్శిలపై నాధారపడియుండును.

ప్ర:—నీవే అస్థితియందుంటి ననుకొని జెప్పుము.

ఉ:—నాకు దెలియదు.

ప్ర:—ఈ విషయ సంభవించినవరకు అహమదుబాచా
తన లెక్కలను చాల చక్కగ నుంచుకొనుచుండెను.

ఉ:—నాకు దెలియదు.

ప్ర:—ఈమొత్తము వచ్చినపుడు మార్చి 7 తేదీన
అహమదుబాచా లెక్కలభాతాలో ఋణముల పుస్తకమున
ద్రావకముతో మార్చబడలేదా?

ఉ:—నాకాచిషయ మెక్కువ దెలియదు.

ప్ర:—నీవు ద్రావకము నుపయోగించుటలో చాల
అనుభవజ్ఞుడవుగా దీనిని జూచిచెప్పుము.

ఉ:—అది ద్రావకముమార్పు.

అహమదు బాచా కంపెనీవారి, ఋణములపుస్తకము
లో ఋణముల భాతాలో నీమొత్తము ఋణముగ నొసగబడవ
ట్లు గలదనియు, ఆపుస్తకములన్నియు పోలీసువారికప్పడిలో
నుండెననియువానినిప్పుడు దాసుమాడగల్గితినియు అందు,
రు 4000 ఋణము నొసగినట్లుండగా దానిపై ద్రావకముపోయ
బడెననియు చెబరిగాయ ను డి వి డి. ఈ పుస్తకము
ను ఎగ్జిబిటుగా జేర్చవలసినదని చెబరిగాయ గోరిక కాని గ్రాం
టుగారందుల కాజేసింది. అంతటకొద్దరా రీపుస్తకమును వి
డెంటిఫికేషను పుస్తకము గజేర్చుకొనుడ కంగీకరించిరి.
అప్పుడు, కొట్టవా రల్పవారములకు లేచి.

నేషనలిస్టుపార్టీ సమావేశము

సీమా, సెప్టెంబరు 8:—భారత కానసభ లీనివేదిము
పైఅసభికారతీర్మానమును చర్చించుటకు సమావేశ మయ్యెను.
పండితమోతలాలుగారి సవరణలో కొన్ని స్వల్ప సవరణలను
వారుజేసిరి. మరల మెడికలుస్ట్రీసుల ఫీటినిగూర్చి ప్రత్యేక
ముగ చర్చించి, సవరణకు పూర్తిగ అంగీకరించుటకు మరల
చేపుసమావేశ మయ్యెదరు. (ఆ. ప్రెస్.)

గాంధీమహాత్ముడు

అహమదుబాచాలోనే యుండును

మాలానామహమ్మదాల్గారివద్దనుండి ఆహ్వానము వచ్చు
వరకును మహాత్ముడు సత్యాగ్రహశ్రమమునందే యుండును.
(ఆ. ప్రె.)

తారకేశ్వరమున బహిరంగసభ

సచ్చిదానందస్వామి లేఖ

7 వ తేదీ మధ్యాహ్నము తారకేశ్వరమున గొప్పబహి
రంగసభ జరిగినది. “మధ్యవర్తుల సంఘమున హుగ్గిమండలము
వాకు రి గురుగూడ నుండవలెను. సత్యాగ్రహమునకు తోడ్పడి
న అన్నిసంఘముల ప్రతినిధులను తారకనాథు జమిందార్గీష
తినిధులునుగూడ నుండవలెనని సచ్చిదానందస్వామి చేసిననూచ
నను సభ్యులందరును ఏకగ్రీవముగా నామోదించిరి. రాయబా
రములు బహిరంగముగా జరుపవలసిన పియ్యూషకాంతి ఘో
షగారు తెలిపిరి. పిమ్మట దాసుగారిపక్షమున అనిలాధరణ
రాయగారు మాటలాడిరి. కాంగ్రెసువా రిక సత్యాగ్రహమును
సాగించజాలరు. మహాత్ముతో రాజీపడవలెను. లేనిచో కా
ంగ్రెసువారు వదలుకొనిపోయెద”రని రాయగారు నుడివిరి.
(ఆ. ప్రె.)

భారత శాసనసభ

ప్రభుత్వ బిల్లులపై చర్చ.

సర్ శంకర్ నాయరుగారి పుస్తకముపై

ప్రశ్నోత్తరములు.

సి. యస్. రంగయ్యగారి ప్రశ్నకు ప్రభుత్వ ప్రతినిధి: సర్, ప్రశ్నకు సరిగ్గా ప్రతిపత్తి చేయడం ముఖ్యమైనది. ప్రశ్నోత్తరముల కొరతగా ఉండటం దురదృష్టవశాత్తూ.

ఇంటర్మీడియేట్ బిల్లు.

సి. యస్. రంగయ్యగారి ప్రశ్నకు ప్రభుత్వ ప్రతినిధి: సర్, ప్రశ్నకు సరిగ్గా ప్రతిపత్తి చేయడం ముఖ్యమైనది. ప్రశ్నోత్తరముల కొరతగా ఉండటం దురదృష్టవశాత్తూ. ఇంటర్మీడియేట్ బిల్లు తరగతి బండ్లను ప్రత్యేకించటం అవసరము లేదని తెలియజేసే ఆవిధముగ ప్రభుత్వమువారు ప్రస్తుత పరిపాలనను క్రిందనున్న రెయిల్వేలకు చెప్పి నిజమే. ఈ సంవత్సర ముఖ్యము ఈ బిల్లు ఇండియా రెయిల్వే ప్రాజెక్టు పరిపాలనను క్రిందికి వచ్చినపుడు ఈ ఉత్తరవులు దానికే గూడ వర్తించును. ఇంటర్మీడియేట్ తరగతి పాఠ్యపుస్తక వానికై ప్రత్యేకించటం అంతర కంపెనీ రైల్వేల మానివేయబడెను. మూడవ తరగతి బండ్లనుగూడ ప్రత్యేకించటం తగిన పరిధినిగూడ ఉద్దేశ్యము ఉండెను. ఇట్టి చాలవరకు తగినది చెప్పబడె ఆయన కొన్ని రైల్వేలను జూపుచున్నట్లు మెంటును ప్రకటించెను.

సర్ శంకర్ నాయరుగారి పుస్తకము.

మానవత్వపు కేసు

గణప్రసాదసింగుగారు మరి ఐదుగురును అడిగిన ప్రశ్నలకు సర్ అలెగ్జాండరు మడిమెతుగారు ప్రభుత్వ ప్రతినిధి: సర్, ప్రశ్నకు సరిగ్గా ప్రతిపత్తి చేయడం ముఖ్యమైనది.

1922 ఫిబ్రవరిలో సర్ శంకరన నాయరుగారు స్వయముగ కోరగా. సామ్రాజ్య శాసనసభలో జరిగిన కొన్ని చర్చల ప్రభుత్వ నివేదికలను, రాష్ట్రీయ శాసనసభలో జరిగిన చర్చల వార్తాపత్రికల నివేదికలను, నిర్బంధ శాసనవిచారణ సంఘ నివేదికలను, ముఖ్యమైన అల్లరులు కొట్టాటలు జరిగిన వాని వివరములను చెప్పి ప్రేటు మెంటులు యీ సభలో ప్రచురింపబడి నవియు యాయబడెను. అందరకును తెలిసిన పత్రముల నిప్పుట దప్ప సర్ శంకర కా నాయరుగారికి భారత ప్రభుత్వమువారు పుస్తకమును ప్రచురించుటకై సహాయము కోసంగ లేదు. ఆ పుస్తకమునందు ప్రభుత్వమువారి కెట్టి సంబంధమును లేదు. అది ప్రకటితముగాక ముందు వ్రాతప్రతులను వారు చూచియుండలేదు. అంజే య ధ్యాయమును గానివారికి తెలిసినంతవరకు భారత ప్రభుత్వోద్వోగి యెవరును వ్రాసియుండలేదు. సర్ శంకరన నాయరుగారికి రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వము లేదని సహాయము జేసేనో లేదో నాకు తెలియదు. ప్రభుత్వోపయోగముకొరకై హోం డిపార్టుమెంటు వారు పుస్తకము ఒకటింటికి 2-8-0 చొప్పు మూడు పుస్తకముల కొన్ని ధర్యవిషయ ప్రచురణసంఘాధికారి మాత్రము 18 పుస్తకములను కొనిపెట్టి తనవిలేఖలకు పంపిమరికొన్నింటిని స్వయంయోగమునకై యుండుకొనెను. ఈ పుస్తకమును సం॥ రాష్ట్రీయ ప్రచురణసంఘాధికారి ఉరుదులోనికిని హిందీలోనికిని పంపిరనముజేయించెను. కాని యీ భాషలలో యెన్ని పుస్తకములు ప్రచురింపబడెనో, వానిపట్ల పడ్డో గించినో తరువాతేయుట కంత ఖర్చయ్యెనో నాకు తెలియదు. మానవత్వపు దావాజేయుటకు తగిన భాగములు ఉరుదు పుస్తకములోగలవు. హిందీ పుస్తకములోగూడనుండవచ్చును. పుస్తకము రెండవము ద్రాణునందుకొన్ని భాగములను తీసివేయుటకు భారత ప్రభుత్వమువారి కేమియును పనిలేదు. సర్ మై కేలు ఓడ్యయరుగారు మానవత్వపుదావా చెప్పుటకుముందు భారత ప్రభుత్వమువారితో సంప్రతింపలేదు.

భారతముత్రితో నైనను సంప్రతించునట్లు కారణముగాన్నించుటలేదు. ఉభయపక్షములవారును ప్రభుత్వ పత్రములు కొన్ని కావలెనని కోరగా అవి వారికి పంపబడెను. ఆ ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు ప్రకటింపజాలను. ఈదావావలన భారత ప్రభుత్వము వారికిపైనచెల్లిన పత్రములను బంపుటకును అందుకు సంబంధించిన ఉత్తరప్రత్యుత్తరములకును దప్ప మరేమియును ఖర్చుగాలేదు.

సి. యస్. రంగయ్యగారికి ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు ప్రభుత్వమువారు సర్ శంకర నాయరుగారి నేమియు నీయ నుజ్జేకింప లేదని గా॥ సభ్యుడు చెప్పెను.

ప్రభుత్వమువారి నల్లమందు విధానము

సర్ బేలుబ్లాకలు గారని ప్రభుత్వమువారు నల్లమందును గూర్చి ఆచరణలో తెట్టునున్న విధానమును గూర్చి చాల వరకు గుచ్చిగుచ్చి అడిగిరి. ప్రభుత్వము నల్లమందు విషయమున తమ విధానమును మాన్యుద్యేకింపలేదని ఆయన చెప్పవలెను. సర్. బి. య్. మిత్రగారి లంఘనరాయిభారము

భారత ప్రభుత్వమునకును సార్వభౌమని ప్రభుత్వమునకును యింకను మిగిలియున్న తగాదావిషయముల గూర్చి చర్చించుటకు లండనుకు సర్. బి. య్. మిత్రగారిని బంపుట గూర్చి న విషయమై యెన్నియో సభి మెంటరీ ప్రశ్నలనడుగగా సర్ బేలుబ్లాకలుగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు సర్ బి. య్. మిత్రగారు భారత ప్రభుత్వమునకు హక్కులను గూర్చి చర్చించుటకు సంపూర్ణాధికార మాయబడెనని రంగస్వామి ఆయ్యంగారికి చెప్పిరి.

పండిత మోతీలాలుగారికి ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు భారత ప్రభుత్వమువారు ముందు ఆంగ్లీకారమును బడయ కముందెట్టి నిర్ణయమును గాంచునట్లు సర్. బి. య్. మిత్రగారు జేయజాలక పోయిరి చెప్పిరి. ఈ విషయమై యేమేమి జరుగుచుండునదియును సభకు చెప్పబడుచుండునదియు, సర్. బి. య్. మిత్రగారు బ్రిటిషు సీనియరు కొక్సాక్సర్ కెంత యాయవలెనను విషయమునుగూడ చర్చించెదనదియు సర్ పురుషోత్తమదాసుగారికి చెప్పిరి.

భారత శాసనసభ అసభికార సభ్యులను సర్ బి. య్. మిత్రగారును కలసి పనిజేయునెడల భారతదేశ లాభమునకు తోడ్పడునదియు యాసభకు తృప్తికరముగ నుండునదియు కహీరద్దీను అసామ్యుడుగారు సర్ పురుషోత్తమదాసు గారును నూచించిరి. ఇందు ప్రభుత్వవిధానమున నేమైన కష్టముగలవాయని యడుగగా సర్ బేలుబ్లాకలుగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు ప్రభుత్వవిధానమును బట్టిగూడ కష్టము గలదనియు యీ విషయము కార్యనిర్వహక ప్రభుత్వమునకు సంబంధించినది గాని భారత శాసనసభలకు సంబంధించినది గాదనియు జెప్పిరి.

ప్రతినిధులుదీసి, బేల్లకట్టు ఫ్యాక్టరీనిబంధనలబిల్లు సర్ ఛార్లెస్ ఇన్సుగారు, ప్రతినిధులుదీసి బేల్లకట్టు ఫ్యాక్టరీనిబంధనలను యెక్కువ చేయుటకై చెచ్చిన బిల్లుపై సెలెక్టుమిటీని నియోగింపవలెనని ఉపపాదించిరి.

ప్రజాభిప్రాయమును గనుగొనుటకై యీబిల్లును ప్రకటింపవలెనని ఆసిగారు (బిరారు)నూచించిరి. దురాచారముల నాపుడల జేయుట కుపాయ మార యుట అవసరమేగాని, యీబిల్లునందు నూచింప బడినవి విధానము మాత్రము తృప్తికరముగ లేదని ఆయన జెప్పెను. ఏమైనను యీబిల్లు వల్ల నష్టపడు వ్యవసాయదారులైన ను తయభిప్రాయమును తెల్పుకొనుట కవకాశంయవలయును. వ్యవసాయదారుల బతుకంతయును దూది వర్తకుల చేతులలో నుండుటవలనను, కొన్ని దురాచారములకు శిక్ష విధింప నుద్దేశించుటచేతను బిల్లును ప్రకటింపుట అవసరమని ఆయన ఆయన తలంపు. ఇంతియగాక యీవిషయము ప్రజాయత్రాభివ్రంబంధించినదిగాన ఆయా రాష్ట్రములు వానివాని శాసనముల గావించుకొన వలదనియేవచ్చును.

సర్. పురుషోత్తమదాసు శాకుంతలదాసుగారు బిల్లునిబంధనలను బలపరచుచు యిది సెంట్రలుకొటనుకమిటీవారి చే అంగీకరింపబడెనదియు, ఆ విచార స్వల్పములును అవసరములనియు, అందువలన ప్రతిపండించు వారికి చాల లాభకరముగ నుండునదియు జెప్పిరి. బిల్లు సెలెక్టుమిటీకి పంపవలెననియు, మరల ఢిల్లీ సెషను ప్రారంభములోప లనేమియు దానివిషయమై తలపెట్టగూడదనియు ఆయన చెప్పెను.

సర్దారు మాతలికు, డాక్టరులోహకారుగారు ఆసిగారు ప్రకటింపవలెనని చెచ్చిన యుపపాదనమును బలపరచిరి.

సర్ ఛార్లెస్ ఇన్సుగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు యీవిషయము రాష్ట్రములకు సంబంధించినదెనను, రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములన్నియును యీవిషయమున అఖిలభారత శాసనసభావలెనని కోరినట్లుజెప్పెను. బిల్లు సెల్లొందరజేసి శాసనముజేయవలెనని ఆయనకుద్యేకింపలేదు. సెలెక్టుమిటీ నివేదికమువచ్చినపిద పసభవారాబిల్లును ప్రకటింప అవసరమని తలంచునెడల అప్పుడేచేయవచ్చును.

అల్లయినయెడల యిప్పుడే బిల్లును ప్రకటించునెడల కాల హరణము జరుగదని సర్ పురుషోత్తమదాసుగారు జెప్పిరి. ఆసిగారు బిల్లును ప్రకటింపవలెనని, చెచ్చిన ఉపపాదనమువోటుకు పెట్టగా అధికసంఖ్యాకులచే అంగీకరింపబడెను.

కస్తమువన్నుల శాసనపునవరణబిల్లు

బ్రిటిషుఇండియా కానలచేతములను ధూమియాచే యెగుమతి జేయునట్టిగాని ఆచటనుండి దిగుమతి జేయునట్టిగాని వస్తువులపై కస్తము వన్నులను విధించుటకు సంబంధించిన శాసనము సవరించి సంప్రతింపజేసి ఒకటిజేయవలెనని బిల్లును చర్చింపవలెనని సర్ బేలుబ్లాకలుగారు రుపపాదించిరి. భూమి సహజుడు, ద్వారా నిష్పత్తులు, సిగరెట్లు మున్నగు వస్తువులను న్యాయమైన వ్యాపారమునకును కస్తము లేమియును నష్టము గలుగుచున్నదని చెప్పిరి. ప్రభుత్వము వాటిపై ఒక రేవును ఒక రేవు చట్టమును గూడ యిప్పుటికి తగియుండునట్లు సవరింపవలెనని ఆలోచించి దాని యందు భూమిసహజుల గూర్చినదిగూడ చేపవలెనని యుద్దేశించిరి. కాని యీబిల్లు సిద్ధమగుట కాయకలము శాసనముకు టకు యేదాదియు బట్టునుగాన యీ సంవత్సరము వరకవ్యాపారముల ఆదాయమును భద్రముచేయుటకై యీబిల్లు జేబడెను. ఈబిల్లును ప్రకటింపుటవలన దాని ప్రయోజనము పోవును. సెలెక్టుమిటీని నియోగించియు ప్రయోజనము లేదు. నూతన భారత శాసనసభకు ఇదివరకుదానికన్న సెలెక్టుమిటీని నియోగించు నుద్దేశ్య మెక్కువగ గలదు. ఈబిల్లును సెలెక్టుమిటీకి పంపకుండ సభలోనే క్లాజువెంట క్లాజును గూర్చి చర్చింపవలెనని ఆయన కోరెను.

జమ్నాదాసు మోహతాగారు దానిని ప్రకటింపవలెనని కోరిరి. కారణ మేమనగా దానివలన భారతసంస్థానములందలి పాటల కిప్పుడుగల హక్కులకు నష్టము గల్గును. ఇంతేగాక బిల్లు నందలి నిబంధనల ప్రకారము న్యాయశాస్త్రమును బట్టి యేవిధమైన చర్యదీసికొనుటగాని వీలులేకుండపోయెను.

జమ్నాదాసుగారు అనవసరమగు భయమును బయలుదేర దీసిరి 10 శివస్వామిగారు తలంచిరి. ఈ బిల్లు ప్రకారము క్రొత్తవన్నుల విధింప నుద్దేశింపలేదు. వనాలు గాకుండ పోవుచున్న వన్నులను భద్రముజేయు మాత్రము ద్యేకింపబడెను.

ఈ సమయమున సభ్యులు ఫలాహారములకై చేరిరి.

ఫలాహారానంతరము

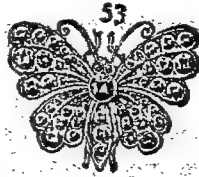
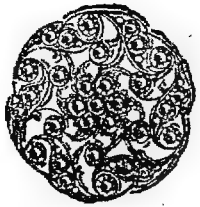
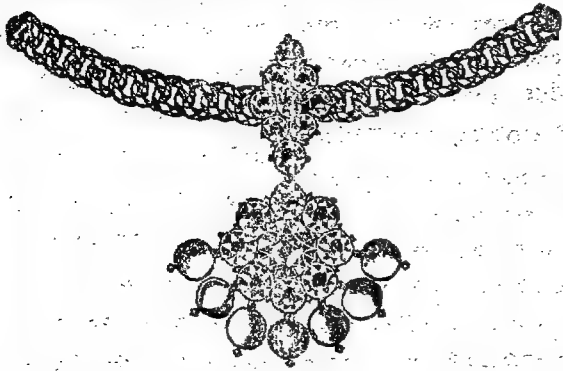
భారత శాసనసభ ఫలాహారములైన పిదప సమావేశమైనపుడు, సర్ బేలుబ్లాకలుగారు తాము ఫలాహారములకు లేచి వచ్చుచు యీ బిల్లు విషయమై జేయవలసిన పనినిగూర్చి అసభికారసభ్యుల గొందరతో సంప్రతించితిని చెప్పెను. ఈ బిల్లు భారత సంస్థానములకు వర్తించు విషయమున కష్టమున్నట్లు ఆయన కనుగొనెను. ఈ విషయమై చాల అపార్థము గల్గినది. ఈ బిల్లుయొక్క ప్రయోజనము ముఖ్యముగ ఇండియాలో విదేశీయులు వచ్చి వాస మేర్పరచుకొన్న వాని విషయమునను, భారతదేశపు సరిహద్దులలోనున్న విదేశీసంస్థానముల విషయమునను చర్యదీసికొనుటకైయే యుండెను. సభవారు కోరునెడల బిల్లును సెలెక్టుమిటీకి బంపుట కాయన సిద్ధమగునందెను. అచట బిల్లు ప్రచారమును విదేశీసంస్థానములకు సంప్రతింపజేయుటకు గూర్చి పూర్వచర్చించి న్యాయవాది సలహాదారులతో సంప్రతించి పరిష్కారము జేయవచ్చును. (వినుడు, వినుడు.)

వి. జే. పేలుగారు యీ శాసనము జేయవలసిన అవసరమును గుర్తించి బిల్లును సెలెక్టుమిటీ విచారణకు బంపవలెనని చెప్పిరి. అయితే కమిటీవారుమాత్రము బిల్లును సవరించుటలో తత్ప్రకారము బర్మాదయాం సరిహద్దులలోను, యితర విదేశీయ యూరోపియను సెటిల్మెంటులలోను జరుగకుండ నిషేధింపవలెనని మాత్రము కోరవలెనని చెప్పిరి.

టారిఫు చట్టము ప్రకారము ప్రభుత్వమువారు యే భారత సంస్థానమునైనను విదేశీయ మనవచ్చునని గలదనియు, అయినచు ప్రభుత్వమువారి కట్టి యుద్దేశములేదని సర్ ఇన్సుగారు మార్చిలో హూనిచ్చిరియు జిన్నాగారు జెప్పిరి. ఈ బిల్లు సర్వ వ్యాప్తమైనదనియు భారతదేశమున కంతకును వర్తించుననియు, ఇప్పుడున్న ప్రకార మది మద్రాసునకును బొంబాయికి మాత్రము వర్తించు ననియు ఆయన జెప్పెను. భారత సంస్థానములను స్వప్రముగ నిషేధింపవలెనని వాగ్ కోరెదరు.

దువేసియాగారుగూడ సెలెక్టుమిటీ కావలెననియే బలపరచిరి.

జమ్నాదాసు మోహతాగారు అంతట బిల్లును ప్రకటింపవలెనను నుపపాదనము నుపసంహరించుకొని సెలెక్టుమిటీకి సంపవలెనని యుపపాదించ నది అంగీకరింపబడెను. ఏ. సి. చుట్టిగారు శివలేదీని ప్రవేశకెట్టిన పోస్టాఫీసు ఆస్తుసవరణబిల్లు చర్చ లేకుండనే అంగీకరింపబడెను. అంతట సభ ఆపివేయబడెను. మరల 10 లేదీని సమావేశమగును. అప్పుడు లీనివేదికముపై చర్చజరుగును. (అ. ప్రె.)

నమ్మకమగు క్రొత్తమాదిరి నగలుదొరకు స్త్రీనము

ది ఆంధ్రా జ్యాయలరి మానిఫాక్చరింగు కంపెనీ.

హెడ్ క్వార్టర్స్, బెజవాడ. బ్రాంచి 51, చైనాబజారురోడ్డు, మదరాసు.

మావద్దను అనేకరకములు క్రొత్తమాదిరి గాజులు, మెడగొల్పులు, కానుకములు అడ్డగ
చెక్కులు మొదలగు బంగారు నగలున్ను నవరత్నములు వేసిన అనేకమాదిరలు అడ్డగలు, జడగొల్పు
లు, నాగరములు, ఉంగరములు, చంపనరములు, పతకములు, మొదలగు వన్ని వేండి రైలు
కూజులు, టన్నులు, వేలాగిన్నెలు, కాపిన్నెలు మొదలగు పాత్రసామానులన్ను అనేకరకములు
కాళ్ళుగొలుసులు, మొదలగు అన్ని వస్తువులు యెప్పుడు సిద్ధముగా యుండును. కానుక బంగార
మునకున్న చాచివేండికిన్ని రత్నములు మొదలగువాటికి గారంటి యివ్వబడును.

నచ్చనివి వాపసు తీసుకొనబడును.

ప్రాత్యేకము:—కాకుమాను లక్ష్మయ్యచౌదరి,

శనగపాటి కోటయ్య అండు బ్రదరు,

చుండుకు నూనె

వెల సీసా 1-11-0 0-6-0 0-5-0 0-11-0

ఈ నూనెను రాచిన చుండు పొట్టురాలుట, జల, గోరుకు పుండ్లు మొదలగునవి తాను తాను వీనినను
వెల్లెట్లకు హానిగలుగక చక్కగ బెడుగలదు అమ్మకాంజనం దీపో, మదరాసు - బ్యాంకు

కామినియానూనె

వెంట్రుక లేఅందము.

రాలిపోకుండ జాగ్రత్తవడుదు.

వెంట్రుకలు దువ్వినపుడు ఉడకమున్నే త్వరపడకపోయిన ఉడక మొదలుపెట్టి పూర్తిగా
పాడగును. అట్లుకాకుండా

నేడే కామియానూనెను వాడి నత్తరముగా శిరోజ
ముల గాపాడుకొనుడు. వెంట్రుకల కేబాడ్యమున్నను మాన్చి ఈ
దివ్యవధము వానిని మొత్తముగా పట్టువలె చెడుగునట్లుచేయును.
ఒకపరీక్షవల్ల మీరే తెలియగలదు. మీ శిరోజముల నతీసు ధారయను.
బుడివెల 1 రూపాయి. 3 బుడ్లఖరీదు రూ. 2-10-0.

126

వీచిచారీలు త్వరము.

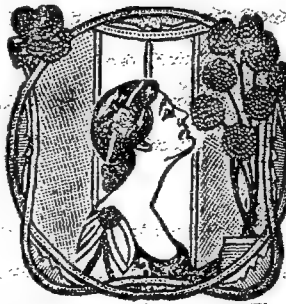
ఆటోదిల్ బహారు

(రిజిస్టరు చేయబడినది)

మీకు ఏసువాసన ద్రవ్యము లేక

అత్తరు కావలసియున్న

ఆటోదిల్ బహారుకు వ్రాయుడు.

1/2 అవున్న బుడ్డి ధర రూ. 2-0-0
1 డ్రాం బుడ్డి 0-12-0
1/2 డ్రాం బుడ్డి 0-8-0

మీ చేతిరుమాలునందు చుక్కలు వేసికొన్న పరిమళ
మన్నిదిశలను వ్యాపించును.

పై కామినియానూనె, ఆటోదిల్ బహారు మందునరకులమ్ము ప్రతిచోటను విక్రయింప
బడును. లేకున్న సోలుపజెంట్లు,

ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ,

155 జమ్నామీదు, బొంబాయి అని వ్రాసిన బడయగలరు

పంజాబు గవర్నరుగారి

వక్రటనము

వరదలచే నాశనమైన ప్రదేశములకు వచ్చుట

ముజఫర్ ఖుర్, సెప్టెంబరు 7:— ఈనెల ఆగస్టులోను
ఆర్థికమిషనరుగారితో పంజాబుగవర్నరుగారి రస హెచ్.
యి. సర్ మాల్ కామి హేలీగారు ముజఫర్ ఖుర్ కు వచ్చిరి.
సానికాధికారులతో కొంత ప్రసంగించినతర్వాత వరదలచే పా
డైన ప్రదేశములకు బయలుదేరి వారువెళ్లిరి. వరదలచే పాడైన
వారికి చేయవలసిన సహాయమునుగురించి కొంతమంది భూస్వా
ములతోను అక్కడి నివాసులతోను సంప్రతించిరి. మరునాటి
దినమున అదే ప్రకారముగా కాట్ అడ్డపానవాన్, మాహుడ్
కాట్ లో కూడ వారు మాట్లాడిరి. ముజఫర్ ఖుర్ కు తిరిగిచెరిన
తర్వాత కొంతమంది స్థానికలీవు కమిటీవారితో వారు పరి
ష్కరించుటకు ప్రయత్నములు జేయుచున్న కొన్ని సంస్థలను
గురించి మాట్లాడిరి. వరదలచే నెలవరకు పాడైపోయినదియు
యెంతవరకు కష్టపడినదియు యిప్పుడు చెప్పటకు అనకాశము
లేదు. (అ. ప్రె.)

అధికారుల తోడ్పాటు

కాల్యలఅధికారుల రివిన్యూఅధికారుల సహాయములన
చానవాన్ గట్టులోపడిన పెద్దకన్నము కట్టివేయబడినది. అందు
చే యిక ఆ ప్రాంతములకు ఉపద్రవము రాదని అభిప్రాయ
పడుచున్నారు. నాల్గుదినములనుండి వురిసిన అధికవర్షముచే
యిదివరకు నీటిచే ముంపబడి తిరిగి యెండిపోవుచున్న ప్రదేశ
ములు మరియొకసారి నీటిచే ముంపబడినది. నీరంతయును
దీసిపోయి ప్రదేశమంతయు బాగుగా యెండి తర్వాత గాని
వ్యవసాయమునకు అదనముగా నుండదు. చాలా గ్రామములలో పం
టలు నాశనమైపోయెను కాని మామూలు కాలమానములో
యావత్వమునకు తగిన ఉపకాంతి కలిగిడినది. కాని యిప్పుడా
గరదలములమున ఆతరేయియును లేదు. ఇప్పటినితినిబట్టికూడ
మెరక ప్రదేశములైనను స స్వములు నాటుటకు వీలుగా
నుండునట్లు ఎందునో యెందునో అని సందేహము కలుగుచున్న
ది. కాని యీవిషయమై ఒకపక్షమువరకును నిశ్చయముగా
యేమియు జెప్పలేము. పశువులకంతగా నష్టము కలుగలేదు.
ప్రస్తుతపు యిబ్బంది తొలగించుటకు ఉచితముగా కనవు పంచి
పెట్టుబడుచున్నది. తర్వాత యిబ్బందికూడ సాధ్యమైనంత
వరకు నివారణ చేయుటకు మార్గము లభించియుటకు ప్రయత్న
ములు సల్పబడుచున్నవి. రైతులకు తాకాని అగ్గార్సు
లిచ్చుటకు స్థానిక ప్రభుత్వమువారికి మూడులక్షలు యివ్వబడి
నవి. కొంత అడ్వాన్సుమీద వడ్డీకూడ దీసికొనదలచుకొనలేదు.
వి తినములు రయితుల కిచ్చుటకు సదుపాయములు చేయుచున్నా
రు. ఇండు కట్టుకొనుటకును నూరులు మరమ్మల్లు చేసికొనుట
కును కట్టచవుక గా అమ్మబడును. వరదలచే పంటలు గాశనమై
న భూములమీద పన్ను రిమిషను యివ్వబడినది. రా
స పంటపన్ను డిమాండు విషయము సాగుబడిని బట్టి ఉండును.
వరదలచే సంతరము రోగములు బయలుదేయనని ప్రత్యేకముగా
నివారణకొరకు జైవధనదుపాయములు చేయబడినవి ఉచిత
ముగా సహాయముచేయు కొరకు చాలా సొమ్ము రిలీఫు కమిటీ
వారు ప్రోగుచేసిరి. నష్టము గలిగిన వారికి ధర్మము చేయుట
కు ములాను మొదలగు షట్పట్ల జిల్లాలో గ్రామము ప్రాచుర్య
యచున్నారు. ప్రస్తుతము అన్నవసాదులు లేక యిబ్బందిగా
ఉన్నట్లు కన్పించదు. కాని యిండ్లు కట్టుకొనుటకు, బాగుచేసి
కొనుటకు క్రొత్తపైరు పండువరకు తిండికి చాలా ధనసహాయ
మవసరమని తోచుచున్నది. (అ. ప్రె.)

సోవియటులడ - నిజనమాచారము

బొంబాయి, సెప్టెంబరు 8:— అయ్యధములతో గూడిన
'ట్రాంస్ సుబార్' అను సోవియటు ఓడను బొంబాయి లేపున
కవలీ భాగములో మధ్యగా తొలివచ్చియున్నది.
అది పోర్టునెడ్డుకు ప్రయాణమై అక్కడనుండి కాన్ స్టాంటి
నోపిలుమీదుగా ఒడిస్సాకుపోవును. వాడివస్తాకునుంచి ఆయుధ
ములతో బయలుదేరి కొల్లంబోను చెన్నపట్టణపు చోన్నర్లలో
ఆపబడినది రషియా ఓడయే. బొంబాయి లేపు సరిహద్దు లాసలి
భాగములో యిది లంగరువేసికొని అగినదనిన సంగతి నిజము
కాదు. (అ. ప్రె.)

అస్పృశ్యతా నిరాకరణముండనము.

(బ్రహ్మశ్రీ కామ్యకంఠ గణపతిశాస్త్రిగారు)

(నిన్నటి తరువాయి)

నిషేధ స్థపతి.

నిషేధస్థపతి యాజుషప్రకరణములో కూటము - అనాద్యుల రక్షణయని మీమాంసా భావ్యములో స్పష్టముగా నున్నది. పారశవాపరపర్యాయ సంకీర్ణానిమిదుడు ఆర్యుడే యగును. అదియునుగాక కూటశబ్దము యంత్రసామాన్యపరముగానితస్య బంధనసాధనమునబోధితము. అప్పుడు విశేషము నందు లక్షణ నాశ్రయింపవలెను. ఇనుపగుండు అర్థముచెప్పిన లక్షణ యక్కడలేదు. భాష్యవిరోధము లేదు. బ్రాహ్మణ యాజకునకు ఇనుపగుండు కత్తిపీటకైక పనికి వచ్చును. వలయెందులకు? చేపలు పట్టుకొనుటకా? వానికి ధనమైనది. ఇతరులకు ఉపయోగించునది ఈయంత్రనే గాని తనవృత్తిసాధనమును ఇతరులకు పేయమైనదానిని ఇచ్చుట అమర్యాదకరమే. గ. హుడు రామునకు అన్నసమృద్ధి సేయ నెంచెను గనుక నిషేధస్థపతి పారశక్తుడేగాని పరమముడు కాడని మమిత్రు లనుచున్నారు. "భేదాః పులిందశబర కిరాతాః శ్చేచ్ఛజాతేయః" అని చండాలభేదములలో స్పష్టముగా చెప్పబడిన శబరజాతికి చేరిన శబరియొక్క యెంగిలిఫలములను స్వీకరించిన శ్రీరాముడు పంచమాన్నమును తిరస్కరించునని నమ్ముటకు వీలులేదు. నిరవశి తత్వమునకు భంగము కలుగునంటికేని "యస్మైవాత్మ్య సమర్పకః" అని సర్వాపవాదశాస్త్రమొకటి యున్నది. ఆత్మ్యసమర్పక శూద్రుడు ఆభోజ్యుడైనను భోజ్యుడే. శబరీనుహు లాత్మ్యసమర్పకులు. శాపచండాలత్రిశంకువు విశ్వామిత్రునకు మాత్ర మాత్ర్య సమర్పకుడు గాని తక్కినవారికి కాదు. గనుక తదన్య భోక్తలు వసిష్ఠపుత్రులచే నిందింపబడుట విరుద్ధము గాదు. కనుక ఇష్టివిశేషమునందు అధిక్వముడైన నిషేధుడు నిరవశిత శూద్రుడే. చండాలాద్యపరపర్యాయుడే. వారు చూసిన వైపుడు నాకార్య జీవి మనుష్యుత్పిప్రకారము త్రిశంకుబుడు నిషేధా యో వీపుత్రుడట. వాని వృత్తి స్థపతికి జోడించి పారశక్త్యమును సాధింప నెంచుట స్వప్రియ స్మృత్యర్థక వ్యామోఢకరణమే యగును.

ధర్మాధికారము

నేను చండాలునకు సర్వ వైదిక కార్యధికార మున్నదని వ్రాయలేదు. వైదిక కార్యులలో భాగ మున్నదని వ్రాసితిని. మంత్రలింగములను చూపితిని. "తిస్యామ్నా దోయజ్ఞేనవిక్లవః" అను శ్రుతి నాకు శిరసాగ్రాహ్యమే. సోమసంస్థలకే యజ్ఞమని ప్రసిద్ధిరూఢి. కనుక అస్పృశ్యతకంటెను అగ్నిహోత్రముకంటెను యజ్ఞమును ప్రత్యేకపజు నారాయణోపనిషత్తు సంగతమున చున్నది. శూద్రునకు దేవత లేదని వారు శ్రుత్యర్థమును చెప్పుచున్నారు. అది ప్రాతర్వ్యాసం దిన సాయంసవనీయ ప్రధాన దేవత యము. సవన మనగా సోమసమృద్ధిమే. గాయత్రీ స్తోత్రగతి ఛందస్సుల ననుసరించి ప్రాతరాది సవనీయ ప్రధాన దేవతలను అగ్ని, ఇంద్ర, విశ్వేదేవతలయొక్కయు బ్రాహ్మణ క్షత్రియ వైశ్యులయొక్కయు ప్రాదుర్భావమునుచెప్పిఅనుష్ఠానచందస్సు ననుసరించి శూద్రుడు ప్రాదుర్భావించెననియు, దాని ననుసరించి యేదేవతయు సృజింపబడలేదనియు కనుక శూద్రుడు యజ్ఞమునందు అనగా సోమసంస్థల యందు అహుకాదుకాక పోయెననియుఆ బ్రాహ్మణుయొక్క యర్థము. సోమ సంస్థాసంబధేన శూద్రుడు దేవతలేనివాడయ్యెననియే అశ్రుతితాత్పర్యము. సర్వవైదిక కర్మసంబంధేన వానికి దేవతలేదని విపరీతార్థము చెప్పి యజ్ఞశబ్దమునకు దేవతారాధనరూప యాగికాధారీత్యా సర్వవైదిక కర్మసామాన్యపరాధకమును స్వీకరించినయెడల శూద్రునకు పాకయజ్ఞము లందుగూడ అధికారములేదని చెప్పవలసివచ్చును. ఏవైదిక దేవతనుగూడవారు ఆరాధింపగూడదనియే అర్థము లేలను "అహోమూలచ్ఛేదీ."

పాశయజ్ఞములు స్మార్తములంటివేని, అందులనువాటి వైదికత్వమునకు భంగములేదు. స్మార్తములనగా అనుమితవేద మూలకములని తాత్పర్యము. అంతియేకాని అవైదికములని తాత్పర్యముగాదు.

బ్రాహ్మణులలోగూడ భృగుశునకపవిత్రగణములవారికి సత్రయాగములందు అధికారములేదు. (మేము వసిష్ఠులము

గనుక ఈ అపవిత్రకార్యమునకు చేరినవారమే) వైశ్యామిత్రుడు వాటియందు హోతగా నుండవలెనని నియము గలదు. కనుక వైశ్యామిత్ర సమానకల్పలకే సత్రయాగాధికారసిద్ధి. అందులన బ్రాహ్మణులలోగూడ కొన్నివర్గాములవారు సర్వ వైదిక కర్మాధికారులు కాదు. సత్రయాగములలో యజమానులే ఋత్విక్కులుగా నున్నందువలన క్షత్రియవైశ్యులకు అసలే అధికారము లేదు. కనుక క్షత్రియవైశ్యులకు కల సర్వవైదిక కర్మాధికారము లేదని స్పష్టమైనది. సోమసంస్థలలో గూడక్షత్రియవైశ్యులకు ప్రత్యేకసోమసానాధికారములేదు. ఫలకల్పిత ప్రతినిధి సోమాధికారమే. అది శూద్రునకు లేదు. ఇంతియే విశేషము. సోమసంస్థానాధికారముచే తత్ప్రకృతికయా గాంతరాధికారముగూడ వ్యాఖ్యాతమునుగాని స్పష్టవైదిక కర్మాధికారము వ్యాఖ్యాతము గాదు.

ప్రత్యుత్త్ర ఆశ్రుతివలన వారికి అనిష్టమగు మరియొక అర్థము సిద్ధించుచున్నది. "గాయత్ర్యా బ్రాహ్మణ ముపనయాత, త్రిష్టభారాజన్యం, జగత్యా వైశ్యం" అనుస్మృతిచే అనుమితమైన వేదవిధుల ననుసరించుట ఇచ్చట బ్రాహ్మణము నందు బ్రాహ్మణ క్షత్రియ వైశ్యుల స్పష్టియందు గాయత్రీ త్రిష్టభగతీ పూర్వకత్వ మనుపరిపబడినదని యగ్యము చెప్పుట యుక్తముగదా! కనుక ఈ అంశమునందు బ్రాహ్మణము లింగమేగాని వట్టి అర్థవాదము గాదు. అట్లు శూద్రునియొక్క అనుష్ఠాపూర్వకత్వము లింగమేయగుక. సమానపతితచ్ఛందాన్యాయక స్థితిలో చూడులింగములు. ఒకటి అర్థవాదము అని చెప్పుట నయవిరుద్ధము. అసంభవమునందు మాత్రము అట్లుచెప్పుట సాధ్య గగును గాని సంభవమునం దట్లుచేయుట వలనపడదు. శూద్రుడు అనుష్ఠాపూర్వకమైన సంస్కరింపబడుటలో అసంభవ మెద్దియును లేదు. ప్రత్యక్షశ్రుతివిరోధములో లింగ మసంభవమై గౌణ మగునుగాని అట్టిప్రత్యక్షశ్రుతి యేదియునులేదు. స్మార్తవిధి విరోధములోగూడ వైదికలింగము చెల్లదంటికేని విషయ. స్మార్త విధి విరోధ మనగా అను మిత విరోధ మనియే తాత్పర్యము. హేతుదర్శన దోషముచే వేదాననమాపకము లగు స్మార్త విధులు స్వాధ్యయనం దుపహతములై ముందు తామే గౌణములగును. కనుక శూద్రా సంస్కారస్మృతులు హేతుదర్శనదోషముచే పరాపాదములై తామే ముందు గౌణము లగుచున్నవి. అవి వేదలింగమునకు గౌణత్వమును కల్పింపజాలవు. శూద్రునకు దేవతలేదు అను మీహేతువునూడ ప్రాసక్తలింగముయొక్క అగౌణత్వము వైసనే ఆధారపడియున్నది. కనుక వేదలింగ ప్రామాణ్యముచే శూద్రునకు అనుష్ఠాపూర్వకత్వము లేదు సంస్కారము ప్రాప్తించుచున్నది.

ప్రకృతిములో నే నీవిషయమును సాధింప బూనుకొనలేదు. ఇది గొప్ప ప్రత్యేక సమస్యయై యున్నది. ఈ అస్పృశ్యతావయముతో చేర్చక దీనిని ప్రత్యేకముగా చర్చించుటయే మంచిది. అయినను చూచుచులు గారు ఒక వేదవాక్యమును చూపి అందుకు నేన విరుద్ధముగా శూద్రులకు (నిరవశితానిరవశితులకు) వైదికకర్మయలలో భాగమున్నదని చెప్పుచున్నాననియు అది పాపకార్యమనియు ప్రకటించినందున ఆవైదిక వాక్యముయొక్క స్వరూపమును విమర్శించితి నేగాని నేణుగాదు.

అయ్యా!! ఇన్నిస్మృతులను అప్రమాణములు అని చెప్పుటకు జైమిని శేమియధికారమున్నది! జైమినికూడ ఒకస్మృతికారునినంటివాడే గదా! అతని హేతుదర్శనసూత్రమునకే మొదట హేతుదర్శన మున్నదియని యంటికేని విషయ. వేదమే వైదికకర్మకు లండటికి గూడ ప్రమాణమై యుండగా వేదానుమాపకత్వేన స్మృతులకు ప్రామాణ్యమును తెచ్చిపెట్టినవాడే యితడు. దాని నవిడు న్యాయోక్తిత్యా సాధించివాడు గాని స్వాభిప్రాయానుసారముగా చెప్పలేదు. ఒకపురుషుడు తనకు తెలిసిన విషయమును చెప్పవచ్చును. లేక తనకీర్తవైన విషయమును చెప్పవచ్చును. స్మృతికారుడు తన కీర్తవైనది వ్రాసినాడా లేక తాను చదివినవేదములోనుండి తె. సీగొనినది వ్రాసినాడా? అను సందేయమునందు హేతువు కనబడునపుడు అతని స్వాభిప్రాయమే అది. తనపుడు వేదానుమాపకము. శబిదేదము. యుండవచ్చుననుటయే ఈ అనుమతికి మూలము. కనుక ఇచ్చట జైమిని న్యాయవిమర్శకుడుగాని ఆదేశకుడని మేమునలేదు.

స్మృతియొక్క ప్రామాణ్యము స్వతంత్రము అని వాదించ నెంచినయెడల వారితో మాకు పనిలేదు. ఆర్యసామాజికులు, బ్రాహ్మసామాజికులవలె వారు స్మృతి సామాజికులు.

చూచుచులుగారి వ్యాసములో నొకశుభనూచక మున్నది. పంచమలకు వైదిక కర్మాధికార భాగము లేదనుటకు ప్రమాణమును చూపు పందభామున వారిని శూద్రులగా ఒప్పుకొని నారు. వారి వాదములోని చమత్కార మేమనగా నిషేధము లందు చండాలరు శూద్రజాతివారే. ధర్మాచరణవిషయము లో మాత్రము వారు వేణుజాతివారై శూద్రధర్మముల నాచరింప అనహుకలగుదురు.

"శూద్రస్య ప్రతిపిత్తత్వాత్" అను న్యాయానుసారముగ

జైమిని వాక్యమునకు గతియేమంటికేని అది ఆధానప్రకరణ స్థముగాని సర్వవైదిక కర్మసామాన్య ప్రకరణస్థము గాదు. ఆ ప్రతిపేధముగూడ న్యాయాంతరముచే జైమినిసాధించెనుగాని "తిస్యామ్నా దోయజ్ఞేనవిక్లవః" అను శ్రుతిచే సాధింపలేదు. దీని కది విషయము గాదని యతనికి తెలియును.

శ్రీలక్ష్మి దండయాత్ర.

నా అగ్గ్యక్షిపన్యాసమునందు గాని ప్రత్యుత్తరము నందుగాని ఏమియు చర్చింపని శ్రీలక్ష్మి అధికారమును గుఱించి వారు అనవసరజోక్యము కలుగజేసికొని శ్రీలక్ష్మి వేదాధికారము లేదని యొక ప్రకటనను గావించినారు. అది శాస్త్రవిరుద్ధమని మాత్రము తెలుపుచుచర్చ నిపుడు నిలిపివేయుచున్నాను. మహేంద్రునిపై.

ఇంద్రగర్వభంజకు డగు గోవధకనోధారకుడు సంస్కృతల మనస్సును సరిపుచ్చువలె నని ఆనగా పంచమల స్థితిని ఇట్లే శాశ్వతముగా నుంచుమని ప్రాధికాయము వారు మహేంద్రునిపై ఒక మాట విసరినారు. వానలో ఛత్రధారియుగు పీరు కూడ తాను ఇంద్రగర్వమునుభవించితి నని యున్నాంగవచ్చును. వీరి వైదికమతాభిమానము ముదిరి వైదిక ప్రధానదేవతలలో నొకరగు ఇంద్రుని హేళనగా పరిణమించినది.

ఉపసంహారము.

ఇక వాచకధ ముగిసినది. వాదాంగవాక్యములలోనే నేమియైన నా మిత్రుని నొప్పునట్లు భాష నుపయోగించిన యెడల నామాననీయపత్యధిక నన్ను క్షమించుగాక.

గాంధీమహాత్మునిచే సూచింపబడిన పవిత్రమైన ఈదీనోద్ధరణ కార్యమునందు చయనులుగారి వంటి పెద్దలు సహాయపడి నెలవేర్చుకాలము శ్రీఘ్రములో రాగలందులకు భగవంతుడగు దేవేంద్రుని ప్రార్థించుచున్నాను.

ప్రత్యేకముగా తాను తన యభిప్రాయములను వ్యాసములలో వ్రాసినయెడల నామిత్రునితో నేను జోక్యము కలుగజేసికొని యుండి యుండను. నా అగ్గ్యక్షిపన్యాసమును ఖండించుటతో వారే నన్ను వాదమునకు పిలిచిరి. కనుక వారెన్ని సార్లు ఖండన వ్రాసినను నేను ప్రత్యుత్తరమును వ్రాయవలసివాడనైయున్నాను. అది నావిధి.

మావాదములవలన ఆంగ్లదేశమునందు సాంప్రదాయ కులకు గాని సంస్కృతలకు గాని ఏదైన లాభము గలిగినవత్తుమన దానికి మా మిత్రులే స్తుతులు.

(ఇందుకు సంబంధించినచర్చ ఇంతటితో ముగియును.

అం. ప. సం.)

మదన కామేశ్వర లేహ్యము.

దుర్బలుల పాలిటి సుఖమే మేమాము, నిక్కాక శుక్ల వస్త్రము, నిస్సత్తన, అతిమూత్రము, వీటిని హరించి మంచి బలమును, యావ్యసమును, కాంతిని, వీర్యవృద్ధిని, సంతాపప్రాప్తిని కలిగించు యప్రపాదము. 2 డబ్బీలను వాడుడు

20 తులముల డబ్బి రు. 1-4-0. వి.పి. చార్జి 0.20, 335 పి. జి. ఏ. అందు కంపెనీ.

ఆయుర్వేద సమాజం తెలదే. (నెల్లూరుజిల్లా.)

యునానీ శరీరారోగ్యసంజీవి

సర్వకాలములందు ఉపయోగించదగిన లేహ్యము. ఇది రక్తమునుశుద్ధిపరచును. శ్రోత్రరక్తమును పుట్టించి మనో యుల్లాసము గలిగించును. దారుణమైన ఆకలిపుట్టించి కాయ సిద్ధిచేయును. ఆజీర్ణపైత్యరోగములను, సర్వమేహములను, నెగ, వాయు దుగ్ధములు, రసపట్టు, వీర్యనష్టమువలన కలుగు సర్వవ్యాధులను, క్షయ, క్వాస, కాస, శ్లేష్మ రోగములను, పదివిధముల మూలకంకలు నశింపజేయును. శుభానగా కాలవిరోచనము చేయుచును. శ్రీలక్ష్మీరక్త కుసుమ ప్రదర్శరోగములనున్న సర్వపహిష్టురుగ్మకులను అద్భుతముగా కుదుర్చును. ఇది మెదడు ననుసరించుచుండు సర్వవ్యాధులను నివారణజేసి జ్ఞాపకశక్తిని శేత్రరోగములను బాగుజేయును. ఈలేహ్యము వనమూలికలతో తయారుచేయబడినది. ఇందులో రస విష గంధకాదులు వున్నట్లు యెవనైన బహుపురిచేయెడల రు 500లు బహుమతి యివ్వబడును. ధనికులకు వీరలకు అందరకు ఉపయోగపడునటుల తక్కువగరకు యిచ్చుచున్నాము. ఈ లేహ్యము సేవించిన ప్రతివారును దీని గుణములు తెలిసికొనిన పిమ్మట 24 తులముల బంగారము ఖరీదు చేయగల దని దృఢముగా నమ్ముగలరు. ఈలేహ్యము ప్రతిబడిసిల్లలకు విశిష్ట శ్రీ ఆశ్వమైన దని దృఢముగా నమ్ముచులయును. ఇది వాడేబుప్పుడు ఏ విధమైన పత్యములేదు. 24 తులముల లేహ్యము చెల ఖర్చులు సహ రు 2.8.0.

వలయువారు:—యం. అజీజుద్దీన్, ప్రొప్రైటరు, పితాపురము. గోదావరిజిల్లా అని వ్రాయవలెను

మదరాసు కార్యరేఖను

ప్రత్యేక సమావేశము

నిన్నటిదినము (8.8.24.) సాయంత్రము 6వ గంట నుండి మదరాసు పురపాలన సంఘము డి. బి. వి. తిరుమలస్వామి ఆధ్యక్షతన 1923-24 నకు కమిషనరు యొక్క పరిపాలన విధానమును (ఎడిక్టిఫైడ్ రిపోర్టును) కన్న, 1923 సం॥ నకు ఆంగ్లభాషాధి కార్యములకు సాంవత్సరిక నివేదికను విచారించుటగాను ప్రత్యేక సమావేశమును జరిపిరి. 21 మంది సభ్యులును, కమిషనరు అయిన జి. బోగు గారును హాజరైరి.

రెండు నివేదికములను సభ్యులందరికి పంచిపెట్టబడిన పిదప డి. బి. జి. నారాయణస్వామి డెప్టీగారు ముందు ఆనివేదికములను తిరుపరి సభ్యులయొక్క విమర్శలను ప్రభుత్వమువారికి పంపబడవలెనని తీర్మానము ప్రవేశపెట్టిరి. శ్రీరాములు నాయుడుగారు దానిని బలపరచిరి.

డాక్టరు యస్. మల్లయ్యగారికి ప్రత్యుత్తర మొసంగుచు జి. టి. బోగుగారు అనధికారముగా దానినివరకే ప్రభుత్వము వారికి ఆ నివేదికమును పంపియున్నానని చెప్పెను.

ప్రస్తుతము నివేదికములను పంపి తిరుపరి వారి అభిప్రాయములు తెలుపవచ్చునని ఆధ్యక్షులు నడిపిరి.

సామి వెంకటాచలం డెప్టీగారు ముందు నివేదికములు పంపి తిరుపరి విమర్శలనుపంపు విధానము సరియైనది కాదనిరి.

తిరుపరి డి. బి. నారాయణస్వామి డెప్టీగారి ఉపపాదన వోటునకు పెట్టబడి తీర్మానించ బడెను.

సభ్యులలో కొందరు తాము నివేదికములను జరుగుచున్న యముజాలననందుచే తిరిగి వాయిదా వేయబడెను. అంతటిలో సభ ముగిసెను.

చెన్నపురి మండల ఆంధ్ర

కాంగ్రెసు సంఘము

ఈ సెప్టెంబరు నెల 8 వ తేదీ సోమవారము ఆంధ్ర ప్రతికాకార్యాలయమున సమావేశమైన పై సంఘపు అసాధారణసభయందు చిగున నుదహరింపబడిన తీర్మానములు గావింపబడినవి.

తీర్మానములు

(1) ప్రకాశంపంతులుగారు మండలసంఘసభ్యత్వమునకు ఇచ్చిన రాజీనామావిషయమై పునరాలోచన చేయుటకు పంతులుగారిని యీసభవారు కోరుచున్నారు.

(2) గద్దే రంగయ్యనాయుడుగారు కార్యదర్శిపదవికి పంపిన రాజీనామాను ఉపసంహరించుకొన మని యీ సభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

(3) అక్టోబరులో జరుగనున్న ఆంధ్రరాష్ట్ర మహాసభా సందర్భమున గావింప నెంచిన ఖద్దరు ప్రదర్శనమునకును యితర పనులకును ఆగు ఖద్దరు నియంత్రము వండల కాంగ్రెసుసంఘునిధి నుండి నూరురూపాయలు ఆహ్వానసంఘమునకు యిచ్చుటకు తీర్మానమైనది.

(4) అక్టోబరులో జరుగనున్న ఆంధ్రరాష్ట్ర ఆంధ్ర మహాసభలు జరుగునయమున ఆంధ్రమహాసభను జరుపుటకు ఆహ్వానసంఘము తగు శ్రద్ధవహించుటకు కోరబడుచున్నార.

చెన్నపురి మండల ఆంధ్ర ఖద్దరుబోర్డు

ఈ సెప్టెంబరు నెల 8వ తేదీ సోమవారము సాయంత్రము ఆంధ్రప్రతికాకార్యాలయమున సమావేశమైన పై బోర్డు వారి సభయందు యాదిగున నుదహరింపబడిన తీర్మానములు గావింపబడినవి.

తీర్మానములు

(1) ఇదివరకు నిర్ణయింపబడిన ప్రకారము మండల ఖద్దరుబోర్డు పక్షమందు ఇండియన్ బ్యాంకులో ఒక ఖాతాను నెలకొల్పి తదివ్వయమైన లావాదేవీలు జరుపుటకు ఆధ్యక్షులు కా. నాగేశ్వరరావు పంతులుగారి కధికార మియ్యబడినది.

(2) అక్టోబరులో జరుగనున్న ఆంధ్రరాష్ట్రీయ సభా సందర్భమున జరుగనెంచిన ఖద్దరు ప్రదర్శనము జయప్రదముగా జరుపుటకు మండలకాంగ్రెసు సంఘమువారిని యీ బోర్డువారు కోరుచున్నారు.

ఆంధ్ర ఖద్దరు బ్యాంకు

అ. భా.భా.బో. వారికి 29.8.24 తేదిన పంపిన లెక్క-తెల్లము పశ్చిమ గోదావరి ఖద్దరుబోర్డువారికి తమ జిల్లాలోని రెండు ఖద్దరు ఉత్పత్తి సంఘములను గురించి నివేదికములను గుంటూరుజిల్లా ఖద్దరుబోర్డువారు తమయొక్క అర్ధసంవత్సరపు నివేదికమును జూలై మాసపు నివేదికమును తమజిల్లాలోని కొమ్మూరుకాపురమును శ్రీసిద్ధాబత్తుని జనార్దనదాసుగారు అను ఖద్దరు ఉత్పత్తిదారుని నివేదికమును పంపించి యున్నారు. కుప్తాంశములను యీక్రింద నిచ్చుచున్నాను.

పశ్చిమగోదావరి

క. తణుకుకో-ఆప రేటివుఖద్దరు నిలయంతయు 15.6.22 తారీఖున స్థాపించిరి. పెట్టుబడిధనము రు. 7515-12.0 ది 80/6/24 తేదీవరకు నివేదికమును పంపినారు. ఈకాలములో రు. 698-15.9 లకు దూదిన్ని, రు. 8400-10.6లకు నూలున్నారు. 8861-8.6 లకుబట్టయన్నారొనిరి. రు. 644-8.6 లకు నూలున్నారు. 21669-2.9కి ఖద్దరు వస్త్రములున్నా అమ్మిరి. రు. 8604-15.3 నేతమజూరి, రు. 478-10.3 వడుకుమాలి, రు. 510-12.3 అద్దకమునకుమాలి, యిచ్చిరి. కార్యస్థానపు ఖర్చులు రు. 1468-18.0. సంఘమునకు వచ్చినవడ్డము రు. 982-1.0 రెండుమొద్దలూ పెట్టుబడికి మూడువంతులు ఖద్దరు అమ్మిరి.

చ. యర్నగూడెం తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘ ఖద్దరు నిలయం. కొవ్వూరు 19/8/24 పెట్టుబడి రు. 211-5.0ది 15.8.24 తేదీవరకు నివేదికము పంపిరి. రు. 9.9.3కి నూలున్నారు. 429.9.8 లకు వస్త్రములున్నారొని రు. 888-10.9 వస్త్రములు అమ్మిరి. నేతమజూరి రు. 4-14.0 అద్దకంకూలి రు. 3-2.6 లాభం రు. 2.9.11 అయిదుమాసములలో పెట్టుబడికి 1 1/2 రెట్లు వ్యాపారంజరిపిరి.

రెండు సంఘముల పెట్టుబడి రు. 7515-12 0 + రు. 211-5.0=రు. 7727-1.0 వైఖద్దరుబోర్డు కార్యదర్శిగారుయిట్టి సంఘములు అయిదుకలవనివాటి లెక్కబుతనికి కాగానే నివేదికములను పంపెదమనియు ప్రాసినారు.

ట. ఆజిల్లాఖద్దరు బోర్డువారు ది 18 4-24 తేదీమొదలు 15.8.24 వరకు రు. 1491-3.6 దూదిన్ని రు. 199-2.6 ప్రత్తిన్ని కొని రు. 5419-14.3 దూదిన్ని రు. 402-9.0 ప్రత్తిన్ని నిక్రయించిరి.

ఎ. గుంటూరుజిల్లా ఖద్దరుబోర్డు

క. రాష్ట్రీఖద్దరు బ్యాంకునుండి రు. 12500-0.0 లు అప్పుతీసికొని షేరుధనము రు. 500-0.0 లు పోనుతక్కినముత్తమును గుంటూరుజిల్లా సంఘమువారు బామినామిందనిచ్చినరు. 2528-12.8 లున్నా యితరులనుండి అప్పు తీసికొన్నరు. 2128-8.6 అంతయు పెంటల్ స్టోర్సుమీద వినియోగించిరి. మ ౧౮౦ పీ ౬ దూది రు. 2425-15-5 లకు ఖద్దరువస్త్రములను కొనుగోలుచేసిరి. రు.1563-14.6 దూదిన్ని రు. 920-1.6 కుయేటులున్నారు. 245-6-3 నూలున్నారు. 1203-10-7 లకు వస్త్రములనున్నా విక్రయించిరి. 1.1.24 మొదలు 6 నెలలలో జరిగిన పనియిది రు. 6034-9-2లకు కిమ్మకుగలగడ్డలు హాకర్లు తావున నిల్వయుండెను. అందులో కొంతఅయినను అమ్ముచుబోయియుండును. ఈకార్యస్థానపుఖర్చులు రు. 705-15.7 అనగా బట్టఖరీదులో 100కి రు. 6-0-0 చొప్పుననున్నా యావత్తు అమ్ముకముమీద 100కి రు. 5-0-0 చొప్పు ఖద్దరుఅయినది.

చ. వీరిజూలైన నివేదికము

రు. 16-0-0 దూదికొని రు. 716-12.3 లకు యేకులు అమ్మిరి. రు. 257-1-9 నూలుకొని రు. 189-15.0 లకు నూలు అమ్మిరి. రు. 4166-2-5 లకు వస్త్రముకొని రు. 2895-9.6 లకు విక్రయించిరి. కార్యస్థానపు ఖర్చులు రు. 78-11-1 అనగా మొత్తం అమ్ముకముమీద 100కి రెండుచొప్పున ఖర్చు అ. భా. భా. బో. వల్ల 6 మాసములలోను 100 కి రెండు రూపాయల కమిషనుక్రింద రు. 171-12-3 పుచ్చుకొనిరి. 7 నెలలలో వీరి పెట్టుబడి ధనమునకు సమానమైన అమ్ముకమును జరిపిరి.

ట. జనార్దనదాసుగారు.

జిల్లాఖద్దరు బోర్డునుండి రు. 200-0.0లు అప్పు పుచ్చుకొనిరి. రు. 475-0-0లకు ప్రత్తికొనిరి. మ 22 గులు యేకులు చేయించిరి. మ 19 గుల నూలు తయారయ్యెను. యేకులు వగయరాలకు రు. 86-11-0లు ఖర్చుపెట్టిరి. యేకుటకు మ ౧ కి రు. 2.0-0.0లుజూరి. దూదియేకుటలో తరుగుపోయినది మ 1 1/2 పడుకుమాలి పీ 1కి రు. 1.0-0 ఈనూలు నె14రుకు సరిపోవును. మూడుగ్రామములలో 45రూటములు కొమ్మూరులో 12 మగ

ములు వీరిక్రింద పనిచేయుచున్నవి. 50 అంగుళములు వెడల్పుగల గడ్డలు ౧ కి ౦-౧౦-౬, ౦-౧౦-౦ చొప్పుననున్న 45అంగుళములవెడల్పుగలగడ్డలు రు. ౦-౮-౬, ౦-౧౦-౦ చొప్పునను విక్రయించు చున్నారు. అట్లుతగారు చేసినవస్త్రము జిల్లాఖద్దరుబోర్డుకు అమ్ముచున్నారు.

కవుతా వేంకటచలవతిరావు

ఆంధ్రఖద్దరుబ్యాంకు కార్యదర్శిగాను.

కాలిబంతి యాటపోటీపందెములు

భీమునిపట్టణంబున 1924సంవత్సరము అక్టోబరుమొదటి వారములో 'బుర్రపాలకోస్తా పాతకాలాధికారల యాధిపత్యంబున " Municipal High School Seven-a-side Football Tournament" అనుపేరితో కాలిబంతియాట పోటీపందెములుజరుగును. ఈయవి యుత్తరసర్కారులలోనున్న కళాకాలమును నున్నతపాతకాలమును సంబంధించిన ప్రస్తుత విద్యార్థులనిమిత్త మేర్పాటుచేయబడినది. ఈసందెములలో జయమొందిననాం కేబియాపట్టణములవెలగల చక్కని రజతపాత్రము బహుమానము కాశ్యేతముగా నీయబడును. ఆయాపాతకాలాధికారల సంతకములతో బ్రతినంఘమువారును సెప్టెంబరు 15వ తేదీలో పుగ బ్రవేశపత్రములను కార్యదర్శిగారికి బంపించవలయును. ప్రవేశపత్రమును రెండురూపాయలునుప్రేమే. ఆయాసంఘముల ప్రతినిధులుమాత్ర మాటదారులను నిర్ణయింపవలసిన దినమున సెప్టెంబరు 20వ తేదీనాటికి రావచ్చును.

మద్దూరి కోదండరామదీక్షితులు,

ప్రధానోపాధ్యాయులు, కార్యదర్శి.

మునిసిపల్ హైస్కూలు, భీమునిపట్టణం, 5-9-24.

శ్రీపునస్సంధానవయోనిర్ణయ

శాసనవ్యతిరేకసభ

చెన్నపురి వరదాముత్తియప్పనీధి ఉ డ వ య రు ల కోవెలయందు 7.9.24 ఆదివారం సాయంత్రము 6 గంటలకు డాక్టరు గారుగారి శ్రీ పునస్సంధాన వయోనిర్ణయ శాసనమును గూర్చి విమర్శించుటకు బహిరంగసభ జరుపబడెను. ఉపన్యాస భూషణ విద్యాకా రమానుజాచార్యులవారు ముఖ్యోపన్యాసకులు. దాదాపు 300 పురుషులు, స్త్రీలు 800కు పైగా వచ్చియుండిరి:-సర్కారువారివల్లనుండి జనులకు కొన్ని సౌకర్యముల కలుగజేసెదమని బడాయాలు కొట్టి సభలకు చేరిన మన ప్రబుద్ధులుచేతైన ఆసౌకర్యముల తెచ్చిపెట్ట నలయును లేనియెడల ఒకముల మార్పుండవలయును గాని పిల్లలకు ౧౮ సం॥ దాటనిది గర్భాధానము జరిగిన ౨ సం॥ క్రితము భర్తకు విధించినట్టి దుష్టశాసనముల నిర్మింపజూచుట కేవలము అక్రమమనియు నేడు యీమాటచెప్పెను. రేపు డాక్టరు సర్వశీతేటు తీసికొనియే మీరు పునస్సంధానము చేసికొనవలయును. లేనియెడల చేతమునందు నానాటికి దుర్బలసంతానము వీర్వడుచున్నదని ఈతేదీ యింకొక బిల్లునుకూడ పెట్టగల మహానుభావుడుగా నున్నాడనియు ఆహారవిహారముల యందును, సుతాచార విధులందును తన యిష్టానుసారము తాను చరించిన చరించుగాక. ఇతరులనుకూడ అట్లే యుండవచ్చునని నిర్బంధించుటకు ఎవ్వనికి హక్కులేదనియు ఈబిల్లుపై సర్వభోవు యిచ్చుందులను గూర్చి కొన్ని స్త్రీలయెదుట నోరువిచ్చి చెప్పటకుకూడ పీలుకానట్టి సిగ్గుమాలినవి కలవనియు అట్టి యిచ్చుందులను కలుగచేయుటకై శాసనముల ప్రవేశపెట్టు బుద్ధిమంతుని ఎన్నుకొనని లోపము ప్రజలచేగాని సభ్యునిది గాదనియు రాజకీయవిషయములనే అచట సభ్యులు విచారించునది. మనమతాచారములగూర్చి అచట చర్చలు జరుగుట కవకాశములేదుగదా యని జనులుభావించి ఇట్టివారలను ఎన్నుకొనిరి కనుక ప్రజలనుకూడ నిందింపనక్కరలేదనియు కలి పురుషుడు వీరి నావేశించి ఇట్టిబుద్ధుల వీరికి కలుగచేయుచున్నార కనుక మనమందర మేకగ్రీవముగ ఈశాసనమును తొలగింపవలయునని గొర్మరుజనరలుగారికి తెలిగ్రాండ్వారా తెలియపరచి తీర్మానించెదము అనిచెప్పిరి. తరువాత అట్లే తీర్మానము ఇవ్వబడెను.

క. మార్కండేయశర్మ.

నానిటాలు కంట్రోనుమెంటు

అలహాబాదు, సెప్టెంబరు 6:-క్రొత్తగా నియమింపబడిన కంట్రోనుమెంటు పరిపాలనావిధానమును చర్చించుటకు కొంతమంది అధికారులు మొన్నటివారములో జి. యల్. గట్టగోగారి యాజమాన్యముక్రింద సమావేశమైరి. (అ. ప్రె),

బెంగళూరు వార్తలు

(స్వకీయ విశేషం)

శాసనసభ: మైసూరు ప్రతినిధులసభ దసరా సమావేశము ఆగ్నేయ 10 వ తేదీన మైసూరు జగన్మోహన మందిరము నందు ప్రారంభమగును. బడ్జెటు తప్పక తీర్చిన నియమములన్నియు చర్చింపబడును. సభ్యులు పలువురు మైసూరు మునిసిపల్ కౌన్సిలరులను గూర్చి అనేక ప్రశ్నల వేయనున్నారు.

బి.సెంటుమ్యూగారి జూబిలీ: బి.సెంటుమ్యూగారి జూబిలీ ఉత్సవము క్రిందటి బుధవారము నాడు దివ్యజ్ఞాన సమాజ మందిరమునందు జరిగెను. కె.ఎస్. చంద్రశేఖరయ్యగారి ప్రధానతాముగానుండిరి. ఉప కే. శంకరనారాయణరావు, కె. హెచ్. రామయ్య, ఆర్.గోపాలస్వామయ్యగారు యిం జక్కవగా పాల్గొనిరి. బి.సెంటుమ్యూగారి గాంధీగారిని సందర్శించి యుండిరియును, కాంగ్రెసుపట్ల పూర్వమువలె విముఖులుగా లేరనియు వివరించే ప్రజలు ఆమె ఉపన్యాసములను వినుట యందును, వ్రాతల చదువులయందును ఎక్కువ శ్రద్ధజూపుచున్నారు.

బెంగళూరు మునిసిపల్ ఎన్నికలు: మునిసిపల్ ఎన్నికలకు 45 గురు అభ్యర్థులు నిలుచుచున్నారు. 1 వ డివిజనుకు బి. వి. కృష్ణయ్యగారు ఒక్కరే నిలచిరి. మిగిలిన డివిజనులకు తీవ్రమగు పోటీగలదు. కాంగ్రెసుసంఘమువారు అభ్యర్థులలోని పేర్లొకటిగా మునిసిపల్ కౌన్సిలరు కాంగ్రెసుసభ్యులు తమంత తామే అభ్యర్థులుగా నిలుచుచున్నారు. వీరు ఎస్. ఎస్. ఎం. రాజీవ్ గారు, ఎస్. వెంకటాచలయ్యగారు, జి. బి. రాఘవేంద్రరావుగారు, బి.ఎల్. బయ్యప్పగారు, అబ్బాసు ఖానుగారు నిలువలేదు. బహుశ ప్రభుత్వ నియామకమున కదురుజూచుచున్నారేమో.

గణేశ పూజ: ఈ పూజ సందర్భమున మహారాష్ట్ర సంఘమువారు కొన్ని ఉపన్యాసముల చేర్చిరి. కార్యులు శ్రీనివాసరావుగారు వేదాంతముగూర్చి ఉపన్యసించిరి.

వరదల సహాయము

వరదల సహాయ నిధి రూ. 40,000 వరకు వచ్చినది. సెంట్రల్ కాలేజి వాటక సంఘమువారు 'కోమియోజాలియట్' వాటకము నాడించినదము రూ. 80 సహాయ నిధిగా సంగిరి. జై. ఎం. సి. ఎ. వారు ఒక ప్రదర్శనమును గావించుచున్నారు. బెంగళూరు ఎముచూరు కంపెనీవారు 7-వ తేదీ రాత్రి సారంగధర ప్రదర్శించెదరు.

పత్రికలకు సౌకర్యము: ఇచ్చట పత్రికా ప్రతినిధులును సంపాదకులును ప్రభుత్వమువారితో జరుపు వార్తలన్నిటికిని తేపాలఖర్చు అనవసరమని ప్రభుత్వ ప్రతినిధులు వచ్చెను.

సైన్యోద్యోగముల వేతనవృద్ధి

అలహాబాదు, సెప్టెంబరు 7: బ్రిటిషు సేనలోని ఉద్యోగములయొక్క యుక్త వేతనములలోని బ్రిటిషు అధికారులయొక్కయు జీతములనువృద్ధి చేయుటకు సూచించబడిన యేర్పాటులు యిండియా కార్యదర్శిగారికి పంపబడినట్లును యుక్తముగ అంగీకార ప్రతిపాదించుచున్నట్లును సైన్య పత్రిక ద్వారా ఇంకొక సారి యిండియా గవర్నరు మెంటువారు బెంగళూరు విషయమై ఆలోచనచేయుచున్నారు.

(అ. ప్రె.)

గుల్బర్గా కొట్లాటలు

ఒక క్రొత్త కేసు

8 వ తేదీ ఉదయమున బోలీసువారి క్రొత్త కేసు దాఖలుచేసిరి. "ఆగష్టు 14 వ తేదీన 25, 30 మంది మహమ్మదీయులు దేవాలయము ఎదుట చేరిరి. వారిలో కొందరు శిఖరములను నాలుగు బసవగ్రహములను ఊడదీసి విరుగగొట్టిరి. దీపములు పెట్టుపంథములను రెంటినిగూడ విరుగగొట్టిరి. గర్భగుడి తలుపులను పగులగొట్టి ఒక విగ్రహమును ఒక లింగమును ఎత్తుకొనిపోయి ఆ రెంటినిగూడ పగులగొట్టి పారవేసిరి. వారిలో అగ్రుని ఆరెట్టు చేసితిమి. మహమ్మదీయులలో కలిసిన లింగాయతు వానికుమారుని ఎత్తుకొనిపోవుటయే కొట్లాటకు కారణము. ఆనాడు మధ్యాహ్నము 2 గంటలపుడు చూడగా కల్లుబాబు మసీదుశిఖరము సరిగానే యుండెను. పిమ్మట దాని నెవరో పగులగొట్టెనని ఆనాడు సాయంకాలము 5 గంటలకు మసీదు మూలకొడుకు నావద్దకు వచ్చిచెప్పెను. 2000 మంది మహమ్మదీయులవలచేరిరి. మేము వెళ్లి సద్దుబాటు చేయుటగా వెంటనే విచారణ చేయవలె ననిరి. ఎవరు పగులగొట్టిరో తెలుపుడని నేనడుగగవారటలు తెలుపక స్వర్ణ బసవప్పనికిపోయి పగడిచ్చుననిరి." అని సి. వి. డి. యి. సైన్య కౌన్సిల్ హుస్సేనుగారు తెలిపెను. (అ. ప్రె.)

విశాఖపట్టణ టౌన్ కాంగ్రెసు సంఘము

ఖద్దరు నగదు చిత్తాతాతాకు 1928 సం. రం. ఆగష్టు 8 వ తేదీ నుండి 1924 సం. రం. జూన్ 30 తేదీ వరకు జనాభా ఖర్చు లెక్క.

జ. మ.		
మరుపు, మరుపు అప్పులు	852	9 8 1
బట్ట అమ్మకం వల్ల	8776	12 2
ప్రతి అమ్మకం వల్ల	9	14 8
వీకులు అమ్మకం వల్ల	8	18 6
బదుల్ అడ్వాన్సులు జమ	100	0 0
కార్యాలయం చిల్లరజమ	0	4 0
	4248	5.7 3

ఖ. రు.		
మరుపు అప్పులు తీర్చినవి	282	18 4
ప్రతికొనుబడి	15	4 0
దూది	0	4 0
కడుక్కు	0	4 3
స్వంత ఖద్దరు కొనుబడి	627	0 8
కొనుబడి బుచ్చిరాజు చెట్టిగారి తాలూకు	1448	14 8
కోసయ్య జోలారుగారు	616	4 8
కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావుగారికి	280	0 0
వ. బు. సుందరరావుగారు	165	0 6
శ్రీమాన్ ప్రతివాద భయంకర	128	9 0
మంత్రిత్వ వెంటకం గోపాలాచార్యులుగారు	48	8 8 1
జయంతి సుబ్బారావుగారు	52	4 0
ఈమని గంగాధరంగారు	55	0 0
గరిమెళ్ళ కృష్ణమూర్తిగారు	20	1 6
విజయనగరం కాంగ్రెసు సంఘం		

మాలి		
వసుకుటకు	27	1 9
నేతకూలి	81	0 2
రంగు ఉద్దకం	81	4 6
కుంభీకూలి	1	14 0
	91	4 5

కార్యాలయం		
ఇంట్టి అద్దె	40	0 0
వెం. సుబ్బారావుగారు	65	0 0
కాసుపాటి చిరుబరరావుగారు	62	8 0
ఫరీదుజుమా సాహెబుగారు	25	0 0
దా?	2	7 0
వ్రాతపరికరములు	2	7 6
అమ్మ	13	0 9
ప్రయాణములు	15	8 8
పోస్టేజి	16	5 6
చిల్లర	10	10 8
ఆస్తి	46	6 0
బదుల్ అడ్వాన్సులు	104	8 6
మంత్రాల లక్ష్మీనరసింహంగారు	1	0 0
జూన్ నెలఖర్చుకు నగదు నిల్వ	67	4 9
	4248	5.7 3

మారేపల్లి రామచంద్రశాస్త్రి

నల్లపేను సత్య కేతవరావు

కార్యదర్శులు.

విశాఖపట్టణం జిల్లా చీఫ్ కమిషనరీ తాలూకా కుప్పిలిగ్రామం సమీపమున గల సాల్వెస్టర్ రీ కుపయోగమున గడ్డయొక్క సాంగరసంగమస్థానము గాలివలన గొప్పగట్టు నేయబడియుండెను. నరిమిలా సదరు గడ్డ కొంచెకొంచెముగా వచ్చుచున్న నీరంతయు సముద్రమున గలియుదారిలేక స్తంభించి గ్రామమున కెగడ న్నుచున్నది. ఈవార్త మట్టుపట్ల గ్రామములకు వ్యాపించినందున ననేకులు వచ్చిచూచుచు గొప్పనర్మముగ నున్నచో నేమియుపద్రము జరుగునో యనికలవర మొందుచున్నారు. కాని కుప్పిలిగ్రామం ధులు మాత్రము సాల్వెస్టర్ రీ మాసివేయబడుటలన గలయుట్టు చులచేతనున్న, విరక్తి చేతనున్న, గట్టుదారితీయుచు ప్రయత్నముమాని ఏమి జరిగినను మంచిదేయని రావోపుయ్యవద్రమున కదురుచూచుచు నూరకుండిరి. (ఒక నిలేఖరి)

మల్లి మడుగుల కోదండరామస్వామి

ఖద్దరుశాఖాధికారి. 1924 సం. ఏప్రిల్, మే, జూన్, మాసముల

విశాఖపట్టణ టౌన్ కాంగ్రెసు సంఘము సాధారణ శాఖయొక్క లెక్కల పట్టి

వసూలు వివరములు	
1. 1924 సం. మార్చి నెలఖర్చునకు	91 8 3
2. సభ్యుల రుసుము	13 8 0
3. శ్రీ తిలకు స్వరాజ్యనిధి	28 2 0
4. శ్రీ గాంధీ పూజానిధి	17 1 0
	145 8 3

ఖర్చు వివరములు	
1. పథలకు	9 11 6
2. సాదరు	0 7 8
3. అచ్చుకూలి	3 13 0
4. హిందీ ప్రచారము	75 0 0
5. తపాలు	0 7 6
6. శ్రీ గాంధీ పూజానిధి శ్రీ కా. నాగేశ్వరరావు గారికి పంపినది:-	18 8 0
7. మాలి	0 18 9
8. వైద్యనరీ (వ్రాతపరికరములు)	0 4 1/2
9. పుస్తకములు పర్చిచరు	2 6 6
10. ప్రకటనలు	1 3 9
11. 1924 సం. జూన్ నెలఖర్చుకు నిల్వ	82 7 6 1/2
	145 8 3

విన్నకోట గజన్నాగకుప్త

కోశాధ్యక్షుడు.

ఏలూరు ఖద్దరుబోర్డు పాఠశాల

రాట్టములు మున్నగు సామానులు విక్రయింపబడును. అనేకవిధములైన విల్లు బద్దలతో ఏకులను చేయుట, ప్రత్తిని నూలును పరిక్షించుట, ప్రత్తిగింజలు తీయుట, బుక్కుకీ వింగు మున్నగునవి నేర్పుట కొక పాఠశాల నేర్పరుచుచున్నాము. వీనినన్నిటిని నేర్చుకొనుటకు రెండు నెలలు పట్టును. ఏకుల పనిని మాత్రమే నేర్చుకొనుటకు 20 దినములు పట్టును. నేర్చుకొనదలచినవారు రిజిస్ట్రార్ ఆఫీసు దరఖాస్తు పంపవలెను. ఏకుల విల్లుబద్దలు, కడుక్కు, నూలుచుట్టే పిడుగు, మున్నగునవి అత్యుత్తమునకు సిద్ధముగా నున్నవని శ్రీయుత దండు నారాయణ రాజుగారు ఏలూరు నుండి తంతివార్త పంపిరి.

బ్రిటిషు వస్త్ర బహిష్కారము

కలకత్తాలో ప్రచారము

బ్రిటిషు వస్త్రములను బహిష్కరింపవలెనని రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘమువారు తీర్మానించినందున 8 వ తేదీన కలకత్తాలో కొంతమంది కాంగ్రెసు నాయకులను 50 మంది వలంటీరులను బారాబజారులో జాతీయ గీతములను పాడుచు నడయాడిరి. బ్రిటిషు వస్త్రములను విక్రయింపవలదని వర్తకులకు బోధించిరి. (అ. ప్రె.)

మత కలహములు

కలకత్తా కొట్లాట కేసు

హజారాలో ఎవరో కొందరొక చచ్చిన పందిని ఒక మసీదులో పడవేసిరి. అంతట చాలమంది మహమ్మదీయులు ఒడలేరుగని ఆవేశమున హిందువుల యిండ్లపై బడి కొట్టిరి. చాలమందికి గాయములు తగిలెను. ఒక హిందువు చనిపోయెను. ఆ విషయమున 19 గురు మహమ్మదీయులపై పోలీసు వారు కేసుచేసిరి. ఆరిఫూరు సెషన్సు జడ్జి కేసు విచారణ చేసి 13 మందిని వదలివేసెను. మిగిలిన ఆరుగురిలో ముగ్గురికి చెరి 100 రూపాయలు జార్యావాయము వేసెను. ఆ సొమ్మును చనిపోయినవాని బంధుగుల కిమ్మనటు లాజ్జాపించెను. (అ. ప్రె.)

అశ్వత్థాంజనము

నూతనయంత్రములు

నూతనపరికరములు

సరస్వతీపవర్ వైన్ రాజమండ్రి

తెలుగు—నాగరి—అరవము—ఇంగ్లీషు—లో గ్రంథములు మొదలగునవి ముద్రింపబడును.

తెలుగుపాఠములు
కవర్లు
కామ్రుబుక్కులు

రసీదు బుక్కులు
శుభలేఖలు
ఆఫీసుబ్లాకులు

వలరుంగుల వాల్ పేపర్లు
చక్కగా
ముద్రింపబడును.

1493

గ్రంథములలోని కుశలము క్రములగు బొమ్మలు అనగా ఎన్ గ్రేవింగుపనులు చక్కగా తయారుచేయబడును.

(1398) ధనవంతులకు మాత్రమే ?

అనంగ ప్రభయాకాశి

ముసలితనము, ఇతరకారణములచే గలిగినవరముల బహిష్కారము, ముడుతలుబడిన దుస్తులు, చిక్కినట్లు కనబడుట, మెదడుచెడుట అలసిపోవుట మొదలగు వాటిని విశేషకష్టము, ఖర్చులేకయే తగుచేసి, శాశ్వతయవ్వనము నిచ్చుచు, శాస్త్రసమ్మతముగా తయారుచేసిన ఈవిద్య వధులు నిరపయోగమైనట్టి క్షీణులలో కూడ శ్రాంతిచగటతనమును పుష్టినియిచ్చుచు యౌద్రవ్యమువలె నూతనమును కలిగించును. పూర్తిగాల వివరములకు వ్రాసిన యిహముగా పంపబడును. 60 గుళికలు x ల బుడ్డి 1 కి రు 10 మాత్రమే

కందర్ప సంజీవని తైలము

ఈతైలమును నెళివాడుటచే నపుంకత్వము ముడుతలగునవి తొలగుటయే నాక మంచి సంసారసౌఖ్యము తప్పక కలుగును.

ఒకతులము బుడ్డి 1-కి ధర రు 10-0-0. ఇతరవివరములకు వ్రాసిన మాక్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.
రాజవైద్య నారాయణజీ, కేసవజీ, నె. 49 బందరువీధి, మదరాసు.

గజికి తైలము

తైల డబ్బీ 1-కి రు. 0-4-0

గజికి, చీడ శరీరమంతట వ్యాపించి ముఖ్యముగ చిన్న పిల్లలకు విశేష భాధను గలిగించుచున్నది. ఈతైలమును వాలుగు పూటలు రాచిన గజికి, చీడ, చిలుము, జిల మొదలగునవి నశించును. తప్పకపనిచేయును. తైలకన్న పోస్తుఖర్చు ఎధికముగను గాన ఇతరమందులలో కలిపి తెప్పించుకొనుట యాత్మము.

రోమహరి డబ్బీ 1-కి రు. 0-8-0

ఈ ధన్యును నీటిలో కలిపి పట్టించిన రోమములమూ దుఃఖములలో మొదలగుట రాలిపోవును. దీనివలన చర్మము కలు తెక్కిగొని, మంటయొండెను. సోమములు రాలిపోవునా తైల సీవా 1-కి వేలకు మందు రు 0-4-0

ఈనూనెను తైలకు రాచిన తైలు ఈపి నశించును. చర్మమునకు చెల్లదుకలకు హాని యొందక చెల్లదుకలు తెగును. అమ్మ బాబులకు నీచో. నాడగానిది పొందరాదు.

శ్యామా సుందరము

ఒక చక్కని నవల
గ్రంథకర్త: ఒంతలి సత్యనాథము

ఇది నలువదేండ్లకు పూర్వ మాండ్రదేశమును కలవరపఱచిన రంపయుద్ధము

నకు సంబంధించిన నవల. కథానందర్భములు, వర్ణనలు, రంగములు, పాత్రలు హృద్యములై చిత్రము నాకర్షించును

డిమ్మి పైజా ౧౨౦ పేజీలు : వెల రూ 1-0-0

ఒకేసారి మొత్తముగ కొనువారలకు కమీషన్ నివ్వబడును

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, తపాలాపెట్టె 212, మదరాసు

నాణ్యమైన బనీనులు

ఈ దినుష నుడవారిచిన మిల్లులో తయారగుచున్న బనీనులు, హిందూదేశపుమిల్లు ను బులోనున్నూ, ఖద్దరు నల్లులూ నున్నూ, హిందువుల పరిశ్రమచేతనున్నూ, సకలమైనపట్టు, పున్నె, ప్రత్తి, నల్లరాథారములూ తయారుచేయబడి, బహుసరసమైనధరలకు. భాగ్యవంతులకు, బీదసాదలకు, వీలుగా యుండే లాగుననూ, విదేశపు ధరలకంటె పిల్లనంత వాగగా యేర్పాలు చేసి విక్రయించుచున్నాము

వస్త్రకులకు (హూలు శీలు) మొత్తపు ధరమునకు, 50 ట్రాబులకు చాలా వ్యాపారపిల్ల కట్టుకేసినాము గనుక ధరింప తెలియగోరినవారు యాక్రంది విలీనమునకు వ్రాసినయెడల చార్జీ లేకుండా ఖరీదులపట్టి పంపెదము. కాంపెలు బనీనులు ప్యాకెట్టు ౧ కి ఖరీదు, రు 8-0-0

మానేజరు:— ఆంధ్రనాణ్యమిల్లు,
(1458) నెలవాడ, నల్లగొండెగూ.

The Zandu Pharmaceutical works Ltd, Bombay

జాంధూపేషధశాల లిమిటెడ్

బొంబాయి 383

జాంధూవారి చవనపాళ

జలుబు, దగ్గు, ఉబ్బునము మొదలయిన యెదురు రోగములకు సంబంధించిన సమస్త రోగములకును దివ్యమధమేగాక శరీరమునందలి నెత్తురును శుభ్రపరచి చెడిపోయిన జీర్ణకోశమును బాగుచేసి జ్ఞాపకశక్తిని వృద్ధిచేయుటయందు దద్దితము మైనది

ఎల్లప్పుడూ జలుబు, దగ్గు, జ్వరము మొదలయినవాచేసి పీడింపబడుచు బక్కచిక్క నశకువులకు అత్యుత్తమము. ౧౮-౧౧-౨౪ (14-11-23) న బర్లారెనండి కే. కేశవరావు బి.ఎ, బి.ఎల్ గా రిట్లు వ్రాయుచున్నాడు. “మీ చ్యవన పాళవలన నాకధిక మైనగుణము కన్పించింది. దయచేసి రైల్వే పార్కులద్వారా మరి రెండుసీసాలును పంపుడు.”

వెల 1 సీసం రు 2-8 0. 1/2 సీసం రు 1-8-0.
వి.పి. ప్యాకింగు ఖర్చులు ప్రత్యేకము. కొరువారికి మాక్యాటలాగు యుచితముగా పంపబడును.
ఎల్లరును నేనింప తగినది. ఒక్కసారి వాడిచూచిన గుణము తెలియగలదు.

డా.మోదర్ అందుకంపెనీ,
43, చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.